ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена

Дзённік першакурсніцы: усё ў нашых руках!

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

13 ЛІСТАПАДА 2013 г. СЕРАДА № 213 (27578) Кошт 1800 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАВАЯВАЦЬ НОВЫЯ РЫНКІ

Аляксандр Лукашэнка наведаў учора ААТ «Керамін», паведамляе БЕЛТА. Прэзідэнт азнаёміўся з фінансава-вытворчым станам прадпрыемства, працэсам вытворчасці найноўшых узораў прадукцыі, а таксама перспектывамі далейшага развіцця «Кераміна». Кіраўніку дзяржавы расказалі аб выкананні яго даручэнняў па рэканструкцыі прадпрыемства.

Аляксандр Лукашэнка паставіў задачу да сярэдзіны 2014 года давесці долю акцый дзяржавы ў ААТ «Керамін» да 80%. «Сёння ў дзяржавы каля 60% акцый — мала, сёй-той недапрацоўвае, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Гэта не мне трэба. Я проста не хачу, каб вы праз некалькі гадоў папракнулі мяне ў тым, што я не бачыў гэтага крадзяжу». Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў свой час ён прыняў рашэнне аб вяртанні гэтага прадпрыемства дзяржаве. «Была спроба прысабечыць прадпрыемства вашымі былымі начальнікамі. Гэта няправільна, так быць не павінна! Гэтае прадпрыемства народнае, яно было створана на сродкі народа і належыць народу», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў выпадку, калі замежны інвестар захоча набыць прадпрыемства, усё будзе праходзіць па ўстаноўленай у дзяржаве працэдуры. Ён таксама дадаў, што парадак прыватызацыі прадпрыемстваў у Беларусі вельмі бюракратычны.

«Хутчэй за ўсё, вас у свой час падманулі. Таму я даручыў Камітэту дзяржкантролю і КДБ разабрацца. Бачым — пачынаюцца парушэнні, таму запатрабавалі вярнуць дзяржаве, — сказаў Прэзідэнт, звяртаючыся да працоўнага калектыву ААТ «Керамін». — Мною было прынята рашэнне вярнуць акцыі дзяржаве, але не забіраць іх, а заплаціць па мінімальнай цане».

«З'явіцца жадаючы купіць, прапануе добрую цану — паглядзім, прадаваць ці не, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Але мы ўжо наеліся гэтых прыватнікаў». Аляксандр Лукашэнка нагадаў сітуацыю з мінскай «Камунаркай». Паводле яго слоў, са зменай кіраўніцтва нават у крызісныя часы прадпрыемства працуе з прыбыткам. «Усе прыватнікі глядзяць на сваю кішэню. Калі ты стварыў кампанію з нуля — добра. А калі прыйшоў на гатовае — непарадак. Я не хачу, каб усё было разрабавана», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. «Сёння попыт на беларускія прадпрыемствы велізарны, вы гэта бачыце. Расія хацела б нешта купіць, як быццам сваіго няма. А чаму? Таму што мы не разбурылі сваё, а некаторыя прадпрыемствы ператкварылі ў квітнеючыя, як той жа «Беларуськалій». Пахадзілі, паглядзелі — хочам. Я кажу: плаціце $32 млрд і хоць цэлае прадпрыемства, хоць частку купляйце. Дорага. Я кажу: да пабачэння. Паспрабавалі іншым шляхам — не атрымалася», — сказаў Прэзідэнт. «Мая задача — абараніць дзяржаву і яе ўласнасць», — падкрэсліў ён.

«Не крыўдуйце на жорсткасць, цяпер час такі. Цяпер усе вакол Беларусі ходзяць, як ваўкі галодныя: дзе б прыхапіць. «Керамін», «Беларуснафта», адзін нафтаперапрацоўчы завод, другі... Ва ўсіх рукі свярбяць, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — І сёння цісnuць не таму, што я такі дрэнны, дыктатар, а таму, што не аддаю. Тым не аддаў на Усходзе, на Захадзе не аддаў. А хочацца, і ўзяць хочуць за бесцань. Мы на гэта не згодныя».

Але не толькі аб вытворчых справах канкрэтнага прадпрыемства ішла гаворка. Прэзідэнт гаварыў і пра...

...неабходнасці навядзення жорсткага парадку на ўсіх прадпрыемствах

«Чаго на мяне крыўдзіцца? Сказаў — рабіце, — адзначыў Прэзідэнт. — Пакуль вы мяне выбіраеце, дазвольце мне прымаць рашэнні, а вы іх выконвайце».

СТАР. 2

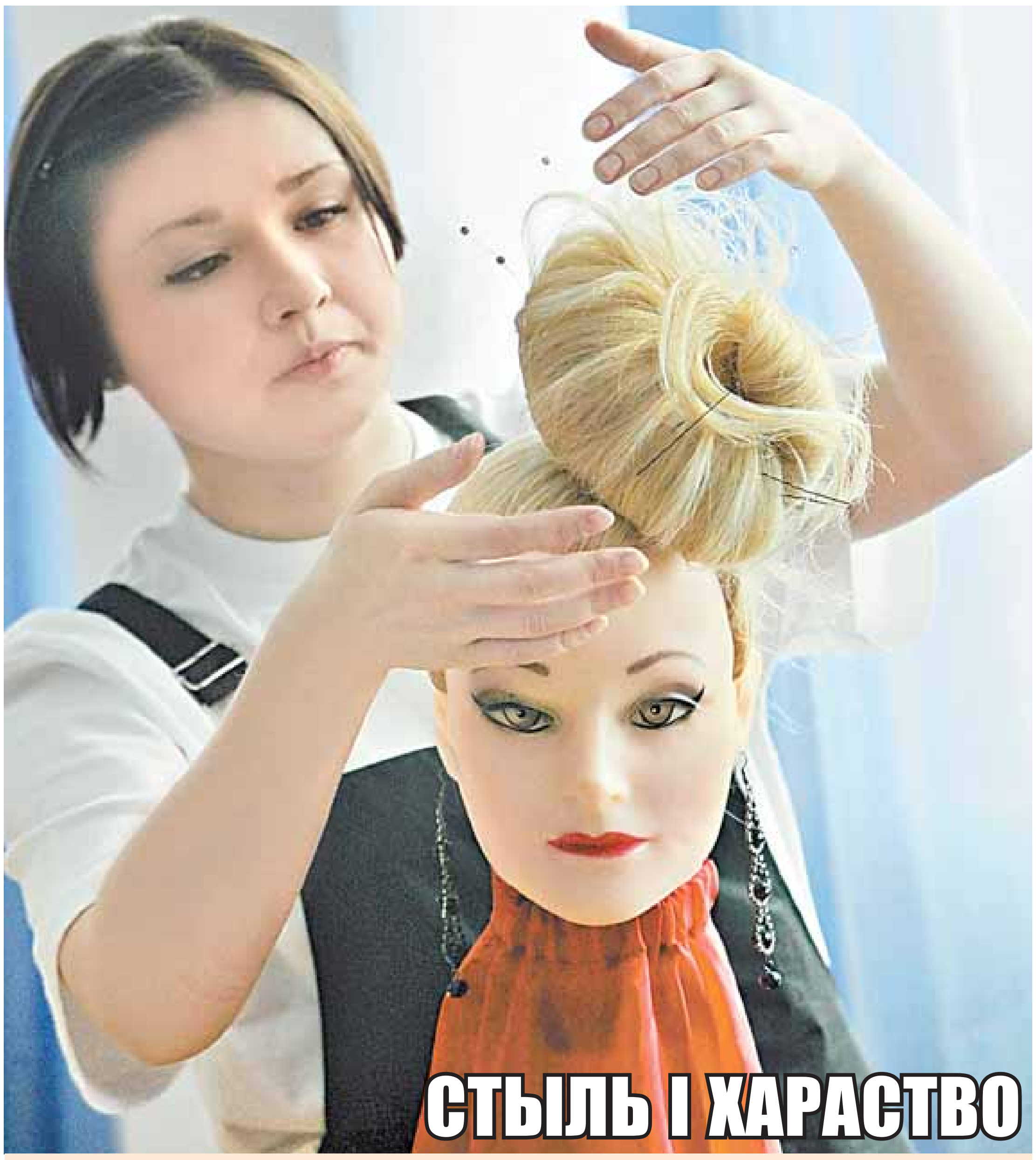

Фота БЕЛТА.

Каля 1 тыс. навучэнцаў Гомельшчыны прайшлі навучанне ў рэсурсным цэнтры Гомельскага каледжа бытавога абслугоўвання, які быў створаны два гады таму з мэтай навучання будучых спецыялістаў у сферы бытавога абслугоўвання насельніцтва на сучасным высокатэхналагічным абсталяванні. Рэсурсны цэнтр дазволіў сканцэнтраваць у адной навучальнай установе сучаснае высокатэхналагічнае цырульніцкае, раскройнае, швейнае і вязальнае абсталяванне.

ЦЫТАТА ДНЯ

Алег ТОКУН, начальнік упраўлення палітыкі занятасці Міністэрства працы і сацыяльнай абароны:

«Паводле аператыўных звестак, на 1 лістапада зарэгістравана беспрацоўе ў краіне захавалася на ўзроўні 0,5% да колькасці эканамічна актыўнага насельніцтва (год таму гэты паказчык быў 0,6%). Галоўная характарыстыка беларускага рынку працы — стабільнасць. Пагаршэння сітуацыі з занятасцю насельніцтва і беспрацоўем у 2013 годзе не чакаецца. У цэлым па рэспубліцы каэфіцыент напружанасці на рынку працы на 1 лістапада складаў 0,3 беспрацоўнага на адну вакансію (год таму было 0,4). Сёлета зніжаецца колькасць зваротаў у службу занятасці па садзейнічанне ў працаўладкаванні, памяншаецца рэгістрацыя беспрацоўных, расце колькасць вакансій».

ISSN 1990 - 763X

СВЕДКІ

Сумесны праект Полаччыны і газеты «Звязда»
«Урочышча Пяскі»

У 1945 годзе надзвычайная камісія па расследаванні злачынстваў фашысцкіх захопнікаў прыйшла да высновы, што падчас акупацыі ў Полацку загінула не менш за 150 тысяч савецкіх грамадзян, з іх толькі ваеннапалонных — больш за 100 тысяч. Колькі з іх знайшлі свой спачын ва ўрочышчы Пяскі, невядома. Згодна з нямецкімі дакументамі — не менш за 38 тысяч. Але гэтая лічба датычыцца толькі вязняў перасыльнага лагера «Дулаг-125». Акрамя іх, у Пясках пахаваны і вязні лагера для грамадзянскага насельніцтва Грамы, і дзвюх полацкіх турмаў — падпольшчыкі і партызаны. Іх колькасць ніхто не падлічваў. Такім чынам, верхняя мяжа колькасці загінулых, якія спачываюць у Пясках, не вядомая нікому. Як не вядомыя і іх прозвішчы, акрамя ста чатырох імёнаў, нанесеных на Сцяну памяці. Большасць з іх назвалі сведкі. Сёння наш аповед пра тых з іх, якія зараз жывуць у Полацку.

СТАР. 5

Фота Надзеі БУЖАН.

Зоя Уладзіміраўна МУШЫНСКАЯ пералічыла паўтара мільёна рублёў з уласнай пенсіі на стварэнне мемарыяла «Урочышча Пяскі».

«КВАДРАТЫ» Ў МІНСКУ «ПАХУДЗЕЛІ»

Паводле прагнозаў спецыялістаў, да Новага года сталічная жыллёвая нерухомасць патаннее яшчэ на 2-5%

Практычна ўсё лета на другасным рынку жылля галоўнага мегаполіса краіны назіраўся ўстойлівы рост сярэдніх цэннікаў прапановы. Нешта падобнае назіралася на рынку і ў верасні, але са значна меншай дынамікай. У першай дэкадзе кастрычніка цэны стабілізаваліся, а потым увогуле адзначылася тэндэнцыя на патаненне. Зрабіць аналіз сітуацыі ў жыллёвай сферы сталіцы карэспандэнту «Звязды» дапамагае наш пастаянны эксперт — кіраўнік агенцтва «БелЦТН», старшыня рады Беларускай асацыяцыі «Нерухомасць» Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ.

Прапанова перавышае попыт у разы

У параўнанні з летам рэальная актыўнасць патэнцыяльных пакупнікоў паменшылася ўдвая. Так, у чэрвені і ліпені штомесячная колькасць зарэгістраваных дагавораў куплі-продажу дасягала 1400 здзелак. У кастрычніку такіх здзелак зафіксавана было толькі 700. З чым гэта звязана? Аналітыкі рынку тлумачаць падобную тэндэнцыю адразу некалькімі фактарамі. Па-першае, летам масава «вымываліся» танныя кватэры маленькіх плошчаў, таму сапраўды «смачных» прапаноў засталося значна менш. Па-другое, цэннік на жыллё ў сталіцы за апошні час істотна павялічыўся, а людзей з вялікімі заробкамі больш не стала. Яшчэ адным з фактараў, які ўплывае на актыўнасць кліентаў, з'яўляецца праблема атрымання заёмных грошай. У першай дэкадзе лістапада крэдыты менавіта пад набыццё жылля перасталі выдаваць насельніцтву не толькі дзяржаўныя, але і ўсе камерцыйныя банкі краіны. Сёння ў фінансавым сектары крэдытавання на агульных падставах засталася невялікая лінейка камерцыйных крэдытаў, якія выдаюць толькі пад будаўніцтва жылля.

Пераломны момант на патаненне?

Ужо з першых дзён кастрычніка ўласнікі «тэрміновых» кватэр (калі жыллё неабходна прадаць даволі хутка) на практыцы заўважылі паніжэнне попыту з боку пакупнікоў. У гэтым выпадку частка такіх прадаўцоў была вымушана знізіць цэннікі на свае апартаменты. У асобных выпадках зніжкі на кватэры дасягалі 2-3 тысяч, а часам і 5-6 тысяч долараў.

СТАР. 3

Заваяваць новыя рынкі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка нагадаў пра сітуацыю на «Барысаўдрэве». «Няўжо я яшчэ павінен ездзіць і парадак наводзіць?! Года, бачыце, не хапіла, і бегаюць, кажуць: за тыдзень усё зробім. За год не зрабілі, а за тыдзень зробіць! Што гэта значыць? Загубяць там мільёны, мільярды беларускіх рублёў, загоняць у бруд тэхніку і будуць гераічна пераадольваць усё тое, што наварацілі. Гэта хіба нармальна? Так быць не павінна! Тым больш на такім прадпрыемстве», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка прызнаў, што «Барысаўдрэў» быў адсталым прадпрыемствам, аднак дзяржава выдзеліла грошы на яго мадэрнізацыю, а таму неабходна было прыводзіць яго ў належны стан. «Калі табе дзяржава дапамагае і там мабілізаваны людзі — трэба варушыцца. Год таму паставіў задачу. Прыязджаю. Добра, не ўсё зрабілі, галавацяпства, яшчэ нешта. Дык яны ж гэта спрабуюць схаваць! Навошта вы гэта хаваеце? Мне ж дастаткова глянуць і імгненна ўбачыць, куды ісці. Дык навошта вы гэта робіце?».

Прэзідэнт падкрэсліў, што праедзе па ўсіх значных прадпрыемствах, дзе раней даваў дарučэнні. «Не прэзідэнцкая гэта справа, але што рабіць, калі ўрад не працуе? Яны хадзілі і думалі, што пройдзе. Вось гэтага быць не павінна», — падкрэсліў Прэзідэнт. Гаворачы пра Барыса Батуру, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што гэта быў адзін з лепшых губернатараў, аднак даручэнні кіраўніка дзяржавы павінны бездакорна выконвацца.

Звяртаючыся да мэра Мінска Мікалая Ладуцькі, Аляксандр Лукашэнка паставіў задачу цалкам падрыхтаваць сталіцу да зімы, навесці парадак ва ўсіх раёнах Мінска.

«Вось за заводам калавых цягачоў ужо цэлых некалькі гадоў сметнік. Ні Кабякоў, ні Ладуцька гэтага не бачаць!» — адзначыў Прэзідэнт. «Калі мы сябе цывілізаванымі лічым, калі мы цэнтр Еўропы, трэба быць цывілізаванымі людзьмі. Вось адкуль маё патрабаванне. Замежнікі да нас прыязджаюць: ах, які Мінск прыгожы, як у вас хароша. Дык давайце будзем адпавядаць гэтаму», — дадаў Прэзідэнт.

...сітуацыі на валютным рынку

«Мы паставілі перад сабой галоўную задачу — не дапусціць абвалаў. І мы бачым, што сітуацыя стабілізуецца», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Вы бегаеце сёння па абменніках і чакаеце нейкай дэвальвацыі. Проста раю вам: не рабіце гэтага і не чакайце», — сказаў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што сёння ставіцца задача мадэрнізацыі прадпрыемстваў у тым ліку і для таго, каб вырашыць праблему з валютай. «Вядома, зараз не вельмі добры час для мадэрнізацыі, крызісныя з'явы ў Еўропе, Расіі, іншыя постсавецкія рэспублікі проста абваліліся. З крызісу мы рана ці позна выйдзем, але без мадэрнізацыі будзе складана разгортвацца», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Калі мы адстанем, то не прададзім прадукцыю. Быццам бы грошы трацім немала, але спыняцца нельга, каб потым не адстаць ад суседзяў», — адзначыў Прэзідэнт. Ён дадаў, што прадаваць на традыцыйных рынках становіцца ўсё цяжэй. «Але трэба памятаць адно: як бы ні было складана і цяжка, нам трэба выходзіць на іншыя рынкі. Увесь час нельга маліцца на Расію. Прасела Расія — і мы пачынаем куляцца», — сказаў Прэзідэнт. «Вядома, гэта няпроста. У некага ж трэба адваяваць гэтыя рынкі. Але ў нас такі лёс. Іншага не дадзена», — сказаў ён.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што сёння неабходна хутчэй пераходзіць на выкарыстанне айчыннай сыравіны ў вытворчасці, закупляючы за мяжой толькі тое, чаго няма ў Беларусі. Паводле яго слоў, гэта значна танней і шмат у чым вырашае праблему з валютай.

...удасканаленні сістэмы найму на працу

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў краіне плануюць дапрацаваць правілы прыёму на работу. «Нам, відаць, трэба вярнуць нешта накшталт характарыстык з папярэдняга месца працы, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Вельмі многія думаюць так: маўляў, Прэзідэнт прымусіць выплаціць заробак, а мы будзем курыць або п'янымі хадзіць на працу. Мы павінны ў бліжэйшы час упарадкаваць сістэму найму на працу, пераходу з аднаго месца працы на іншае», — дадаў Прэзідэнт.

Гаворачы аб кантрактнай сістэме, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што на працягу паўгода ўсе павінны перайсці на такую форму працы. «У нас яшчэ шмат людзей працуе без кантрактаў. Няхай прафсаюзы зоймуцца гэтым пытаннем», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Ва ўсім павінен быць парадак. Так робіць увесь свет», — адзначыў ён.

■ Героі першай сусветнай

ЧАС ПРЫМІРЫЎ УСІХ

Ва ўсім свеце 11 лістапада ў 11 гадзін раніцы праходзіць агульнанацыянальная хвіліна маўчання. Людзі носяць каля сэрца чырвоныя макі, зробленыя з паперы, як сімвал пралітай крыві. Менавіта ў гэты дзень у 1918 годзе была пастаўлена фінальная кропка ў Першай сусветнай вайне, было падпісана пагадненне аб спыненні агнявых дзеянняў. Сёлета і ў беларускай сталіцы гэты дзень прайшоў пад знакам успамінаў пра мінулыя падзеі: адбылася прэзентацыя кнігі Вячаслава Бандарэнкі «Героі Першай сусветнай».

Вячаслаў БАНДАРЭНКА падчас аўтографсесіі.

Гэтае выданне ўяўляе сабой 12 нарысаў — кароткіх біяграфій людзей, якія назаўсёды ўпісалі свае імёны ў гісторыю тых часоў. Сярод іх — выдатны палкаводзец і камандзір баявога карабля, сын вялікага князя і просты данскі казак, першы ў Расійскай імперыі лётчык-знішчальнік і сястра міласэрнасці, ваенны святар і бравы гусарскі афіцэр…

Кніга выйшла ў расійскім выдавецтве «Маладая гвардыя» ў прэстыжнай Серыі «ЖЗЛ» — «Жыццё знакамітых людзей» — накладам у 6000 экзэмпляраў. Аднак аўтар адзначае, што наўмысна рабіў яе з беларускім ухілам, бо лёсы многіх герояў, апісаных у кнізе, цесна звязаны з Беларуссю.

Выданне мае выдатную паліграфічную якасць. Яно дапоўнена старымі здымкамі, якія раней нідзе не друкаваліся. Сярод іх, напрыклад, унікальныя фота, зробленыя ў разбураным у 1915 годзе Брэсце. Вячаслаў Бандарэнка адзначае:

— Калі мы згадваем гэтую вайну менавіта ў сувязі з Беларуссю, то не можам не звярнуць увагу на тое, што яна нязмушана ўпісвае гісторыю нашай краіны ў агульнаеўрапейскі і сусветны кантэкст. Бо сярод ваеннаслужачых, якія змагаліся на нашай тэрыторыі, акрамя суайчыннікаў, былі самыя розныя людзі. На баку Рускай арміі тут змагаліся польскія, чэхаславацкія, і латышскія стралкі. Нягледзячы на тое, што Балгарыя аказалася сярод краін-ворагаў, у Рускай арміі былі і балгары. Мала хто ведае, што за нас тады ваявалі французскія лётчыкі… Калі разглядаць праціўнікаў, то Аўстра-Венгерская армія ўяўляла сабой вінегрэт: аўстрыйцы, венгры, харваты, сербы, славенцы, украінцы, немцы… Часта на нашай зямлі разыгрываліся поўныя жаху сцэны, калі з розных бакоў фронту маглі сыходзіцца прадстаўнікі адной нацыі. Але час усіх прымірыў. Сёння ў Беларусі можна знайсці вайсковыя магілы, на якіх побач ляжаць былыя ворагі.

Гэтае выданне можна лічыць невялікай крыхой у даніне памяці, якая нашым загінулым прадзедам не была аддадзена. Героям Першай сусветнай не ўручалі юбілейных медалёў, не выплачвалі спецыяльных пенсій. У памяць аб іх не запальваюць Вечны агонь, і кветкі на Дзень Перамогі ім прыносяць вельмі рэдка. Таму так, у біяграфіях, напісаных па-мастацку цікава і надзвычай праўдзіва, лёсы рэальных герояў вызваляюцца з забыцця.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ, фота аўтара

■ Парламенцкі дзённік

АСНОЎНАЯ ЗАДАЧА — НАРОШЧВАННЕ ЭКСПАРТУ

У ніжняй палаце парламента працягваецца абмеркаванне матэрыялаў па праекце бюджэту на 2014 год. Учора адбылося пашыранае пасяджэнне трох камісій, на якіх дэпутаты абмяркоўвалі разлікі асноўных распрацоўшчыкаў галоўнага фінансавага дакумента краіны.

Прычыны памылак

Прагноз на бягучы год меў на ўвазе тэмпы росту валавога ўнутранага прадукту 8,5%, цяпер мы маем 1,1%, а да канца года павінны выйсці на 1,3%.

Віктар ПІНІГІН, першы намеснік дырэктара Навукова-даследчага эканамічнага інстытута Міністэрства эканомікі Беларусі, патлумачыў дэпутатам, чаму распрацоўшчыкі прагнозу так значна памыліліся год таму.

— Два працэнтныя пункты ВУП эканоміка Беларусі страціла з-за калійнага крызісу, 2,2% — з-за недапаставак расійскай нафты, яшчэ 0,4% — з-за драннага ўраджаю збожжавых. Памылковымі ў горшы бок аказаліся і прагнозы па тэмпах росту двух асноўных гандлёвых партнёраў нашай краіны — Расіі і Еўрапейскага саюза, што пацягнула звужэнне знешніх рынкаў, — сказаў ён.

Асаблівасцю 2013 года з'яўляецца і 20-працэнтнае падзенне экспарту замест запланаванага высокага росту. Той невялікі прырост ВУП, які маецца, забяспечыла ўнутранае спажыванне. Апошняе тлумачыцца тым, што грашовая маса нарошчвалася з улікам росту ВУП у памеры 8,5%. Да таго ж у краіне надта хутка раслі заробкі (на 20% пры росце прадукцыйнасці працы 2%).

На сёлета таксама прыпалі пікавыя значэнні па выплаце Беларуссю знешняй пазыкі, і гэтая сітуацыя захаваецца ў бліжэйшыя два гады.

Прагноз на 2014-ы год

Распрацоўшчыкі прагнозу на будучы год настойваюць на тым, каб асноўным вектарам развіцця стала нарошчванне экспарту пры абмежаванні ўнутранага спажывання.

— Хоць імпартаёмістасць беларускага экспарту дасягае 50%, кожны мільён прыросту экспарту дае 500 тысяч прыросту станоўчага сальда знешняга гандлю, чаго нельга сказаць пра ўнутранае спажыванне, — звярнуў увагу парламентарыяў Віктар Пінігін. — Нягледзячы на больш нізкую імпартаёмістасць унутранага спажывання, кожны рубель яго дае 35 капеек дадатковага імпарту. Наша вытворчасць наладжана так, што пры выключна ўнутраным спажыванні непазбежна будзе нарошчваецца імпарт. Таму асноўная задача — нарошчванне экспарту, адпаведна — станоўчага сальда. Гэта дазволіць вырашаць пытанні знешняй пазыкі, створыць магчымасці для далейшага нарошчвання ўнутранага спажывання і імпартазамяшчэння пры вытворчасці айчынных тавараў.

Рост ВУП на 2014 год ацэньваецца ў памеры 3,3%, з іх 3,1% — за кошт росту экспарту. «Мы фактычна сціскаем унутранае спажыванне: спажыванне хатніх гаспадарак, валавыя назапашванні, інвестыцыі, — паведаміў эканаміст. — Мяркуем, што частка сродкаў насельніцтва будзе накіравана не на спажыванне, а на будаўніцтва жылля, у тым ліку малапавярховае».

Бюджэт — без дэфіцыту

Пра тое, што праект рэспубліканскага бюджэту Беларусі на 2014 год плануецца збалансаваць па даходах і расходах, паведаміў парламентарыям **намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення бюджэтнай палітыкі Міністэрства фінансаў Алег СЕЛІВЕРСТАЎ.**

Сярод важнейшых крыніц даходу кансалідаванага бюджэту, якія, як мяркуецца, складзе Br205,1 трлн, ён назваў падатковыя даходы ад знешнеэканамічнай дзейнасці. «Плануецца больш за Br26 трлн з ростам на 10,4 працэнта», — сказаў ён.

Што датычыцца выдаткаў, то на абслугоўванне дзяржаўнага доўгу мяркуецца выдаткаваць Br10 трлн. У 2014 годзе прадугледжваюцца значныя сродкі на аказанне падтрымкі рэальнаму сектару эканомікі. Як і ў папярэднія гады, яны будуць аказвацца ў форме змяншэння ставак па банкаўскіх крэдытах.

Каго лічыць дармаедам

Вельмі ажыўленую дыскусію выклікала прапанова **намесніка старшыні Пастаяннай камісіі па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце Валянціны ЖУРАЎСКАЙ** папоўніць даходную частку рэспубліканскага бюджэту за кошт асоб, якія не бяруць удзел у фарміраванні бюджэту.

— Цяпер ва ўрадзе разглядаецца пытанне аб устанаўленні падатку для грамадзян, якія не ўдзельнічаюць у фарміраванні даходнай часткі бюджэту шляхам выплаты падаткаў, паколькі нідзе фармальна не працуюць, але карыстаюцца сацыяльнымі даброцямі, якія фінансуюцца з бюджэту, — паведаміла **начальнік галоўнага ўпраўлення фінансавання сацыяльнай сферы і навукі Міністэрства фінансаў Святлана КРЭТАВА.**

Ужо распрацаваны праект адпаведнага ўказа, дзе прапануецца вызначыць штогадовы плацеж у памеры Br2,6 млн. Гэтыя сродкі плануецца накіроўваць на фінансаванне сацыяльнай сферы.

Прапановы дэпутатаў

— Дэпутаты ў сваёй працы над матэрыяламі па фарміраванні бюджэту на наступны год робяць акцэнт на рацыянальнае і эфектыўнае выкарыстанне бюджэтных сродкаў, — сказаў журналістам **старшыня Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі Андрэй НАВУМОВІЧ.** — У нас ёсць практычныя заўвагі па дзяржпраграмах, ёсць прапановы па фарміраванні дарожнага фонду. Трэба таксама прадугледзець павелічэнне артыкула выдаткаў на сельскія Саветы, якія вырашана захаваць.

— Камісія па заканадаўстве Палаты прадстаўнікоў вывучыла матэрыялы, якія рыхтуюцца па законапраекце аб рэспубліканскім бюджэце на 2014 год, і ў цэлым мы згодны з прапановай урада па фарміраванні як даходнай, так і расходнай часткі бюджэту, — дадала **дэпутат Пастаяннай камісіі па заканадаўстве Наталля ГУЙВІК.** — Важна, што, як і ў папярэднія гады, бюджэт захоўвае сваю акцэнт сацыяльнай сферы і сацыяльную накіраванасць. У поўным аб'ёме прапануецца сфарміраваць і выдаткі для бюджэтных арганізацый, што азначае іх бесперабойную дзейнасць. Вельмі радуе, што ўрад пачуў прапанову дэпутатаў прадугледзець выдаткі на фінансаванне дарожнай гаспадаркі. Дарожным гаспадаркам плануецца выдзеліць амаль удвая больш сродкаў, чым у папярэднія гады, і ў 5 разоў больш — на капітальны рамонт дарог.

Яшчэ адна прапанова датычыцца ўвядзення адказнасці за неэфектыўнае выкарыстанне бюджэтных сродкаў.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

СКЛАД БОЕПРЫПАСАЎ

быў знойдзены на тэрыторыі быхаўскага ўчастка прадпрыемства «Магілёўхлебапрадукт».

Гэта здарылася падчас земляных работ. Машыніст экскаватара капаў траншэю пад водаправод, калі раптам яго коўш падняў разам з зямлёй з дзясятак іржавых балванак. Праца была спынена, а на месца знаходкі выклікалі праваахоўныя службы. Як паведамілі ў Магілёўскім абласным упраўленні МНС, знойдзена 30 мінамётных мін часоў Вялікай Айчыннай вайны. Але канчатковую лічбу назавуць сапёры в/ч 5523, якія цяпер вядуць работы па іх абясшкоджванні. Па словах старажылаў, боепрыпасы знойдзены якраз там, дзе праходзіла мяжа былога аэрадрома.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Да ведама членаў Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

15 лістапада 2013 года ў 10.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 9) адбудзецца пасяджэнне трэцяй сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання.

Работнікі Сакратарыята Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокае спачуванне саветніку-кансультанту аддзела па забеспячэнні дзейнасці Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай маладзёжнай палітыцы Мінайчавай Лідзіі Міхайлаўне ў сувязі з напаткаўшым яе вялікім горам — смерцю БАЦЬКІ.

Утерянные страховые полисы ЗСАО «БелИнгострах» формы 2РН серии БИ №№ 013127, 013128 считать недействительными. УНП 100219645

ОАО «Белторгстрой» извещает, что 27 ноября 2013 года в 10.00 состоится внеочередное собрание акционеров по адресу: г. Минск, ул. В. Хоружей, 31.
Регистрация — с 9.00. При себе иметь паспорт.
Повестка дня:
— О реорганизации Общества. УНП 100633428

«КВАДРАТЫ» Ў МІНСКУ «ПАХУДЗЕЛІ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аднак частка гаспадароў жыллёвай нерухомасці не згаджаліся з існуючай тэндэнцыяй, пасля чаго яны проста здымалі свае аб'екты з продажу. Спецыялісты падлічылі, што на зніжэнне ўласных цэннікаў цяпер згаджаецца толькі каля 10-15 працэнтаў прадаўцоў, а вось астатнія працягваюць трымаць старыя кошты або ўвогуле пакідаюць рынак. На першы погляд, такая стратэгія прадаўцоў павінна звузіць рынак і паменшыць аб'ём прапановы, але гэтага не адбылося... Паводле інфармацыі спадара Прасталупава, сёння на сталічным другасным рынку жылля назіраецца амаль максімальная колькасць прапановы, калі ў адначасовым продажы налічваецца ўжо больш за 6 тысяч кватэр. **Асобныя эксперты рынку ўпэўнены, што і ў лістападзе колькасць прадаўцоў стандартнага жылля будзе толькі павялічвацца. А гэта павінна прывесці да масавага патанення ўжо ўсіх тыпаў жылля.** Праўда, патанненне такое прагназуецца на мінімальным узроўні. Паводле разлікаў аналітычнай групы выдання «Нерухомасць Беларусі», за кастрычнік двухпакаёвыя кватэры патаннелі прыкладна на 2,5 тысячы долараў, або на 3 працэнты. А вось аднапакаёўкі «пахудзелі» толькі недзе на працэнт.

Аднапакаёўку магчыма адшукаць да 60 тысяч USD

Зусім слабенькія па якасці аднапакаёвыя кватэры на крайніх паверхах старых пяціпавярховых дамоў прапануюцца за 54-58 тысяч долараў. Часам невялікія аднапакаёвыя жылыя памяшканні плошчай да 34 квадратных метраў прапануюцца па кошце да 60 тысяч у дзевяціпавярховых дамах. Звычайна кватэры па такім кошце знаходзяцца ў не вельмі экалагічна спрыяльных раёнах горада (Заводскі раён і Шабаны). У астатніх раёнах нават маленькія аднапакаёўкі маюць цэннік не ніжэй за 62-70 тысяч долараў. Менавіта на цэны ў межах ад 65 да 75 тысяч долараў прыпадае самая вялікая колькасць прапаноў аднапакаёвых кватэр.

Мінімальны кошт двухпакаёвых кватэр у Мінску пачынаецца з 62-65 тысяч долараў. Па такім кошце магчыма набыць сапраўды маленькую двухпакаёўку «маласямейку» агульнай плошчай ад 40 да 44 квадратных метраў на крайніх паверхах старых дамоў. Падобныя па якасці кватэры ў спальных раёнах прапануюцца ўжо за 70-72 тысячы долараў. А часам такія двухпакаёвыя «хрушчоўкі» выстаўляюцца на продаж нават па кошце да 78 тысяч. Двухпакаёўкі агульнай плошчай ад 46 да 50 «квадратаў» крыху лепшай якасці ўжо ў дзевяціпавярховых дамах каштуюць да 90 тысяч долараў. Больш-менш прасторныя кватэры плошчай да 60-70 квадратных метраў маюць цэннік ад 90 да 115 тысяч. Сапраўды якаснае двухпакаёвае жыллё ў сучасных дамах ці непасрэдна побач з метро прапануецца ўжо за 150-200 тысяч долараў, а часам і больш.

Аднак кліентаў на такое дарагое жыллё ў сталіцы ўжо не хапае, таму арганізатары будаўніцтва ўсё часцей вымушаны згаджацца зніжаць кошты.

Самы малы цэннік на трохпакаёвыя памяшканні выстаўлены на кватэры агульнай плошчай каля 50 квадратных метраў. Падобнае жыллё прапануецца па кошце ад 73 да 85 тысяч долараў. Праўда, такіх танных варыянтаў цяпер на рынку засталося толькі не больш за 10. Стандартныя трохпакаёўкі агульнай плошчай да 70 «квадратаў» каштуюць да 100 тысяч долараў. Трохпакаёўкі ў дзевяціпавярховых дамах спальных раёнаў маюць самы распаўсюджаны цэннік ад 100 да 130 тысяч долараў. Існуюць на рынку шматпакаёўкі па кошце і да 500 тысяч долараў, аднак попыт на іх сёння мінімальны.

Актывізуецца масавая прыватызацыя кватэр

У свой час у нашай краіне было прыватызавана больш за 90 працэнтаў кватэр у шматпавярховых жылых дамах. Цяпер непрыватызаваным застаецца толькі праблемнае жыллё, якім валодаюць адразу некалькі патэнцыяльных гаспадароў. Гэта былыя муж і жонка, сваякі ці спадчыннікі, якія не змаглі своечасова падзяліць жыллёвую нерухомасць. А вось цяпер пытанні прыватызацыі пачалі вырашацца больш аператыўна, бо ў наступным годзе чакаецца адпаведны ўказ аб пераводзе любога дзяржаўнага жылля ў ранг арэнднага. Менавіта таму сёння ў кадастравым агенцтве шмат работы па афармленні падобных здзелак, калі прыватызуюцца долі жылога памяшкання.

Таннець пачало і камерцыйнае будаўніцтва

Адсутнасць магчымасці ў насельніцтва карыстацца не вельмі дарагімі крэдытнымі рэсурсамі банкаў прымусіла змяніць сваю цэнавую палітыку і камерцыйных забудоўшчыкаў. На першасным рынку жылля з'явіліся прапановы, па якім квадратны метр агульнай плошчы каштуе ўжо 1350-1400 долараў. Праўда, па такім кошце выстаўляюцца толькі шматпакаёвыя кватэры вялікіх плошчаў. А вось тэрмін здачы дома — у другім квартале наступнага года. Па лініі аднапакаёвых кватэр кошт жыллёвага «квадрата» на такіх умовах складае прыкладна 1500-1550 долараў.

Адзначу, што ў сегменце падобнага долевага будаўніцтва кліентам прапануюцца жыллёвыя метры без адстройвання. Відавочна, што пры такім раскладзе кліенты выбіраюць будаўніцтва новага жылля або толькі крыху даражэйшыя гатовыя кватэры ў жаданым раёне на другасным рынку. Нагадаю, што самы распаўсюджаны цэннік жыллёвага «квадрата» па сістэме долевага будаўніцтва да апошняга часу дасягаў 1650-1700 долараў. Аднак кліентаў на такое дарагое жыллё ў сталіцы ўжо не хапае, таму арганізатары будаўніцтва ўсё часцей вымушаны згаджацца зніжаць кошты або выдумляць розныя акцыі аб дзівосным патанненні пэўных катэгорый кватэр.

Тэндэнцыя — на плаўнае патанненне

Рыэлтары мінскіх агенцтваў канстатуюць, што апошні месяц пакупнікі прыходзяць толькі са сваімі грашыма. Так, Нацбанк увёў абмежаванне на прырост крэдытных партфеляў, таму банкам цікавей сканцэнтравацца на спажывецкіх крэдытах і абслугоўванні прадпрыемстваў. Пры адсутнасці даступных крэдытаў пакупнікі памяншаюць свае апетыты і шукаюць бюджэтныя варыянты і невялікае па плошчы жыллё. Таму сёння мацней за ўсё таннеюць шматпакаёвыя кватэры і ўвогуле жыллё вялікіх плошчаў.

Абвалу коштаў у бліжэйшы час не варта чакаць. Хутчэй за ўсё, гэта будзе павольнае плаўнае зніжэнне.

Мікалай Прасталупаў упэўнены, што такая тэндэнцыя захаваецца і надалей. Больш прыкметна пойдуць уніз кошты на элітнае жыллё і на шматпакаёвыя кватэры ў старых панэльках. Разам з тым патэнцыяльныя пакупнікі вырашылі ўзяць перапынак і пачакаць прымальных цэн і вялікай прапановы. Часткова яны маюць рацыю. Уладальнікі квадратных метраў ужо па выніках кастрычніка выставілі кватэр працэнтаў на 20-25 больш, чым у мінулым месяцы. Таму наш эксперт упэўнены, што ў бліжэйшыя некалькі месяцаў цэннікі на жыллё будуць памяншацца, аднак абвалу коштаў у бліжэйшы час не варта чакаць. Хутчэй за ўсё, гэта будзе павольнае плаўнае зніжэнне. А калі зазірнуць крыху далей? Тут спадар Прасталупаў лічыць, што мінімум да лета цэны на сталічную жыллёвую нерухомасць павялічвацца ўжо не будуць. Хутчэй за ўсё, чакаецца доўгатэрміновая стабілізацыя ці невялікае патанненне жылля на другасным рынку. Нарэшце памераў патанення ёсць пытанне. Калі кіраўніцтва галіны вырашыць знізіць сабекошт будаўніцтва жылля за кошт адміністрацыйных фактараў, тады гэта адгукнецца на цэнніках і ў сферы гатовага жылля. Становіча на рынак можа паўплываць і масавае будаўніцтва жылых дамоў на новых будпляцоўках. Аднак свабодных участкаў у горада цяпер не хапае, размяркоўваюцца яны выключна на аўкцыёнах. А такі механізм азначае рост выдаткаў на будаўніцтва. Атрымліваецца, што ўсе агучаныя намі фактары ў звязцы не дазволяць коштам на жыллё сур'ёзна паменшыцца...

Таму рыэлтары і спадзяюцца, што рынак жыллёвай нерухомасці проста знаходзіцца на шляху да стабілізацыі.

Сяргей КУРКАЧ.

Фінансавы выдатнік

ЭКАНАМІЧНЫ АРЫЕНЦІР

Амаль усе сродкі масавай інфармацыі абавязкова рэгулярна паведамляюць аб змяненні ці захаванні значэння такога эканамічнага паказчыка як стаўка рэфінансавання. Зразумела, што гэта робіцца не проста так, а з-за важнасці гэтага паказчыка. Мы сваім чытачам таксама пастаянна даём адпаведную інфармацыю. Аднак на што гэта стаўка ўплывае і што паказвае?

Стаўка рэфінансавання (па-англійску Federal funds rate) — гэта памер працэнтаў у гадавым вылічэнні, якія трэба выплаціць цэнтральнаму банку краіны за крэдыты, дадзеныя крэдытным арганізацыям (банкам). Праз такія крэдыты забяспечваецца рэгуляванне ліквіднасці (плацежаздольнасці) банкаўскай сістэмы пры недахопе ў крэдытных арганізацый сродкаў для ажыццяўлення крэдытавання кліентаў і выканання прынятых на сябе абавязацельстваў. Паспрабуем растлумачыць гэта ўсё больш проста.

Перш за ўсё, вядома, гэта макраэканамічны паказчык кошту (даступнасці) грошай. Іншымі словамі, стаўка паказвае, наколькі дарагія ці танныя крэдыты могуць даць банкі. Адпаведна могуць змяняцца і стаўкі па дэпазітах. Па стаўцы рэфінансавання цэнтральны банк можа пазычыць грошы камерцыйным банкам. Чым ніжэйшая стаўка, тым больш надзейная фінансавая сітуацыя ў дзяржаве і тым больш даступных грошы. А чым больш даступных грошы, тым больш іх ідзе на інвестыцыі ў эканоміку. У выніку эканоміка расце. Пасля гэтага можа паскорыцца тэмп інфляцыі. Потым цэнтральнаму банку даводзіцца падняць стаўку рэфінансавання. А пры павышанай стаўцы інвестыцыі запавольваюцца. І ўсё пачынаецца нанова.

Акрамя таго, стаўка рэфінансавання — гэта пэўны эканамічны арыенцір. Стаўка, пад якую цэнтрабанк крэдытуе банкі ў розных краінах, працаваць можа па-рознаму. Яна вызначаецца ЦБ на падставе аналізу асноўных макраэканамічных параметраў — ВУП, прагнозу змены ВУП, інфляцыі, прагнозу інфляцыі, ліквіднасці. А вось ужо вызначаная стаўка будзе ўплываць на іншыя паказчыкі. Праз гэта і атрымліваецца, што ў кожнай краіне значэнне стаўкі рэфінансавання рознае.

Варта адзначыць, што пры змене стаўкі рэфінансавання цэнтральны банк заўсёды павінен вытрымліваць разумны баланс інтарэсаў укладчыкаў і крэдытаатрымальнікаў. Узровень працэнтнай стаўкі павінен быць такім, каб, з аднаго боку, захоўваць прываблівасць банкаўскіх дэпазітаў, а з другога — рабіць крэдыты «пад'ёмнымі» для насельніцтва і прадпрыемстваў, арганізацый.

❐❐❐

Чакаем вашых пытанняў пра карыстанне грашыма і ўсё, што з гэтым звязана. Вы можаце звяртацца на электронны адрас газеты info@zvyazda.minsk.by з пазнакай «для аддзела эканомікі» ці па тэлефоне 8 017 292 38 02.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ПРЫКЛАДЫ ЗНАЧЭННЯЎ СТАВАК РЭФІНАНСАВАННЯ Ў РОЗНЫХ КРАІНАХ (ПРАЦЭНТАЎ ГАДАВЫХ):

Расія — 8,25;
Швейцарыя — 0,25;
Японія — 0,1;
Вялікабрытанія — 0,5;
Краіны еўразоны — 0,25;
Злучаныя Штаты — 0,25.

ПРОДАЕТСЯ СКЛАД
1 060 м²
г. Гродно,
ул. Станция Лососно, 28.
Рассрочка.
Тел. 8029 195-56-81.
УНП 100080849

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов в населенных пунктах д. Ляды, д. Скураты, д. Новое Житьё, д. Задомля Озерицко-Слободского сельсовета Смолевичского района Минской области

1	Форма проведения аукциона	Открытый
2	Дата, время и место проведения аукциона	13 декабря 2013 года, в 11.00, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27, Озерицко-Слободской сельисполком, зал заседаний
3	Продавец и его адрес	Озерицко-Слободской сельисполком, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27
4	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	Лот № 1 — площадь 0,1283 га, № 624883005801000151, д. Ляды (ограничение в использовании — охранная зона линии электропередачи; охранная зона сетей и сооружений газоснабжения). Лот № 2 — площадь 0,0927 га, № 624883005801000150, д. Ляды (ограничение в использовании — охранная зона линии электропередачи; охранная зона сетей и сооружений газоснабжения). Лот № 3 — площадь 0,1500 га, № 624883009101000104, д. Скураты (по генплану № 35). Лот № 4 — площадь 0,1400 га, № 624883004601000303, д. Задомля (ограничение в использовании — водоохранная зона водного объекта). Лот № 5 — площадь 0,1500 га (по генплану № 2), № 624883007601000049, д. Новое Житьё, ул. Магистральная
5	Условия продажи	Без изменения целевого назначения
6	Целевое назначение земельного участка	Для строительства и обслуживания жилого дома
7	Начальная (стартовая) цена продажи	Лот № 1 — 70 000 000 рублей Лот № 2 — 60 000 000 рублей Лот № 3 — 60 000 000 рублей Лот № 4 — 60 000 000 рублей Лот № 5 — 25 000 000 рублей
8	Условия аукциона	А) продажа по цене не ниже начальной; Б) участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории республики или приравненные к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь
9	Наличие инженерной инфраструктуры	д. Ляды — подъездные дороги, электричество; д. Скураты — электричество; д. Новое Житьё — электричество; д. Задомля — подъездные дороги, электричество, газ
10	Условия оплаты	За безналичный расчет в течение 10-ти рабочих дней после подписания протокола по результатам проведения аукциона
11	Сумма задатка и реквизиты продавца	10% от начальной (стартовой) цены земельного участка, р/с 3641000000058 ЦБУ 621 г. Смолевичи, филиал 616 АСБ «Беларусбанк» г. Жодино, код 812, назначение платежа 04002 (с пометкой «задаток за земельный участок»), УНП 600046563 (МФО 153001812)
12	Порядок предв. ознаком. в натуре с земельными участками	Среда в 9.00
13	Прием документов	В рабочие дни: понедельник, вторник, среда, четверг, пятница с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00
13	Окончательный срок приема документов	09 декабря 2013 года в 17.00
14	Контактные телефоны	8 01776 44 636, 68 030

Расходы по организации и проведению аукциона, затраты на публикацию информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона.

Примечание: для участия в аукционе в адрес продавца необходимо предоставить:
1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков).
3. Физическим лицам — документ, удостоверяющий личность (паспорт) покупателя или его доверенного лица, доверенность, заверенную нотариально (в случае, если интересы покупателя представляет это лицо).

ДОКТАР КІНО

МАСТАЦТВА ВЫЯЎЛЯЕ ДЫЯГНАЗЫ І ШУКАЕ ЛЕКІ ДЛЯ ПАРАНЕНЫХ ДУШ

У Мінску паказалі шмат кіно — рознага: дзіцячага, анімацыйнага, дакументальнага і ігравога, якое можа быць вельмі падобным на дакументальнае, таму што надзвычай рэалістычна адлюстроўвае жыццё.

Апошнія некалькі гадоў фільмы, якія паказваюцца падчас фестывалю ў Мінску, ужо ўдзельнічалі на шмат якіх прэстыжных фестывалях свету класа «А». І мы маем магчымасць глядзець тое, што паказвалася ў Канах ці ў Берліне, напрыклад. Мы можам сёння хутчэй разумець, што ёсць мастацтва кіно на цяперашнім этапе. І чым яно жыве. Таму што кіно не існуе без людзей. І калі аўтар здымае фільм, то таму, што яму хочацца выказацца на нейкую тэму, звярнуць увагу на нейкія з'явы; прааналізаваць, чаму адбываецца менавіта так. Падумаць: а што наогул адбываецца з чалавекам? Пашукаць прычыну: чаму гэта адбываецца? Знайсці, магчыма, адказы, а значыць — выйсце... Гэтаму былі падпарадкаваны два конкурсы ігравога кіно «Лістапада»: асноўны і «Маладосць на маршы».

За апошнія некалькі гадоў мінскі кінафестываль зрабіў ухіл у бок сусветнага фестывальнага руху, паставіўшы высокую планку ў адборы фільмаў. Цяпер мала толькі паходжання фільма з пэўнай краіны альбо рэгіёна. Важна, як зроблены фільм і дзеля чаго. На апошнім — акцэнт асаблівы. Таму што хоць і кажуць, што бывае мастацтва дзеля мастацтва, але мэта любога мастацтва — уздзейнічаць на душу: ці то прыгажосцю, ці то глыбакадумнасцю, ці то праз правакацыю: выклікаць пэўныя пачуцці, каб нешта ўзненавідзець ці палюбіць.

Я палюбіла... Прагледзеўшы за фестывальны тыдзень больш за 20 фільмаў конкурсных праграм, я зразумела, што неверагодна люблю жыццё. І так хочацца даражыць кожнай хвілінай цеплыні, кожным момантам радасці, любой магчымасцю быць карысным іншым!.. Рэакцыя на прагледжанае. Таму што ў цэнтры кожнай з прадстаўленых карцін заўсёды быў чалавек. А гэта значыць, так ці інакш прыходзяць думкі пра сутнасць і сэнс таго, што адбываецца навокал, і тое, як ты ўпісваешся ў існуючую рэчаіснасць.

Дыягностыка

Рэчаіснасць у XXI стагоддзі жорсткая, паводле кіно. Але ці толькі паводле кіно? Бо яно ж толькі фіксуе і вычляняе нейкія моманты з таго, што перажываюць людзі. А яны становяцца ахвярамі помслівых ці выпадковых забойстваў, як у фільме «**Дотык граху» (рэж. Цзя Чжанкэ)**, калі пазбавіць чалавека жыцця (ці самога сябе) — не ўтварае наогул ніякай праблемы ў свеце, дзе кожны сам за сябе. Яны могуць быць ахвярамі ўласных спакус, пасля чаго злосць на сябе саміх штурхае разабрацца з тымі, хто стаў прычынай сыходу, як у стужцы **«Не да часу» (рэж. Барбара Сарасола-Дэй)**. Яны могуць з усмешкай вяршыць лёсы тых, хто ад іх залежыць, не задумваючыся, што самі акажуцца ў нейкі момант безабаронныя (**«Нямы», рэж. Даніэль і Дыега Вега**). Людзі перастаюць даражыць нават блізкімі, калі іх паглынаюць дзіцячыя крыўды і комплексы, а ў галаве замацоўваецца звышідэя, і тады кіруе злосць, яна прымушае маладога і з выгляду добрага хлопца дрэсіраваць сабаку, які адночы забівае малодшага брацiка-цыгана (**«Мой сабака Кілер» Міры Форнай**). З выгляду добры і разумны школьнік, які імкнецца супрацьстаяць кпінам аднакласнікаў, таксама вырашае змагацца са злом: распраўляецца з хлопцам, які трымае ў страху ўсю школу (**«Урокі гармоніі» Эмара Байгазіна**), а потым і з сябрам, які яго «здае» ў вязніцы... У выніку — менавіта тыя абодва аказваюцца нявінна забітымі, а яго душы наканаваны вечныя пакуты, якія ўжо пачынаюцца... Нездарма героямі шмат якіх фільмаў сталі менавіта маладыя людзі альбо нават дзеці, якія толькі выбіраюць шлях. І ад таго, з якім грузам цяжару (альбо граху) пойдуць яны далей, залежыць шлях усяго чалавецтва: яны вызначаюць яго будучыню. Але ў час спакус так цяжка захаваць

Кадр з фільма «Іда» Паўла Паўлікоўскага.

чысціню неакрэплым душам, якім часта няма на каго абаперціся — як гераіні фільма **«Гэта не я» (рэж. Марыя Саакян)**, якая расце сама па сабе і нейкім цудам пазбягае дотыку граху... У стужцы **«Інтымныя месцы» (рэж. Наташа Мяркулава і Аляксей Чупаў)** за імкненнем героя шукаць сексуальныя задавальненні гучыць сацыяльны дыягназ грамадства, заснаванага на геданізме, суцэльным кульце задавальненняў, адсюль наадварот — толькі боль і пустэча.

За асобнымі гісторыямі, за лакальнымі сітуацыямі, якія бярэцца аналізаваць мастацтва, стаяць нейкія прычыны і хваробы, уласцівыя пэўным групам людзей ці наогул грамадствам. І тады аўтарскі крык ператвараецца ў суцэльны звон, які звоніць па некім, але ці чуюць яго? **«Залатая клетка» (рэж. Дыега Кемада-Дыес)** — фільм, які сёлета меў рэзананс у Канах. Сацыяльна вострая гісторыя пра маладых людзей, якія ідуць у пошуках лепшага жыцця. Ідуць у свет, дзе няма ніякіх правілаў, дзе праз чалавека лёгка пераступіць, дзе так проста прапасці і так складана атрымаць жаданае, нават калі ты некуды прыйшоў. Гісторыя, якіх у сучасным свеце шмат — мы штодня слухаем і чытаем у прэсе жудасныя гісторыі пра гандаль людзьмі, пра страчаныя ў пагоні за заробкамі жыцці, пра эміграцыю будні. Гэтае кіно — нібыта рэальная, дакументальная гісторыя, у якой можа быць наогул нічога не надумана і не нацягнута.

Наш глядач ведае, якое кіно шукае. Нездарма сёлета на некаторыя сеансы немагчыма было купіць квіткі за некалькі дзён: мы задаём сабе пытанні і шукаем адказы. Шукаем прычыны хвароб і прагнем вызвалення ад іх. Яно можа прыходзіць праз боль: паводле медыцыны. Праз катарсіс: паводле мастацтва.

Фрагменты з жыцця ў ігравым кіно сёлета ўражвалі сваёй дакументальнасцю, нават часам было адчуванне таго, што гэта насамрэч не фільм на экране, а рэальныя людзі, якія нешта робяць і мітусяцца. Часам наогул уся карціна была заснавана на фіксацыі звычайных побытавых момантаў героя (**«Дзіўная котка» Рамона Цурхера**)... Звышрэалізм у кіно бярэ верх? Але што ж тады застаецца ад мастацтва?

Мастацтва, як адна з гронак гармоніі, здольная лячыць. Але як гэта рабіць, пакуль не пастаўлены правільны (хоць, можа, і жудасны) дыягназ? І калі сёння ў праграме больш фільмаў, накіраваных менавіта на дыягностыку чалавечага свету, то гэта можа быць, хутчэй, характарыстыка самога свету? Аднак перамога ўсё ж на баку гармоніі.

Тэрапія

Фільмаў было шмат — і кожны па-свойму цікавы і ўражвае. Але асноўнымі прызамі — «золатам», «серабром» і «бронзай» «Лістапада» адзначаны дзве карціны. Не таму, што пашкадавалі. Прычыны ў іншым: у тым, пра што гавораць гэтыя карціны.

Нібыта пра тое ж. Людзі жорсткія і могуць забіваць. Як падчас вайны забілі сям'ю дзяўчыны Іды: паляк забіў яўрэяў, якія жылі па-суседстве, пасяліўся ў іх доме. Уратавалася адна маленькая дачушка — светленькая была. Вырасцілі і выхавалі яе ў каталіцкім манастыры. Іда рыхтуецца да манаскага жыцця — іншага не ведае. Але даведваецца пра існаванне цёткі, якая і распавядае Ідзе, хто яна такая. Разам яны едуць шукаць магілу бацькоў. Цётка — жанчына пры статусе, эфектная, вольная ў сваіх чалавечых і жаночых жаданнях. Сціплая Іда, шчыльна зашпіленая на ўсе гузікі, закрывае валасы цнатлівай касынкай. Але хто з іх мае больш радаснае жыццё?..

Іда вяртаецца ў манастыр, дзе ёй усё больш зразумела. Але калі справа падыходзіць да пострыгу — ідзе да статуі Хрыста і прызнаецца: «Я не гатовая...» Цётка, стаміўшыся ад мужчын, алкаголю, кідаецца з акна. Іда едзе ў яе кватэру і каштуе таго, цётчынага жыцця: прыгожыя сукенкі і пантофлі ля люстэрка, каньяк у празрыстым келіху, прыгожая музыка, малады чалавек, ноч кахання... Паспытаўшы ўсё гэта, Іда надзявае свой манастырскі строй і вяртаецца туды, адкуль пайшла... Ідзе ўслед за сваёй душой, якая не хоча існаваць ва ўмовах, навязаных кімсьці, якая прагне чысціні і якая цяпер разумее, чаму ёй трэба быць там...

Калі пішуць, што гэта фільм пра яўрэяў падчас Другой сусветнай вайны, то гэта няпраўда. Гэта фільм пра шлях чалавека да самога сябе, пра дараванне, пра барацьбу спакусаў і пакаянне, пра душу, якая вартая вечнага жыцця. І вось тут хацелася б паспрачацца з тымі, хто лічыць, што на «Лістападзе» зашмат праблемнага кіно з сумным зместам. Перамога **«Іды» польскага рэжысёра Паўла Паўлікоўскага** — гэта менавіта працяг плыні духоўнага кіно на «Лістападзе».

Як і выбар глядацкага журы, якое аддало перавагу драме **«Па крузе» Срдана Галубавіча**, якая распавядае вельмі глыбокую і пранікнёную гісторыю даравання. Дараваць забойцам свайго сына, выратаваць параненага сына аднаго з іх, сказаць пра яго: «Гэта мой сын...» Людзі жывуць у жорсткім свеце, дзе часам нельга давяраць нават сваім. Але ў гэтым свеце, калі ўжо няма сіл жыць і немагчыма выжыць, гэта ўдаецца толькі тады, калі можаш дараваць нават самыя жорсткія рэчы. І тады на сэрцы лёгка і светла... І тады не проста хочацца любіць жыццё — хочацца вызваліць уласную душу ад крыўдаў, каб знайсці гармонію са светам і зрабіць палёгку прасторы.

Наш глядач ведае, якое кіно шукае. Нездарма сёлета на некаторыя сеансы немагчыма было купіць квіткі за некалькі дзён: мы задаём сабе пытанні і шукаем адказы. Шукаем прычыны хвароб і прагнем вызвалення ад іх. Яно можа прыходзіць праз боль: паводле медыцыны. Праз катарсіс: паводле мастацтва.

Ларыса ЦІМОШЫК.

«ЛІСТАПАД» СТВАРАЕ СВОЙ КУЛЬТУРНЫ АСЯРОДАК

Разважаем аб праграме міжнароднага ўзроўню і праблемах лакальнага маштабу

З кожным годам у кінафестывалю «Лістапада» гледачоў большае. За апошнія тры гады (акурат з таго часу, як змянілася фестывальная дырэкцыя і канцэпцыя фестывалю) «Лістапад» паспеў выхаваць свайго гледача. Ён даволі малады альбо сярэдняга ўзросту, дасведчаны, цікаўны, разумны. Словам, Мінскі міжнародны кінафестываль спакваля фарміруе свой культурны асяродак. Праз мастацтва кіно. І гэта насамрэч не можа не радаваць.

Праграму сёлетняга 20-га кінафестывалю прыезджыя вядомыя расійскія кінакрытыкі і праграмныя дырэктары іншых кінафестываляў назвалі «мацнейшай, чым у Канах». А гэта сапраўды нечага варта. Гэта міжнародны ўзровень. Прэстыж краіны. Развіццё. Нават дзіву даешся, як усяго за тры гады імідж нашага кінафестывалю кардынальна змяніўся. Гэта больш не кінафестываль з правінцыйным менталітэтам, які збірае не самае лепшае кіно з постсавецкай прасторы. Гэта брэнд.

Народны артыст Літвы Юозас БУДРАЙЦІС, ад'язджаючы, удакладняў у мяне: «А ваш фестываль ужо класа «А» ці яшчэ не?». Адказваю: яшчэ не. Бо клас «А» падразумявае «права першай ночы», выключна прэм'ерныя паказы. І да класа «А» адносяцца, напрыклад, Канскі, Берлінскі, Венецыянскі, Маскоўскі кінафестывалі. Мінскі «Лістапад» за прэм'ерамі пакуль не гоніцца, а збірае найлепшае кіно з усяго свету за год. Гэта карціны, якія паказвалі ў тых жа Канах. І беларускі глядач шчаслівы: хоць у Каны паехаць не можа, а вось «канскае» кіно на вялікім экране ў Мінску паглядзець цяпер магчымасць мае. І вельмі прыемна, што сам Юозас Будрайціс ужо разважае пра «Лістапад», карыстаючыся такімі катэгорыямі якасці.

Фота Валерыя АЎСЕЕВАЙ.

Але міжнародны ўзровень кінафестывалю — гэта не толькі добрая трэндавая праграма. Гэта яшчэ і максімальная арганізацыйная дасканаласць. А яна немагчыма без падтрымкі і спрыяння тых, хто з'яўляецца заснавальнікам фестывалю і хто яго фінансуе. Гэта Міністэрства культуры, Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт і Белтэлерадыёкампанія.

Менавіта гэтыя структуры павінны ўсяляк падтрымліваць кінафестываль, калі, вядома ж, яны зацікаўлены ў павышэнні прэстыжу краіны, у міжнародным статусе кінафестывалю «Лістапад». Падтрымліваць — гэта значыць быць гатовымі запрашаць замежных гасцей: рэжысёраў, прадзюсараў, акцёраў і, што вельмі важна, замежныя медыя. Бо толькі калі пра беларускі фестываль будуць пісаць за мяжой, калі людзі з-за мяжы будуць імкнуцца на яго патрапіць, толькі тады фестываль будзе развівацца, расці і зарабляць міжнародную рэпутацыю. Ну, а на ўсё гэта, вядома, патрэбны грошы.

З правядзеннем фестывалю непасрэдна звязаны і яшчэ больш матэрыяльныя рэчы. Напрыклад, праблема пляцовак сёлета адчувалася як ніколі. Таму што, як ужо было адзначана, гледачоў у фестывалю з кожным годам усё больш. А гэта сапраўды дасягненне. Як адзначаюць тыя, хто разам з фестывалем з самага пачатку, калі раней на паказы фэсту трэба было ледзь не сілай збіраць гледачоў, то сёння ў залы не прабіцца, квіткі на паказы многіх конкурсных фільмаў былі раскуплены задоўга да пачатку фестывалю. Ды я і сама памятаю, як яшчэ гадоў гэтак 5-6 таму на фестывальных паказах у кінатэатр «Дом кіно» арганізавана прыводзілі вайскоўцаў, каб рэжысёр не прадстаўляў свой фільм перад напаўпустой залай. Цяпер жа сітуацыя абсалютна іншая. І паўстала нарэшце пытанне пашырэння фестывальных пляцовак.

— Падчас кінафестывалю «Лістапад» запаўняльнасць залы большая за 50%. А на вячэрнія паказы — нават большая за 100% — распавядае **Алена АЎДАШЧАНКА, дырэктар кінатэатра «Цэнтральны»**, асноўнай пляцоўкі паказу конкурсных фестывальных фільмаў. — Падчас «Лістапада» мы нават пускаем прэсу і гледачоў, якія не змаглі купіць квіткі (як правіла, гэта студэнты), на прыстаўныя крэслы. Таму што ахвотнікаў трапіць на сеансы больш, чым месцаў у нашай зале.

Зала павышанай камфортнасці кінатэатра «Цэнтральны» сапраўды мае менш за 150 месцаў. І нават пры вялікім жаданні арганізатараў фестывалю змясціць туды ўсіх ахвочых паглядзець пэўны канкрэтны «аншлагавы» фільм немагчыма чыста фізічна. У сувязі з гэтым сёлета сістэму праходу журналістаў на вячэрнія (не для прэсы) паказы зрабілі больш строгай. Таму было шмат пакрыўджаных і абураных. Але тут трэба разумець, што фестывальная дырэкцыя, якая адбірае цудоўныя фільмы ў конкурсныя праграмы, запрашае найцікавейшых гасцей, займаецца арганізацыяй майстар-класаў і творчых сустрэч, не мае магчымасці непасрэдна паўплываць на сітуацыю. Тут павінен падтрымаць горад (у прыватнасці, прадпрыемства «Кінавідэапракат» Мінгарвыканкама), у распараджэнні якога знаходзяцца ўсе сталічныя кінатэатры.

Толькі вылучаць фестывалю ў якасці галоўнай пляцоўкі кінатэатр з залай у 500-600 месцаў таксама не выйсце. Бо арыентаванасць у «Лістапада» іншая: масавыя амерыканскія блакбастары і расійскія камедыі там паказваць не будуць, іх можна паглядзець і па-за межамі фестывалю. Тут патрэбна мудрае рашэнне ў выглядзе сучаснага шматзальніка. Напрыклад, кінатэатр «Беларусь». Там ёсць некалькі даволі кампактных залаў. І кінатэатру не стратна, і здымачнай групе, якая прыехала прадстаўляць фільм, не крыўдна, і ўсе змесцяцца.

У час, калі «Лістапад» выходзіць на якасна новы ўзровень, плённае ўзаемадзеянне з уладамі горада вельмі важнае. Калі будуць створаны ўмовы для таго, каб дырэкцыя фестывалю магла працаваць над ім круглы год, а не ў апошнія некалькі месяцаў перад пачаткам, калі праблема пляцовак будзе вырашана, калі чыноўнікі будуць давяраць людзям з добрым кінематаграфічным густам і досведам, мы будзем ганарыцца «Лістападам» яшчэ больш. А гэта вялікі плюс для іміджу ўсёй краіны, над якім мы ўсе разам працуем, ці не так?

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

13 ЛІСТАПАДА 2013 г.
СЕРАДА
№ 23 (15732)

Выдаецца з 21 красавіка 1921 года

Імёны

«НА СЦЭНЕ НЕ ХАПАЕ «ГАМЛЕТА НАШАГА ЧАСУ»

Фота Тараса ШЧЫРАГА.

Калі я малым з бацькамі наведваў тэатр, заўжды адзначаў акцёраў, якія на працягу ўсяго спектакля трымаць у аняменні зачараванага гледача. Мудры, дарослы, басавіты, абавязкова вусаты — чамусьці менавіта такім у маім дзіцячым уяўленні быў сапраўдны акцёр. Толькі пасля я адчуў, што тэатрам рухае не толькі досвед, але і эмацыянальная, таленавітая моладзь. І ўдвая прыемна, што, напрыклад, у Рэспубліканскім тэатры беларускай драматургіі, дзе шчыруе непаўторная Таццяна Мархель, моладзі даюць дарогу. Адно з такіх «палымяных тэатральных сэрцаў» — Дзмітрый ДАВІДОВІЧ, выпускнік Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, за плячыма якога ўжо з дзясятак роляў на вялікай сцэне. У інтэрв'ю «Чырвонцы» Дзмітрый распавёў не толькі пра сцэнічны дэбют, здымкі ў рэкламе, але і пра размеркаванне, бліны з перцам і здрадлівыя штаны, якія нечакана парваліся падчас спектакля.

ДАВЕДКА

Дзмітрый ДАВІДОВІЧ нарадзіўся 6 снежня 1988 года ў Жодзіне. У 2012 годзе скончыў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў па спецыяльнасці «арганізатар тэатральнай дзейнасці, рэжысёр». Іграе на сцэне ў спектаклях «Раскіданае гняздо», «Тры Жызэлі», «Адвечная песня», «Стойкі алавяны салдацік», «Бегчы з Эльсінора, або Гамлет навыварат» і інш.

❑ ❑ ❑

— На гэтым тыдні ў мяне восем спектакляў, — размова з Дзмітрыем адбылася падчас школьных вакацый. — Каб быць у добрай форме перад выхадам на сцэну, трэба яшчэ распецца, растанцавацца і быць на месцы а 10 гадзіне — за гадзіну да спектакля. Колькі часу праводжу ў тэатры? Усё залежыць ад праекта. Прыходзілася, акрамя асноўнай працы, дапамагаць бутафорам, бо яны проста фізічна не паспяваюць усё зрабіць. І гэта, дарэчы, не прыгоннае права: усё робіцца па ўласным жаданні.

❑ ❑ ❑

— Я добра памятаю сваю першую ролю. Яна была самай лепшай у маім выкананні! На ранішніку ў дзіцячым садку я калісьці выконваў ролю воўка ў казцы «Воўк і сямёра казлянят». А вось маё сталае знаёмства з тэатрам адбылося ў падмаскоўных Мытышчах, куды ездзіў з дэлегацыяй на Міжнародны моладзевы фестываль. Мы глядзелі нейкую камедыю, у якой было пяць дзейных асоб, а ролі выконвалі толькі двое акцёраў. Уцяміў гэта толькі напрыканцы спектакля. Пасля пастаноўкі ўся зала ўзнялася з месца і дружнымі апладысментамі дзякавала акцёрам. Я быў узрушаны падобным.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

Дзённік першакурсніцы

УСЁ — У НАШЫХ РУКАХ!

1/09/2013

Самы лепшы дзень, я яго не прапушчу! 1 верасня Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт сустракаў першакурснікаў. У Мінскім кафедральным Свята-Духавым саборы адбыўся малебен, прысвечаны пачатку навучальнага года.

І вось мы ўсе накіраваліся да парку Dreamland. Першае, што кінулася ў вочы, калі выйшлі з аўтобуса, — чарга ў парк. Па ёй можна было меркаваць, колькі маладых людзей сёлета паступілі ў галоўную ВНУ краіны: тысячы студэнтаў сталі ў чаканні...

Свята «Віват, студэнт!» засталося ў памяці кожнага. Абыякавых не было. Студэнты ўмеюць весяліцца. Быць часткай галоўнага ўніверсітэта краіны вельмі адказна, але адначасова і вельмі прэстыжна. Я люблю БДУ!

Першая пара...

2/09/2013

Усё толькі ў нашых руках. Гэта сутнасць размовы з дэканам факультэта ў вельмі скарочаным варыянце. Потым нас чакалі ўводныя пары. Было займальна. Шмат першакурснікаў — пад вялікім уражаннем. Сёння дзве новыя спецыяльнасці ў Інстытуце журналістыкі адкрывалі міністр адукацыі і віцэ-прэм'ер Беларусі. Адзначаю перавагі вядучай ВНУ краіны з першых дзён.

Інтэрнат. Усё ніяк не звыкнуся з думкай, што я ўжо студэнтка. У наш пакой прыходзіць шмат людзей. К вечару нават крыху надакучвае, але што ж рабіць — інтэрнат...

3/09/2013

Першы сур'ёзны дзень з заняткамі. Чатыры пары — зусім не шмат насамрэч. Цікава назіраць за іншымі першакурснікамі, якія паступілі адразу пасля школы. Іх эмоцыі і пачуцці мне вельмі знаёмыя. Гляджу на суседзяў і бачу ў іх сябе. «Ты так хутка запісваеш!» — здзіўляюцца. Лекцыі падаюцца няцяжкімі і зразумелымі. Праблема толькі ў тым, што за апошнюю ноч я не выспалася. У гэтым вінавачу толькі сябе.

(Заканчэнне на 5-й стар. «ЧЗ».)

Маладыя — юным

«СВЕЖЫ ВЕЦЕР» ЖУРНАЛІСЦКАЙ ПРАФЕСІІ

У Нацыянальным дзіцячым адукацыйна-аздараўленчым цэнтры «Зубраня» праходзіла змена «Зубраняцкі карпункт», удзельнікамі якой сталі юныя журналісты з усёй Беларусі. Карэспандэнт «Чырвонкі» стаў непасрэдным удзельнікам усіх мерапрыемстваў, што праводзіліся ў лагеры.

Галоўнай дзеяй усёй змены быў фестываль дзіцячых СМІ пад назвай «Свежы вецер», што праводзіцца пад эгідай Міністэрства адукацыі. Удзельнікамі форуму сталі школьнікі, якія ў сваіх установах адукацыі выпусцілі лепшыя, па меркаванні журы, газеты, часопісы, радыё- і тэлеперадачы. Усяго на змену трапіла 326 юнкараў, але ў лагеры не ўтойвалі таго факта, што не ўсе дзеці мелі журналісцкі досвед: нехта паехаў «на замену» іншаму, нехта меў вельмі апасродкаваныя адносіны да школьных СМІ. Аднак нават гэтыя людзі не маглі не змяніць сваё стаўленне да журналісцкага рамяства пасля заканчэння «Свежага ветру».

Прынцып змены быў вельмі просты: кандыдаты на перамогу ў конкурсе «Свежы вецер» працуюць у трох рэдакцыях (кожная ў сваім корпусе) і зарабляюць своеасаблівую мясцовую валюту — «зубрыкі». Пасля здачы матэрыялаў, праграм і ўдзелу ў конкурсах віртуальны кашалёк каманды ці канкрэтнага ўдзельніка папаўняецца. У канцы змены арганізатары падлічваюць усе дасягненні каманд, параўноўваюць іх з адзнакамі, якія паставілі дзецям за іх працу ў школьных СМІ, і вылучаюць пераможцаў у кожнай з наступных намінацый: «Лепшая газета», «Лепшы рэпартаж», «Лепшы артыкул», «Лепшы фотарэпартаж», «Лепшая рубрыка», «Лепшы інфармацыйны матэрыял», «Лепшая літаратурная работа», «Лепшае інтэрв'ю», «Лепшы дызайн». А самая лепшая каманда ва ўсіх намінацыях атрымлівае галоўны прыз — Крыштальнага Зубра.

Аўтар і куратар змены Таццяна ШВАЙКО.

Гаворыць аўтар і куратар змены, метадыст НДЦ «Зубраня» Таццяна ШВАЙКО.

— Цікавасць у мяне да сферы журналістыкі велізарная, таму што сама часта ўдзельнічала ў падобных конкурсах, ды і ніколі не скардзілася на сваё творчыя здольнасці. Але ў выніку лепшымі «карэктарамі» нашай задумы становяцца самі дзеці, якія прыязджаюць і даюць магчымасць нам зразумець, што добра, а што не. Па выніках змены праект яшчэ раз карэктуецца, і толькі потым мы можам дзяліцца ім з усімі педагогамі краіны.

Недахоп журналісцкай адукацыі ў арганізатараў быў з лішкам кампенсаваны праз запрашэнне гасцей — журналістаў-практыкаў. Серыю майстар-класаў для дзяцей правяла **Таццяна ГУЛЕВІЧ, рэдактар канала «Культура» Беларускага радыё:**

— Мне здаецца, што вось гэтая змена ў «Зубраняці» — вельмі добрая стартавая пляцоўка для абітурыентаў Інстытута журналістыкі. Большасць з дзяцей, што прыходзілі да мяне на майстар-класы, хоць зараз гатова «ісці ў бой». Вялікую колькасць журналісцкіх пачуццяў яны ўжо ведаюць, чулі пра прамы эфір, пра запіс. Працуючы, дзеці сапраўды здольныя выконваць журналісцкую працу, нягледзячы на адсутнасць адпаведнай адукацыі.

(Заканчэнне на 3-й стар. «ЧЗ».)

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
13 11 2013 г.

Педагагічны «экстрым»

ЗНАЙСЦІ СЯБЕ — «ЛЯ САМАГА ЧОРНАГА МОРА»

Каб трапіць летам на мора, у студэнтаў варыянтаў няшмат. Першы — сумяшчаць вучобу і працу і адкладваць на паездку грошы ўвесь навучальны год. Другі варыянт — узяць грошы ў бацькоў. Ёсць і трэці варыянт, пра які, магчыма, яшчэ не ўсе студэнты ведаюць: на мора можна адправіцца, каб не без прыгод, і тым больш не без карысці правесці час у аздараўленчым летніку. Так, як гэта робяць удзельнікі зводнага педагагічнага атрада «Белая Русь». Але ці ёсць шансы стаць важатым у студэнтаў непедагагічных спецыяльнасцяў?

— Два гады таму ў Мінску быў запушчаны новы праект, так бы мовіць, эксклюзіўнага зместу, — расказвае **дырэктар гімназіі-каледжа імя І. В. Ахрэмчыка Міхаіл ПАЗНІКАЎ.** — Традыцыйна перавага пры адборы кандыдатаў на работу ў аздараўленчым летніку аддавалася педагогам з вопытам работы або студэнтам педагагічных спецыяльнасцяў. А ў будучага інжынера або юрыста шанцаў прымераць на сабе ролю важатага не было. Без папярэдняй падрыхтоўкі, так бы мовіць, чалавека з вуліцы ніхто да дзяцей не дапусціць.

«Эксклюзіўнасць» педагагічнага атрада «Белая Русь» якраз і заключаецца ў тым, што стаць важатымі або кіраўнікамі гурткоў могуць студэнты любых ВНУ. Праўда, пры адной умове — пасля праходжання спецпадрыхтоўкі і атрымання адпаведнага сертыфіката.

Праект быў запушчаны пры падтрымцы Мінгарвыканкама, Камітэта па адукацыі і Мінскай гарадской арганізацыі БРСМ. Месцам дыслакацыі педагагічнага атрада стаў Туапсінскі раён, пасёлак Новамаіхайлаўскі, дзе размешчаны дзіцячы санаторна-аздараўленчы цэнтр «Залаты колас». Міхаіл Пазнікаў, працуючы ў Мінскім гарадскім інстытуце развіцця адукацыі, два гады курыраваў гэты праект. Менавіта гарадскі інстытут развіцця адукацыі і стаў той базай, дзе навабранцы праходзілі «баявое хрышчэнне».

Лепшыя педагогі праводзілі для будучых удзельнікаў педагагічнага атрада майстар-класы і семінары-практыкумы і давалі той мінімум ведаў, без якога ў працы з дзецьмі ну ніяк не абысціся. А пасля заканчэння навучання студэнты здавалі залік і атрымлівалі (ці не атрымлівалі) сертыфікаты.

— Падчас заліку студэнтам трэба было, напрыклад, падрыхтаваць тры атрадныя мерапрыемствы за пэўны прамежак часу. Дазвалялася выкарыстоўваць інтэрнэт і іншыя крыніцы. А на заліку тэсціравалі, як будучы важаты будзе паводзіць сябе ў той ці іншай сітуацыі: напрыклад, што ён будзе рабіць, калі дзіця ўцякло; калі ў дзіцячым калектыве ўзнік канфлікт і г. д. Гэта значыць, прапаноўваліся рэальныя педагагічныя сітуацыі, з якімі давядзецца сутыкацца ці не штодня, — тлумачыць Міхаіл Пазнікаў. — Натуральна, што навучыць усяму за пяць дзён падрыхтоўкі фактычна з нуля — нерэальна. Таму навучанне працягвалася штодня і ў лагеры. Кіраўнікамі летніка і яго намеснікамі былі педагогі з вялікім стажам работы. Планёркі з «навабранцамі» маглі доўжыцца і гадзіну, і паўтары, калі даводзілася прагаворваць кожную сітуацыю. Трэба дадаць, што і кантынгент у летніку падабраўся няпросты: дзеці з так званых груп рызыкі з усіх рэгіёнаў Расійскай Федэрацыі.

Першы занятак быў прысвечаны арганізацыйнаму перыяду. А гэта, між іншым, 3—5 дзён: калі за гэты час важатыя не здолеў сфарміраваць атрад, не выявіў лідара і дзяцей, якія знаходзяцца па-за калектывам, не сфарміраваў актыў, то чакаць далей граматнага ўзаемадзеяння паміж дзецьмі і выхавальнікамі або дзецьмі і важатымі не даводзіцца.

Яшчэ на старце праекта была прыдумана назва атрада — «Белая Русь» — і яго дэвіз «Любить детей, забыть про грусть — цель отряда «Белая Русь». Сярод ахвотных атрымаць першы каштоўны педагагічны вопыт і адным махам адпачыць на чарнаморскім узбярэжжы былі студэнты розных курсаў БНТУ, лінгвістычнага ўніверсітэта, Мінскага інстытута кіравання, Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта фізічнай культуры, БДУ, медыцынскага ўніверсітэта, ну і, безумоўна, педагагічнага ўніверсітэта. Але больш чым на 90% педагагічны атрад складаўся са студэнтаў непедагагічных спецыяльнасцяў. Маладыя людзі «закрывалі» фактычна ўвесь спектр «пасад»: працавалі важатымі, кіраўнікамі гурткоў, спартыўных секцый, фізрукамі, інструктарамі па плаванні, арганізатарамі мерапрыемстваў, дыджэямі.

Дарога ў абодва бакі ім аплачвалася. Пражыванне і харчаванне таксама былі бясплатныя. Ну а ў якасці прыемнага бонусу — сонца, мора, цудатворнае паветра і заробак у памеры 4—5 тысяч расійскіх рублёў, так бы мовіць, на кішэнныя выдаткі. Натуральна, што ў будаўнічым атрадзе можна зарабіць нашмат больш, але кожны сам для сябе выбірае, што для яго найбольш цікава: мора, кругласутачны інтэракты з дзецьмі або грошы…

Нягледзячы на цяжкасці, з якімі студэнтам давялося сутыкнуцца ў пачатку сваёй «педагагічнай кар'еры» (асабліва ў першы тыдзень, які ператвараўся для многіх у сапраўдную шокатэрапію), усе яны паспяхова адаптаваліся да сваёй новай ролі. Самы яскравы паказчык — жаданне і саміх дзяцей, і студэнтаў на наступны год зноў вярнуцца ў лагер. Ацэнка працы зводнага педагагічнага атрада была вельмі высокай як з боку бацькоў, так і з боку мясцовай адміністрацыі. А гэта значыць, што такая мадэль можа працаваць і мае права на існаванне.

— На сённяшні дзень такой практыкі — калі б студэнты непедагагічных спецыяльнасцяў працавалі з дзецьмі ў аздараўленчых летніках — у Беларусі няма. Але я ўпэўнены, што альтэрнатыўныя падыходы ў працы з дзецьмі ў аздараўленчых установах павінны ўкараняцца хоць бы па той простай прычыне, што калі да работы ў лагерах самых розных профіляў будуць дапускацца толькі педагогі і студэнты педагагічных спецыяльнасцяў, то мы не зможам запоўніць усе пасады. Да таго ж і педагогі не вельмі ахвотна едуць летам працаваць у лагер, паколькі ў гэтым выпадку ім даводзіцца ахвяраваць уласным водпускам. А ёсць жа яшчэ і школьныя летнікі дзённага знаходжання, да працы ў якіх таксама прыцягваюцца педагогі.

У Міністэрстве адукацыі ўжо таксама прызнаюць, што трэба разгледзець пытанне аб допуску да працы выхавальнікамі і важатымі студэнтаў не толькі педагагічных, але і іншых спецыяльнасцяў з улікам іх падрыхтоўкі да работы з дзецьмі. Ёсць неабходнасць вызначэння статусу валанцёраў, якія працуюць у выхавальна-аздараўленчых установах.

Тым жа, хто пажадае ў наступным аздараўленчым сезоне стаць удзельнікам «альтэрнатыўнага» педагагічнага атрада, можна параіць звяртацца або ў сваё «пярвічкі» БРСМ, або ў Мінскую гарадскую арганізацыю БРСМ. Дарэчы, пярвічныя арганізацыі БРСМ ВНУ таксама аказваюць студэнтам дапамогу ў датэрміновай здачы летняй экзаменацыйнай сесіі або ў пераносе тэрміна выхаду на вучобу, калі размова ідзе пра работу ў летніку ў верасні ці кастрычніку.

Шанцы мае кожны кандыдат. Пажаданыя якасці для важатага — адказнасць, камунікабельнасць,назіральнасць, творчы патэнцыял, здольнасць знаходзіць выйсце з нестандартных сітуацый, уменне сабраць вакол сябе каманду за кароткі час, паставіць перад ёй задачу і прывесці да поспеху.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Фота з афіцыйнага сайта Мінскай гарадской арганізацыі БРСМ.

Не вучобай адзінай

Для многіх яблык — гэта не проста сімвал восені, але і сімвал здаровай усмешкі ды і ўвогуле здаровага ладу жыцця. Для праграмістаў яблык, калі прыгадаць кампанію Apple, — гэта яшчэ і сімвал прарыву ў развіцці інфармацыйных тэхналогій. А для студэнтаў БДУІР, дзе рыхтуюць спецыялістаў для IT-сферы, яблык сімвалізуе цяпер і першае, і другое. Днямі тут стартаваў праект «Мой стыль жыцця сёння — маё здароўе і поспех заўтра».

НАВУКУ АДОЛЕЕ ТОЛЬКІ ЗДАРОВЫ СТУДЭНТ!

Ініцыятарамі праекта, які праводзіцца ў вышэйшых навучальных установах упершыню, выступілі Мінскі гарадскі цэнтр здароўя і Мінскі гарадскі цэнтр гігіены і эпідэміялогіі. А БДУІР, як трапна заўважыў **галоўны ўрач Мінскага гарадскога цэнтра здароўя Іван ТАРАШКЕВІЧ,** ласкава прадаставіў шыкоўную пляцоўку для «медыцыны «засцерагальнай», якой належыць будучыня».

— Для таго, каб сёння прасоўвацца па службе, аднаго толькі розуму недастаткова. Людзі, якія вядуць здаровы лад жыцця, заўсёды будуць больш запатрабаваны. У салідную кампанію, у першую чаргу, возьмуць чалавека без шкодных звычак, чалавека, які разумее каштоўнасць здароўя. Таму наша задача — змяніць псіхалогію маладых людзей, пераканаць іх у тым, што захаванне ўласнага здароўя — гэта не проста іх права, а абавязак, — падкрэсліў Іван Тарашкевіч. — Чаму мы выбралі БДУІР? Таму што тут навучаюцца самыя «прасунутыя» студэнты, тут працуе самы неабыякавы і прынцыповы рэктарат.

Як паведаміў падчас прэзентацыі праекта **рэктар БДУІР Міхаіл БАТУРА,** у гэтым годзе іх універсітэт першым у краіне цалкам перайшоў на схему навучання 4+2: гэта значыць, чатыры гады навучання на першай ступені і два гады — у магістратуры. Фактычна за чатыры гады студэнты павінны будуць авалодаць тымі ж кампетэнцыямі, што і іх папярэднікі за пяць гадоў навучання. Таму, безумоўна, інтэнсіфікацыя вучэбнага працэсу будзе мець месца, а значыць, трэба думаць як мінімізаваць магчымыя наступствы для здароўя маладых людзей.

ПЕРШАКУРСНІКІ — ПАД УДАРАМ!

Праект ахопіць 2000 першакурснікаў. Куратар праекта **ўрач-валеолаг Сняжана КАЎРЫГА** сцвярджае, што менавіта гэтая катэгорыя маладых людзей уваходзіць у групу рызыкі: фізіялагічныя і анатамічныя змяненні ў арганізме, высокая псіхаэмацыянальная і разумовая нагрузка, неабходнасць прыстасоўвацца да новых умоў пражывання і навучання, фарміраванне міжасобасных узаемаадносін па-за сям'ёй вядуць да зніжэння імунітэту і сур'ёзных медыцынскіх і сацыяльна-псіхалагічных праблем. Да таго ж менавіта ў асяроддзі першакурснікаў найбольш эфектыўная першасная прафілактыка рознага роду залежнасцяў.

Напярэдадні на базе 33-й студэнцкай паліклінікі г. Мінска была праведзена дыспансерызацыя ўдзельнікаў, якая выявіла неабходнасць стварэння ў рамках праекта груп індывідуальнага кансультавання па масе цела, а таксама прафілактыкі сардэчна-сасудзістых захворванняў. Ёсць студэнты, якім патрабуецца кансультацыя кардыёлага або іншых «вузкіх» спецыялістаў.

Як сведчаць вынікі дыспансерызацыі, абсалютна здаровых сярод абследаваных першакурснікаў усяго 12,3%. Студэнтаў, якія маюць хранічныя захворванні, — 23,3%. А самую вялікую групу складаюць практычна здаровыя маладыя людзі і студэнты з нязначнымі адхіленнямі ў стане здароўя (64,4%).

«Самыя «хваравітыя» студэнты навучаюцца ў Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце, дзе асноўны кантынгент складаюць дзяўчаты. А на апошніх радках у рэйтынгу зваротаў да медыкаў знаходзяцца студэнты Беларускага аграрна-тэхнічнага і Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта».

На першым месцы ў структуры захваральнасці першакурснікаў БДУІР ідуць захворванні зроку (26,2%). На другім месцы — захворванні косна-мышачнай сістэмы: маюцца на ўвазе парушэнні паставы, скаліёзы (ад першай ступені да выражанай), плоскаступнёвасць (24,6%). А замыкаюць першую тройку захворванні сістэмы кровазвароту (19,7%).

ГУМАНІТАРЫІ ХВАРЭЮЦЬ ЧАСЦЕЙ

— Задача медыкаў — назіраць студэнтаў не толькі з хранічнымі захворваннямі, але і здаровых і практычна здаровых маладых людзей, — падкрэсліла **галоўны ўрач 33-й паліклінікі Алена ХАРКОВА.** — А ў ідэале нам бы хацелася на момант завяршэння праекта павялічыць групу практычна здаровых.

Між іншым, шматгадовыя назіранні сведчаць, што студэнты-гуманітарыі, асабліва першакурснікі, хварэюць часцей, чым студэнты тэхнічных ВНУ. У першую чаргу гэтая заканамернасць тлумачыцца тым, што пры прыёме ў ВНУ на спецыяльнасці гуманітарнага кірунку медыцынскія абмежаванні па стане здароўя — мінімальныя, менавіта таму на гуманітарных спецыяльнасцях навучаецца больш дзяцей-інвалідаў або маладых людзей з хранічнымі захворваннямі.

Але пры паступленні на тэхнічныя і сельскагаспадарчыя спецыяльнасці спіс медыцынскіх проціпаказанняў намнога шырэйшы. Перашкодай для атрымання прафесіі могуць стаць, напрыклад, захворванні органаў дыхання, сэрца, вачэй і іншыя.

33-я паліклініка кантралюе ў сталіцы здароўе студэнтаў 14 дзяржаўных і 11 недзяржаўных ВНУ. Самыя «хваравітыя» студэнты навучаюцца ў Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце, дзе асноўны кантынгент складаюць дзяўчаты. А на апошніх радках у рэйтынгу зваротаў да медыкаў знаходзяцца студэнты Беларускага аграрна-тэхнічнага і Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэтаў.

ПЕЛЬМЕНІ — НЕ СТУДЭНЦКАЯ ЕЖА?

— Даказана, што найбольш прадуктыўнай формай работы з'яўляецца работа ў малых групах. Таму мы будзем арыентавацца на лідараў груп — іх стараст, якія і стануць галоўнымі дзейснымі асобамі ў нашым праекце, — паведаміла Сняжана Каўрыга. — У рамках праекта будзе выкарыстоўвацца форма работы «роўны навучае роўнага». Веды, якія старасты груп будуць атрымліваць ад медыцынскіх работнікаў на спецыяльных занятках, тыя будуць перадаваць сваім аднагрупнікам падчас кураторскіх гадзін. Равеснікі больш давяраюць адно аднаму.

Тэмы будучых заняткаў зацікавілі нават рэктара ўніверсітэта, і Міхаіл Батура паабяцаў, што калі ў яго будзе вольная хвілінка, то ён абавязкова таксама зазірне, каб паслухаць парады ад спецыялістаў. Студэнтам збіраюцца расказваць пра прафілактыку залежнасцяў, інфекцыі, якія перадаюцца палавым шляхам, уплыў на здароўе камп'ютара і мабільнага тэлефона, асновы рацыянальнага харчавання. Вось толькі ці знойдуць студэнты ў сабе сілы, каб адмовіцца ад сасісак, каўбасы, пельменяў, чыпсаў і кандытарскіх вырабаў?

Надзея НІКАЛАЕВА.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Выратавальны нумар

ТЭЛЕФОН ДАВЕРУ: КАЛІ МАЎЧАЦЬ УЖО НЕМАГЧЫМА...

Заўважалі, што раскрываць душу лягчэй перад незнаёмымі людзьмі? Мы здольны расказаць сваю біяграфію выпадковаму знаёмаму, спадарожніку. І наадварот, падзяліцца пачуццямі з блізкім чалавекам бывае не так проста. А раптам не зразумеюць, асудзяць, адвярнуцца?.. Асабліва гэта актуальна для падлеткаў. Хіба раскажаш маці пра першае каханне ці канфлікт у школе? Хіба прызнаешся тату, што яго сын марыць не пра ваенную кар'еру, а пра тэатральныя падмосткі? Ужо пятнаццаць гадоў у Беларусі працуе тэлефон даверу для дзяцей і падлеткаў, створаны менавіта для такіх сітуацый — калі маўчаць ужо немагчыма.

Тэлефон даверу для дзяцей і падлеткаў: (8-017) 246-03-03. Працуе кругласутачна. Кансультацыі вядуцца ананімна, пры захаванні поўнай канфідэнцыяльнасці.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

КРЫЗІСНЫ ЎЗРОСТ. ТРЫ ЭТАПЫ

Кансультант тэлефона даверу Наталля адзначае, што яшчэ дзесяць гадоў таму дзеці больш ахвотна звярталіся ў службу псіхалагічнай дапамогі. Сучасныя школьнікі часцей вырашаюць свае праблемы ў інтэрнэце — на розных форумах і сайтах. Таму амаль што палова званкоў цяпер паступае ад бацькоў. Дарослых, зразумела, цікавяць пытанні выхавання. Часцей за ўсё праблемы ўзнікаюць з падлеткамі. Але на тэлефон даверу звяртаюцца і бацькі маленькіх дзетак.

Існуе такое паняцце, як крызісны ўзрост. Першы падобны этап дзеці праходзяць у тры гады. Капрызы, істэрыкі, пратэсты — усё гэта суправаджае зараджэнне ўласнага «Я», станаўленне асобы. Наступны этап — калі дзеці ідуць у школу.

«Дашкольнай псіхалогіі сёння надаецца шмат увагі, — расказвае Наталля. — Трэба разумець, што змена гульнявой дзейнасці на вучэбную — гэта сур'ёзны стрэс для дзіцяці. Яго трэба падрыхтаваць да новай сацыяльнай ролі. Бацькі тэлефануюць, каб параіцца, з якога ўзросту лепш аддаваць сына ці дачку ў школу і як навучыць яго падпарадкоўвацца пэўнаму рэжыму, парадку».

Але самы складаны ўзрост — 12-17 гадоў, калі падлеткаў пачынаюць цікавіць экзістэнцыяльныя пытанні: «Хто я?», «Дзеля чаго жыву?», «Што мяне чакае далей?». Спектр бацькоўскіх трывог вельмі шырокі — ад праблем ва ўзаемаразуменні да падазронных скачкоў у настроі сына ці дачкі.

Час ад часу тэлефануюць дарослыя, якія потым перадаюць трубку дзецям. Але, па словах Наталлі, гэта не зусім карэктная сітуацыя. «Запыт павінен зыходзіць ад абанента. Добраахвотнасць — гэта адзін з базавых прынцыпаў тэлефона даверу. А перадача трубкі мае на ўвазе пэўны ціск. У падобнай сітуацыі псіхолаг і дзіця — вымушаныя суразмоўцы. І размова наўрад ці атрымаецца эфектыўнай. Лепш расказаць сыну ці дачцэ пра магчымасць набраць нумар тэлефона даверу і сумесна са спецыялістам паспрабаваць вырашыць тую ці іншую праблему».

Патэлефанаваў шасцігадовы хлопчык, у якога памёр хамячок. У такім узросце смерць хатняга гадаванца прыраўноўваецца да страты блізкага чалавека.

НЕСУР'ЁЗНЫХ ПРАБЛЕМ НЕ ІСНУЕ!

Часцей за ўсё «недарослым» абанентам тэлефона даверу ад 11 да 18 гадоў. Большая палова тых, хто патэлефанаваў, спакойна і разважліва абмяркоўвае свае праблемы, а некаторыя тэлефануюць на мяжы істэрыкі з суіцыдальнымі думкамі. Тады галоўная задача кансультанта — не вырашыць праблемную сітуацыю, а палепшыць эмацыянальны стан падлетка. Наталля прызнаецца, што сутыкалася з падобнымі званкамі: «Такія размовы вельмі складаныя, і могуць зацягвацца да некалькіх гадзін. І ўсё роўна пасля таго, як кладзеш трубку, няма ўпэўненасці, што з дзіцём будзе ўсё ў парадку».

Кансультаванне па тэлефоне даверу праводзіцца ананімна, званкі не адсочваюцца. Таму паўплываць на сітуацыю, калі жыццё суразмоўцы знаходзіцца ў небяспецы, спецыялісты, на жаль, не могуць. Умяшанне старонніх магчыма толькі з дазволу тых, хто патэлефанаваў.

«Але часцей за ўсё да нас звяртаюцца з лакальнымі праблемамі, — працягвае Наталля. — Напрыклад, дзяўчынка падарыла сяброўцы не тую хустку, і сяброўка пакрыўдзілася. Вось дзяўчынка тэлефануе і пытаецца, як ёй сябе паводзіць, каб не давесці справу да канфлікту. Ці, памятаю, быў у мяне складаны званок, адзін з першых: патэлефанаваў шасцігадовы хлопчык, у якога памёр хамячок. У такім узросце смерць хатняга гадаванца прыраўноўваецца да страты блізкага чалавека. І патлумачыць маленькаму чалавечку, што і пасля гэтага можна і трэба жыць далей, зусім няпроста. Словам, для нас не існуе несур'ёзных праблем».

ШЧЫРАЯ РАЗМОВА І НІЯКІХ МАНІПУЛЯЦЫЙ

У параўнанні з «кабінетнымі» псіхолагамі, у спецыялістаў тэлефона даверу абмежаваны інструментарый. Яны не бачаць абанента, не маюць магчымасці наладзіць зрокавы кантакт і па знешнім выглядзе ацаніць эмацыянальны стан чалавека. Не выкарыстаеш тут і спецыяльныя прыёмы, элементы арт-тэрапіі — толькі шчырая размова. «Калі ўздымаецца праблема ўзаемаадносін з бацькамі, мы не абмяркоўваем дзеянні маці ці бацькі, а размаўляем пра тое, што адчувае падлетак, — тлумачыць Наталля. — У нас няма задачы расказаць, як трэба рабіць, рэагаваць, мы можам толькі прапанаваць выйсце з праблемнай сітуацыі. І ўжо абанент пагаджаецца ці не пагаджаецца з гэтым. Пераконваць і маніпуляваць мы не маем ніякага права».

Тэлефон даверу працуе кругласутачна. Наталля кажа, што нават у начныя змены тэлефон часам распальваецца ад званкоў. «Душэўную раўнавагу можна страціць і раніцай, і ноччу», — усміхаецца псіхолаг. А вось у зваротах са школьнымі праблемамі (канфлікты з настаўнікамі, страх перад іспытамі і г.д.) можна прасачыць пэўную заканамернасць. Больш за ўсё такіх званкоў паступае ў пачатку навучальнага года, у перыяд адаптацыі, ці, наадварот, напрыканцы, калі на стане школьніка адбіваецца фізічная і псіхалагічная стомленасць. Улетку, калі дзеці раз'язджаюцца па лагерах, часцей тэлефануюць з праблемамі ў стасунках з равеснікамі.

Напрыканцы нашай размовы пытаюся ў Наталлі, ці здараліся выпадкі, калі абанент прасіў паразмаўляць з іншым спецыялістам: «У маёй практыцы такога не было. Наадварот, некаторыя цікавяцца, калі на тэлефоне працуе той ці іншы кансультант, каб у наступны раз «трапіць» менавіта да яго. Гэта, хутчэй, выключэнне з правілаў, але і такое здараецца». А калі такое здараецца, ці не лепшая гэта рэклама тэлефону даверу? Усё ж такі лепш выгаварыцца і паспрабаваць знайсці корань зла, а не чакаць, пакуль гэты самы корань прарасце.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

«СВЕЖЫ ВЕЦЕР» ЖУРНАЛІСЦКАЙ ПРАФЕСІІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Поруч з важатымі на працягу ўсёй змены працавалі чатыры студэнты Інстытута журналістыкі БДУ, кожны з якіх таксама з'яўляецца практыкуючым журналістам. Тры з іх працавалі з юнкарамі ў трох карпусах — Лазурным, Лясным і Азёрным. І сваю чаргу, аўтар гэтых радкоў па перыяд змены стаў галоўным рэдактарам агульназубраняцкай газеты, супрацоўнікамі якой былі юнкары-фрылансеры з усіх карпусоў адразу.

З самага пачатку працы над газетамі стала зразумела: лагер — гэта сапраўды своеасаблівая маленькая краіна з невычэрпнай колькасцю журналісцкіх тэм. Дзеці пісалі пра ўсё. Інтэрв'ю — у лагеры вялізная колькасць цікавых герояў сярод персаналу; акрамя таго, ледзь не кожны дзень да дзяцей прыязджалі цікавыя госці. Рэпартаж — штодня ў лагеры праводзілася адразу некалькі мерапрыемстваў. Нават для даволі спецыфічных журналісцкіх жанраў, накшталт рэцэнзіі ці фельетона, знаходзячы матэрыял: рэцэнзіі пісаліся паводле сумесна прагледжаных фільмаў, фельетоны ствараліся на падставе смешных выпадкаў у лагеры. У адну з карпусных газет трапіла нават рубрыка «Зубраняцкая палітыка», дзе друкаваліся навіны пра дзейнасць дзіцячага самакіравання.

Юнкары за работай.

Юнкары засвойвалі праграмы для мантажу і ў тэрмін выпусцілі гатовыя перадачы вельмі высокага ўзроўню. Дайшло нават да высмейвання самых распаўсюджаных штампаў тэлежурналістыкі.

Падчас працы над газетамі больш за ўсё ўражвала здольнасць юных карэспандэнтаў шукаць і бачыць праблемы. Менавіта крытыка больш за ўсё прыцягвала зубраняцкіх журналістаў. Часам гэта былі сапраўды важныя для лагера матэрыялы — як, напрыклад, фотарэпартаж пра беларускую мову ў лагеры. Два карэспандэнты прайшліся па тэрыторыі цэнтра і сфатаграфавалі ўсе надпісы па-беларуску, якіх аказалася не так шмат. Але часам дзяцей зацягвалі асабістыя праблемы. Найбольш папулярнай тэмай для крытыкі была часовая «канфіскацыя» важатымі мабільных тэлефонаў (па зубраняцкіх законах, у дзяцей па прыездзе збіраюць сотавыя, а раздаюць іх два разы на дзень: на «ціхай гадзіне» і перад адбоем). Дарэчы, якраз адсутнасць мабільнай сувязі і пастаяннага доступу ў інтэрнэт ускладняла працу журналістаў і адначасова рабіла яе больш цікавай.

Але не толькі «друкаваным словам» жылі зубраняцкія юнкары: уласнаручна кожны корпус выпусціў па радыё- і тэлеперадачы. Найбольш складаным момантам тут быў тэхнічны: калі зняць ці запісаць матэрыял дзеці змаглі вельмі хутка, то мантаж заняў у іх ледзь не большую частку падрыхтоўкі. Не без дапамогі сваіх старэйшых калег юнкары засвойвалі праграмы для мантажу і ў тэрмін выпусцілі гатовыя перадачы вельмі высокага ўзроўню. Дайшло нават да высмейвання самых распаўсюджаных штампаў тэлежурналістыкі.

Адной з асноўных мэт змены быў выпуск першага нумара агульназубраняцкай газеты і падрыхтоўка праекта перыядычнага выдання цэнтра. Справа ў тым, што ў лагеры доўгі час не было сваёй газеты, якую б выпускалі дзеці. Для вырашэння праблемы быў праведзены адукацыйны форум, на якім 6 каманд прэзентавалі свае работы на тэмы, што тычыліся ўсіх аспектаў будучага выдання: яго назвы, фармату, структуры...

Вынаходніцтвам змены стаў таксама не зусім журналісцкі конкурс «Буктрэйлер». Сутнасць яго была ў тым, што кожны атрад здымаў невялікі відэаролік па матывах якой-небудзь з кніг. Трэба сказаць, конкурс прайшоў «на ўра»: гледачы шчыра смяяліся і суперажывалі героям ролікаў. Лідарамі, праўда, сталі казкі: менавіта па іх было знята больш за ўсё буктрэйлераў (толькі на «Чырвоны Каптурок» прыйшлося тры работы). Аднак не абышлі ўвагай дзеці і іншыя творы: «Майстра і Маргарыту» Булгакава, «Злачынства і пакаранне» Дастаеўскага, «Маленькага прынца» Экзюперы і нават «Пацалунак перад смерцю» Левіна. На жаль, на кнігі беларускіх аўтараў буктрэйлераў знята не было.

Напрыканцы змены традыцыйна падводзіліся вынікі, у першую чаргу — фестываль «Свежы вецер». Усе лепшыя журналісты змены атрымалі дыпломы ў розных намінацыях, прычым абсалютным пераможцам стала каманда магілёўскай гімназіі №1. Сваімі ўражаннямі ад змены падзялілася яе **ўдзельніца Дзіна МІХАЛАП:**

Падчас працы над газетамі больш за ўсё ўражвала здольнасць юных карэспандэнтаў шукаць і бачыць праблемы. Менавіта крытыка больш за ўсё прыцягвала зубраняцкіх журналістаў.

— Нават не ўяўляла, што ўсё так адбудзецца. Было вельмі шмат заданняў, мерапрыемстваў, і я вельмі рада, што мы знайшлі ў сабе сілы паўдзельнічаць ва ўсім. Нам усё вярнулася з ліхвой, і мае ўражанні цяпер цяжка перадаць словамі. Ці не стамілася? Толькі калі гэта выключна творчая стомленасць. Галоўны вынік змены для мяне — я ведаю, што магу і ўмею пісаць журналісцкія тэксты. Пра паступленне на журфак пакуль гаварыць не буду, але, як мінімум, запасны варыянт у мяне цяпер ёсць.

На апошняй сустрэчы, якая адбылася перад ад'ездам, удзельнікі фестывалю дзякавалі метадыстам, важатым і ўсім, хто з імі працаваў. А некалькі дзясяткаў чалавек упэўнена казалі, што з будучай прафесіяй канчаткова вызначыліся. Ці ж не для гэтага і працаваў «Зубраняцкі карпункт»?

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ,
Мядзельскі раён.

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
13 11 2013 г.

Свая партыя

БЫЦЬ ПЕРШАЙ У АРКЕСТРЫ ПАД НАЗВАЙ «ЖЫЦЦЁ»

Скрыпачка Маргарыта Лапінская мае ўзнагароды многіх рэспубліканскіх і міжнародных скрыпічных і вакальных конкурсаў, але працягвае шукаць свой шлях. Адным з нядаўніх яе творчых дасягненняў стаў удзел у амерыканскім вакальным праекце «Supernova Star Search» West Hollywod, дзе Маргарыта стала адной з фіналістак. У размове яна падзялілася найбліжэйшымі планамі, расказала пра сваіх вучняў і ролю музыкі ў жыцці.

— Ты стала фіналісткай конкурсу «Supernova Star Search». Як трапіла туды?

— Пра конкурс даведалася ў інтэрнэце. Убачыла аб'яву, што праводзіцца пошук новых талентаў, і вырашыла паўдзельнічаць. Згодна з умовамі трэба было даслаць арганізатарам запіс выканання песні. Пасля я атрымала водгук, што маё выступленне спадабалася. Сказалі, быццам усё пры мне: і спяваю, і на скрыпцы граю, і знешнасць падыходзіць. Мне далі магчымасць выпрабаваць сябе, прапусціўшы ў паўфінал. Акрамя мяне, туды трапілі яшчэ 30 дзяўчат. Удзельніцы былі з Масквы, Мінска, Кіева, іншых гарадоў. Дзяўчаты былі моцныя канкурэнткамі. Шчыра кажучы, я пачала сумнявацца ў сваіх шансах, калі васьмярых папрасілі выступіць паўторна, бо тыя прэтэндэнткі былі дастаткова яркімі. І калі я праз два тыдні атрымала паведамленне, што трапіла ў лік фіналістак, была ў шоку.

— Цяпер сярод вас будуць выбіраць самую моцную?

— Арганізатары спачатку планавалі выбраць дзесяць удзельніц для фіналу, каб потым вызначыць пераможцу. А цяпер яны напісалі, што адабралі пяцёрку ўдзельніц для стварэння новага музычнага гурта.

— Якімі будуць умовы супрацоўніцтва, ведаеш?

— Гурт, які збіраюцца стварыць, будзе падобным да Pussicat Dolls.

Цяпер зацікавілася выкананнем саудтрэкаў. Планую пашырыць свой рэпертуар — сумясціць скрыпку з гімнастычным танцам і вакалам.

Я прыкладна ўяўляю, што мяне чакае. Трэба будзе сур'ёзна працаваць. Штодзённыя рэпетыцыі, заняткі вакалам і харэаграфіяй. Магчыма, нават знешнасць кожнай з нас будзе зменена. Я ўжо маральна рыхтуюся да кардынальных перамен.

— Ты гатова ахвяраваць асабістым жыццём дзеля сцэны?

— Я разумею, што гэта мой шанц нармальна раскруціцца. Я шмат працую і знаходжу ў творчасці задавальненне, аднак не расцэньваю гэта як ахвяру. Проста праца ў прыярытэце.

— Скажы, іграць на скрыпцы было тваім уласным жаданнем ці рашэннем бацькоў?

— Калі мне было шэсць гадоў, то я вельмі хацела граць на фартэпіяна. Мы прыйшлі на праслухоўванне ў музычную школу і там, вызначыўшы мой дастаткова добры слых, выкладчыкі параілі бацькам аддаць мяне «на скрыпку». Гэты інструмент быў нават больш выгадным варыянтам для маёй сям'і ў фінансавым плане і месца шмат не патрабаваў. Таму рашэнне было воляй бацькоў, але сёння я ім вельмі за яго ўдзячная. Уцехай мне стала абяцанне, што на другім годзе навучання фартэпіяна ва ўсіх ідзе як дадатковы інструмент.

— Складана было вучыцца?

— Сем гадоў навучання не абыходзіліся без слёз. Але я заўсёды любіла даводзіць справу да канца. Калі, напрыклад, мне казалі, што нейкую кампазіцыю трэба выконваць пэўным чынам, а ў мяне так не атрымлівалася, то рабіла ўсё, каб было, як трэба. Вельмі ўдзячна маёй выкладчыцы Святлане Міхайлаўне Пажарыцкай, якая заклала аснову ў маю ігру на скрыпцы. Яна ведала, што я люблю спяваць і танцаваць, займаюся гімнастыкай, і імкнулася падтрымліваць мае інтарэсы. Давала парады, выказвала сваю думку пра мае выступленні. Галоўнае — Святлана Міхайлаўна дала мне разуменне таго, што скрыпка дапамагае развіваць слых, вакал. І цяпер дзякуючы заняткам на скрыпцы я адчуваю музыку. Ігра на інструменце адкрыла ўва мне талент напісання ўласнай музыкі для малога сімфанічнага аркестра.

— А са сваімі вучнямі якой тактыкі прытрымліваешся?

— Мае вучні ведаюць, што я артыстка. Для іх мой прыклад з'яўляецца добрым стымулам вучыцца. А калі бачыш, як у дзяцей гараць вочы, то хочацца даць ім самае лепшае. У часы майго навучання даводзілася сустракаць дзяцей, якія займаліся музыкай пад прымусам бацькоў. Сярод сваіх вучняў я такіх не сустракаю. У іх жаданне займацца музыкай нараджае імкненне і ўсё астатняе рабіць таксама добра. Я стараюся падтрымліваць гэта ў кожным.

— Як прыйшла да сольнай кар'еры на скрыпцы?

— Безумоўна, пачыналася ўсё з канцэртаў у школе, потым былі поспехі ў музычным каледжы. А з часам пачалі прапаноўваць выступаць на розных святах, мерапрыемствах, у клубах. Я пачала шукаць свой рэпертуар. Акцэнт рабіла не на класіку, а арыентавалася больш на сучасную музыку, бо людзей прываблівюць хуткі рытм і эстраднае гучанне.

Ствараючы нешта сваё, стараюся не абмяжоўваць сябе жанрава. Мне цікава адкрываць новыя магчымасці скрыпкі.

— Наколькі разнастайны рэпертуар сёння?

— З эстраднага — усім вядомыя кампазіцыі «Фламэнка» Дзядзюлі, «Піраты Карыбскага мора», «Адажыа» Альбіноні ў апрацоўцы Лары Фабіян, таксама трэкі, створаныя з дыджэямі, і многае іншае. Цяпер зацікавілася выкананнем саудтрэкаў. Планую пашырыць свой рэпертуар — сумясціць скрыпку з гімнастычным танцам і вакалам. Рыхтую новую шоу-праграму на паўтары гадзіны.

— Ці верыш ты ў натхненне, і як нараджаюцца твае партытуры?

— Мой выкладчык па скрыпцы ў каледжы Міхаіл Якаўлевіч Двілянскі казаў, што такога паняцця, як «натхненне» не існуе. Ты проста бярэш у рукі інструмент і гадзінамі займаешся. І тады ў працэсе адшліфоўваецца тэхніка і гучанне. Я не да канца з такой думкай пагаджаюся, бо мне патрэбна пэўная атмасфера для працы і творчасці. Калі яна ёсць, то я магу рабіць нешта вельмі хутка, умею імправізаваць. Напрыклад, калі ў мяне складваецца ўсё у адносінах з бацькамі, то я знаходжуся ў стане натхнення. Спрыяе працы таксама прырода. Варта проста выехаць куды-небудзь і ўбачыць жывапісны пейзаж, як нараджаюцца музычныя асацыяцыі. Добры ўплыў у гэтым сэнсе на мяне аказвае вада, але яна мяне не супакойвае, а наадварот, абуджае творчую энергію. Ствараючы нешта сваё, стараюся не абмяжоўваць сябе жанрава. Мне цікава адкрываць новыя магчымасці скрыпкі.

— Верыш у тое, што музыка можа лячыць?

— Калі мне дрэнна, то я ўключаю класіку. Мне блізкая музыка Баха па сваёй глыбіні, у ёй прысутнічае непрадказальнасць. Слухаючы Вівальдзі, мне хочацца радавацца, а пасля праслухоўвання твораў Мендэльсона задумваюся і паглыбляюся ў перажыванні. Музыка мае ўласцівасць лячыць. Раней у дзяцінстве я вяла асабісты дзённік, а цяпер усё асабістае аддаю ў музыку. І потым, калі іграю нешта сама ці чую ў выкананні некага, то нанава перажываю ўсе сітуацыі і эмоцыі, закладзеныя ў гукі.

— Ці даводзіцца табе чуць параўнанні з кімсьці з вядомых калег-скрыпачоў?

— Бывае, што праводзяць паралелі з новай амерыканскай «зоркай» Ліндсі Стэрлінг альбо з Ванэсай Мэй. Але, на мой погляд, мы зусім розныя. Мэй іграе класічную музыку, разбаўляючы яе міксавай апрацоўкай. Мне ж здаецца, што класіка лепш гучыць у жывым выкананні аркестра. Стэрлінг іграе і танцуе хіп-хоп, а я прыхільніца рамантычна-класічнага стылю ў падачы сябе. Сама скрыпка — інструмент элегантны. Таму танцаваць падчас ігры на ёй у красоўках для мяне недапушчальна. Мне важна, каб музыкант глядзеўся арганічна на сцэне.

— А выпрабавання на «зорнасць» не баішся?

— Лічу, што прайшла яго *(смяецца)*. Быў час, калі яшчэ ў школе я шмат выступала і бачыла, як захапляюцца мной аднагодкі. Пра мяне пісалі ў мясцовай газеце, запрашалі на радыё. Але варта было мне паступіць у каледж, як я зразумела, што ёсць шмат таленавітых людзей. І прыйшло жаданне шукаць свой шлях у музыцы. Цяпер я ўжо не адчуваю, быццам стаўленне да мяне мяняецца з улікам таго, чаго ўдаецца дасягнуць. Мне важна, каб вакол мяне былі людзі, на якіх я магу раўнаваць і адказваць ім узаемнасцю.

Алена ДРАПКО.

«НА СЦЭНЕ НЕ ХАПАЕ «ГАМЛЕТА НАШАГА ЧАСУ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

❑ ❑ ❑

— У Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў я навучаўся на «бюджэце», а таму мяне чакала размеркаванне. Наш універсітэт не рыхтуе спецыялістаў для прафесійных тэатраў. Адсюль выходзяць кіраўнікі народных тэатраў, аматарскіх калектываў. У мяне проста з'явіўся шанц трапіць у вялікі тэатр — і я ім скарыстаўся. Усё было супраць маёй працы ў Мінску. Але за мяне паручыўся Ігар Аляксеевіч Сігаў, дырэктар тэатра.

❑ ❑ ❑

— Мой сцэнічны дэбют на вялікай сцэне прыпаў на першы курс. Гэта былі «Каласы пад сярпом тваім» у пастаноўцы Валерыя Анісенкі, тагачаснага мастацкага кіраўніка тэатра. Менавіта ён і запрасіў мяне ў тэатр. Мне выпала выконваць ролю Мсціслава Маеўскага, сябра Алеся Загорскага. Шчыра кажучы, мы тады яшчэ нічога не ўмелі на сцэне. Для першакурсніка ўдзел у падобнай пастаноўцы — ужо поспех. Галоўнае — «не хапаць зорак з неба» і не прысвойваць іх сабе.

❑ ❑ ❑

— Жартаў і смешных выпадкаў у нашым тэатры хапае заўжды. Падчас адной казкі ў мяне парваліся штаны. І з таго моманту спектакль, у якім я павінен шмат рухацца,ператвараўся для мяне ў «сядзячы». Даваласа ўвесь спектакль хадзіць на кукішках, бо проста так я не мог пакінуць сцэну. Іншым разам падчас спектакля «Тры Жызэлі» мой сябар Ілья Ясінскі падсыпаў мне ў бліны, якія я мусіў з'есці, перцу. Я еў, трымаўся, у роце вельмі пякло, а Ілья тым часам стаяў за кулісамі і з усмешкай назіраў за тым, як я спрабую праглынуць чарговы камяк... Старэйшае тэатральнае пакаленне акцёраў

Спектакль «Тры Жызэлі». Дзмітрый Давідовіч у ролі Колькі.

У мяне няма ўлюбёнага класічнага персанажа, якога я вельмі хачу сыграць. Мяне цікавіць менавіта зборны вобраз сучаснага героя, так бы мовіць, «Гамлет нашага часу».

адэкватна ставіцца да такіх жартаў, бо ведае, што ўсё робіцца ад шчырага сэрца.

❑ ❑ ❑

— Мне здаецца, што сучасны тэатр павінен быць сацыяльна скіраваным, узднімаць праблемы грамадства, адлюстроўваць рэчаіснасць. У Маскве дзейнічае тэатр дакументальнай п'есы, які любіць эксперыментаваць. Для мяне цікавая падобная тэатральная правакацыя. І ў мяне няма ўлюбёнага класічнага персанажа, якога я вельмі хачу сыграць. Мяне цікавіць менавіта зборны вобраз сучаснага героя, так бы мовіць, «Гамлет нашага часу». Прыемна, што ў нашым тэатры таксама эксперыментуюць. У нас запатрабаванай, напрыклад, «чытка». Любы чалавек можа прапанаваць тэатру сваю п'есу, і калі яна спадабаецца, яе можна калектыўна прачытаць па ролях. Цікава, што менавіта такі лёс у спектакля «Ліфт». П'еса спачатку прайшла выпрабаванне чыткай, а ўжо пасля была пастаўлена на вялікай сцэне.

У рэкламу я пайшоў здымацца толькі з-за грошай, бо ніякага мастацтва там няма. Гэта як праца за станком — прыйшоў, зрабіў, зарабіў і пайшоў дадому.

❑ ❑ ❑

— У рэкламу я пайшоў здымацца толькі з-за грошай, бо ніякага мастацтва там няма. Гэта як праца за станком — прыйшоў, зрабіў, зарабіў і пайшоў дадому. Упершыню на кастынгах я з'явіўся яшчэ на першым курсе. І звычайна пасля гутаркі чуў аднолькавыя словы: «Мы вам патэлефануем». Ніхто, безумоўна, мне не тэлефанаваў. Упершыню паздвалі гэтай зімой і прапанавалі зняцца ў роліку пра мабільныя тэлесістэмы. Здымкі адбываліся ўначы ў «Аляксандравым пасажы», а кіраваў працэсам нейкі англамоўны рэжысёр. Мне наогул здаецца, што ў нас рэкламу здымаюць выключна замежныя рэжысёры.

❑ ❑ ❑

— У рэальным жыцці гледачы пазнаюць мяне не так часта, але некалькі разоў людзі падыходзілі, дзякавалі за спектакль. У інтэрнэце мне пішуць значна больш.

❑ ❑ ❑

— Для мяне эталонам чалавечнасці з'яўляецца наш выкладчык па сцэнічнай мове Ілья Львовіч Курган, наш славуты дыктар. На яго глядзіш і бачыш, што перад табой сапраўдны чалавек. Калі я быў падлеткам, мне вельмі падабалася кніга Барыса Палявога «Аповесць пра сапраўднага чалавека» пра лётчыка Аляксея Марэсьева. І там быў момант, калі незадоўга да пахавання добрага чалавека ў мужчыны, які негатыўна пра ўсіх адгукаўся, спыталі, каго хаваюць. Той адказаў, што хаваюць сапраўднага чалавека. І я падумаў, што жыццё насамрэч трэба пражыць так, каб пра цябе казалі, што ты сапраўдны чалавек. Чалавек з вялікай літары.

Тарас ШЧЫРЫ.

Прадстаўляем аўтара

1 верасня — Дзень ведаў.

Кацярына Лясун — студэнтка першага курса Інстытута журналістыкі БДУ, пераможца мінулагодняга творчага моладзевага конкурсу «Новы погляд», арганізаванага «Чырвонкай». Гэтая перамога дапамагла дзяўчыне зрабіць адзін важны жыццёвы крок...

Нарадзілася ў Бярэзінскім раёне. Скончыла Магілёўскі дзяржаўны бібліятэчны каледж імя А.С. Пушкіна (прычым атрымала дыплом з адзнакай). Пасля гэтага, як гаворыць сама Кацярына, быў выбар: працаваць па размеркаванні ці паступаць. Вось куды — справа іншая. Вагалася да апошняга: Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў, Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт... Конкурс «Чырвонкі» ўсё вырашыў.

Напачатку Кацярына збіралася на спецыяльнасць «Літаратурнае рэдагаванне». Аднак была залічана на «Друкаваныя СМІ». «Усяму віной мой страх не прайсці па балах на бюджэт. Калі атрымала прапанову наконт мэтавага накіравання, доўга вагалася... Апошні дзень, нервы... І я згаджаюся на «мэтавае», разумеючы, што першыя пяць гадоў пасля заканчэння буду працаваць у раёнцы і нават не ў сваім родным горадзе. Знайшла плюсы: новы горад — новыя пачуцці. Вопыт працы будзе. Адчую ў поўнай меры самастойнае жыццё...»

Рэдакцыя «Чырвонкі», ведаючы, што Кацярына, хутчэй за ўсё, будзе жыць у інтэрнаце, прапанавала ёй з самага першага вучэбнага дня весці студэнцкі дзённік. Запісваць асабістыя ўражанні ад горада, вучобы, новых умоў быту і новых сяброў. Сёння мы прапануем першую частку гэтых нататкаў.

УСЁ — У НАШЫХ РУКАХ!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Адрозненне ўніверсітэцкіх лекцый ад лекцый у каледжы ў тым, што яны чытаюцца цэламу патоку, — а гэта каля 140 першакурснікаў. У аўдыторыі часам вельмі шумна. Таму звычку сядзець у апошніх радах (там, я лічыла, павінны быць лідары) трэба кідаць. Ва ўніверсітэт я прыйшла па веды, і я іх атрымаю. Тым, хто пунктуальны і прыйшоў у аўдыторыю своечасова, пашанцавала: выбар месца, дзе сядзець, быў. Хто спазніўся, шукалі яго, цiснуліся. Выкладчыкі жартавалі: маўляў, калі месцаў усім хопіць — значыць, прыйшлі не ўсе.

7/09/2013

Дзень, калі я дакладна ўжо ведала сваю групу па імёнах. Пасля заняткаў склала сабе культурную праграму. Паколькі я студэнтка, мерапрыемствы з вольным уваходам мяне цікавяць больш за ўсё.

9/09/2013

...Адчыняю дзверы пакоя ў інтэрнаце. Ну што сказаць — шок! Незнаёмыя людзі! Зразумела, да некага прыйшлі сябры. Самакат каля шафы. Так, вось тут мне не зусім ясна. Такі сродак руху для дваццацігадовых?

10/09/2013

Толькі сон. Ад вялікай колькасці атрыманай за дзень інфармацыі толькі і застаецца, што спаць.

Назіраю. Шмат студэнтаў носіць акуляры. Я ўпэўнена: са мной у адной аўдыторыі начытаныя людзі. Лекцыі. Я прыблізна ведаю, хто з якой групы і дзе будзе сядзець па пэўнай дысцыпліне. Не сакрэт, што тыя, хто не выспаўся, будуць размяшчацца як мага далей ад лектара.

11/09/2013

І зноў пытанні. Вось што значыць быць адміністратарам суполкі «ВКонтакте» сваёй групы! Але чым далей, тым больш прэтэнзій і заўваг. Навошта нам беспарадак у суполцы? Навошта ўсім быць «адмінамі»? Не-не-не, не быць такому! Я ж не «чырвонец», як той казаў, каб усім падабацца.

Дзякуй, што мяне разумеюць сяброўкі з інтэрната. Прыгатаванне ежы на сябе ўзяла Карынка. Па-сакрэце, гатуе смачнасці! Тут дакладна кавалачак любові, дададзены ў працэс прыгатавання ежы.

15/09/2013

Справы дома. Як-ніяк, а трэба дапамагаць бацькам. Стомленасць у гэтым выпадку — на апошнім месцы. Сум па родных мясцінах ужо не такі, які быў год таму. Нешта змянілася. Напэўна, я станаўлюся больш дарослай. Мне 19. Перачытала і толькі зараз зразумела, што стаіць за гэтай лічбай.

Не адзначала раней. У пакоі інтэрната я адна на бюджэтнай форме навучання. З кожным днём усё больш адчуваецца розніца.

Маска з... торта.

Асобным пунктам адзначу паходы ў краму. Гледзячы на гэты працэс, не кожны скажа, што мы студэнты. Па вопыце ведаю (так многія пачынаюць): будзе час, калі адначасова пустымі будуць халадзільнік і кашалёк. У мяне з грашыма свае правілы. Я выдзяляю пэўную суму на тыдзень і размяркоўваю яе на кожны дзень. Гэтая сістэма дапамагае супрацьстаяць сталічным спакусам.

16/09/2013

Прайшоў першы тыдзень заняткаў. Чарговы панядзелак. У аўдыторыі ёсць свабодныя месцы. Лекцыі падаюцца ўсё больш цікавымі. Пачынаю адчуваць, што я — студэнтка Інстытута журналістыкі БДУ.

Інтэрнат. Самы лепшы пакой па шматлікіх параметрах. З суседкамі мне пашанцавала. Нягледзячы на тое, што кожны з нас лідар, мы ўжываемся. Тэхнічнае забеспячэнне не можа не прыносіць радасць. Халадзільнік! Як мы тыдзень жылі без яго? Адзіны пакуль што мінус — мала месца. Не ўсе рэчы змяшчаюцца ў шафе, літаратура і розныя прылады дзеляць невялікую палічку і тумбачку.

18/09/2013

Знайшла добры спосаб раззнаёміцца з іншымі групамі на патоку — распаўсюджванне білетаў на вечарыну ў клуб. І сапраўды, больш знаёмых стала. Сама такія паходы не вельмі люблю, а тым больш сярод тыдня. Вырашыла: збываю і свой квіток. Грошы... Яшчэ адна з прычын — яны больш неабходныя. Запланавана шмат, не ўсё паспяваю. Пазайздросціла суседкам. Прыходжу, а яны спяць. Дрэнная звычка — адкладваць лепшае «на потым». Нельга сябе пазбаўляць здаровага ладу жыцця. Ды і рэжым не перашкодзіла б устанавіць.

20/09/2013

А ці не запісацца мне ў якую-небудзь секцыю? Напрыклад, на каратэ? Ці лёгкую атлетыку? Цяжкі выбар. Фізічная культура падабаецца, мне яе не хапае.

Дзень стаў адметны дзякуючым новым знаёмствам і сустрэчам. Я нават вырашыла прапусціць адну пару заняткаў, каб паспець на сустрэчу, што праходзіла амаль на другім канцы горада, з беларускай біятланісткай Дар'яй Домрачавай. Спартсменка з вялікай літары! Сустрэча прайшла на «выдатна»: цікавыя пытанні, адказы па тэме, цёплыя словы. А вось калі прыйшоў час аўтограф-сесіі, арганізаванасць людзей некуды знікла:

Частка любімай групы.

пакуль чарга дайшла да мяне, наатрымлівала сінякоў... Стоячы на дыбачках і абапіраючыся адной рукой на суседзяў, другую з нататнікам цягнула як мага бліжэй да Дар'і. Як толькі атрымала аўтограф, хуценька выбралася з натоўпу.

К канцу дня дабралася да любімага пакойчыка №315. Ног не адчувала. Адпачыць, толькі адпачыць. Тэлефон убок. Падушку пад галаву. Доўгачаканы спакой.

21/09/2013

Вырашыла канчаткова: лёгкая атлетыка! Лічу, што для каратэ я не падрыхтавана маральна.

Усё больш і больш уліваюся ў жыццё ўнівера. І культурнае жыццё сталіцы. З запланаваных двух майстар-класаў па танцах сілы хапіла толькі на адзін. Хіп-хоп спадабаўся, нешта ў ім мяне прыцягнула. Але смешна: ногі пад канец трэніроўкі заплюталіся.

Дайшоўшы да інтэрната, я проста звалілася ў ложак. Сон прыйшоў хутка.

22/09/2013

Захварэла. Чаго і трэба было чакаць — аслабіла імунітэт. Пра ежу ўвогуле прамаўчу. Інакш кажучы, сама вінавата. Дзень у ложку. Клапатлівыя суседкі па пакоі. Што б я без іх рабіла — не ведаю. Смачны суп. Лекі. Гарачая гарбата. Цішыня.

28/09/2013

Дазволіла сабе не пайсці на фізічную культуру. Я ж запісалася на секцыю па лёгкай атлетыцы! Другую палову дня прысвяціла родным, якія жывуць у сталіцы. Завітала ў госці, пагутарыла. Стала лягчэй. Не ведаю, ад чаго лягчэй. Проста атмасфера была нейкая ўтульная.

29/09/2013

Праспаць да 13.30 у выхадны дзень — місія выканана! Калі б не тэлефанавалі на мабілку, магчыма, спала б і больш. Імправізаваная раніца — пачатак дня быў меланхалічным... Восень як вясна... Такой мне падалася прырода. Сонейка, мокры асфальт і тратуар пасля дажджу навявалі подых вясны. І на нейкі час я ўявіла сябе ў родным куточку...

30/09/2013

Дзве маленькія перамогі: першы мікразалік і электроннае вядзенне канспектаў. Дысцыпліна «Бібліятэказнаўства» для мяне адна з самых лёгкіх, паколькі я вучылася на бібліятэкара. Таму магу выступаць для аднакурснікаў кансультантам. Многія звярталіся па дапамогу. Паспрабавала весці электронныя канспекты лекцый. Удала. Адзін маленькі мінус: ноўтбук цяжка насіць.

Замежная мова. Цяжкасці будуць менавіта на гэтых занятках. З першых хвілін адчувала сябе нейкім «лузерам», слабейшай за ўсіх астатніх. Справа ў тым, што я два гады не вывучала замежную мову і амаль не сутыкалася з ёй, а за плячамі былых выпускнікоў школ — вусны экзамен. Упершыню за месяц па-сапраўднаму расчаравалася ў сваіх ведах. Але ўсё ж такі я прыйшла ў БДУ па веды і ўдасканаленне сябе. І я іх атрымаю, таму што буду вельмі-вельмі старацца.

01/ 10/2013

Першы дзень, калі маёй групе не трэба на першую пару. Здаецца, гэта лепшае, што здарылася за апошні час. Аднак, па звычцы, прачнулася ў 7 гадзін. Настрой выдатны. Пары не цяжкія, і ўсё больш цікавыя. Сёння асабліва захапляльнай была «Антычная літаратура». З наступнага тыдня пачынаюцца паходы ў тэатр, што не можа не радаваць.

02/10/2013

Першае сумеснае святкаванне з суседкамі. Торт — самая лепшая маска для твару! І не было б гэта святам, калі б не зрабілі менавіта так!

08/10/2013

Планёрка «Журфактаў». Пакуль не вельмі зразумелая, але цікавая. Пасля яе я крыху па-іншаму паглядзела на перыядычныя выданні. А яшчэ з'явілася мэта, пра якую крыху пазней...

Любімы занятак, калі я знаходжуся сярод студэнтаў-першакурснікаў, — назіраць. Па некаторых і не скажаш, што ім 17 гадоў, бо ўжо вельмі на «дзіцячы садок» падобныя іх паводзіны. Але некаторыя разважаюць як дарослыя.

Далей — трэніроўка. Тэатр. Вячэра. Сон.

09/10/2013

Незапланаваны выхадны. Ненавіджу, калі планы змяняюцца ў апошні момант. Сёння павінен быў быць Кубак першакурсніка, на які не сабралася каманда. Мала таго, што ўчора разбурылі мае планы, дык і зараз — «падставілі». Справа ў тым, што ў першы дзень заняткаў я вызвалася быць сакратаром БРСМ, які выступае арганізатарам такіх мерапрыемстваў.

Плюсы: выспалася, купіла зімняе адзенне, пачытала літаратуру па псіхалогіі.

10/10/2013

Выйшла публікацыя ў любімай «Чырвонцы»! З самай раніцы выдатны настрой. І нават дзве пары «Эканамічнай тэорыі» прайшлі «на ўра». Нас азнаёмілі са спісам тых, хто не здаў мікразалік і не допускаецца да сесіі. Крыху сорамна за сваіх, бо менавіта з нашай групы аказалася больш за ўсё даўжнікоў. Ну вось чаму ўсе добра ведалі, што я бібліятэкар па спецыяльнасці і не звярнуліся па дапамогу?

P. S. *Увечары я дапамагла ўсім.*

Кацярына ЛЯСУН,
Фота аўтара.

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
13 11 2013 г.

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» – продавец (организатор аукциона) 22 ноября 2013 года проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества со снижением начальной цены на 20%

№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Место нахождения имущества	Сумма задатка, бел. руб.
Лот № 1	Административное здание Котельная Весовая Трансформаторная подстанция Асфальтовое покрытие Станция пожаротушения Сети газоснабжения Сети газоснабжения Забор из ж/б плит	459 793 886	г. Чаусы, ул. Красноармейская	45 979 000

1. Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: **ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 23-64-24, 28-41-00.**

2. Дата, время и место проведения аукциона: **22.11.2013 г. в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 34.**

3. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества от 28.05.2009 г. При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

4. Информация о земельном участке: Площадь земельного участка – 2,3868 га, кадастровый номер – 725450100001000287.

5. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: Региональная Дирекция № 600 ОАО «БПС-Сбербанк» р/с 301211924, код 369, УНП 700049607, ОКПО 03454762.

6. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: **г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: 21.11.2013 г.; время: 17.00.**

7. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.

8. Сроки подписания договора купли-продажи: в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона.

9. Извещения о проведении открытых аукционов по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» опубликованы в газете «Звязда» № 169 от 10.09.2013 г.

Уважаемые акционеры ОАО «БелВАНС»! УНП 100512302

Открытое акционерное общество «БелВАНС»

извещает акционеров ОАО «БелВАНС» о проведении 25 ноября 2013 года (понедельник) в 11.00 повторного общего собрания акционеров ОАО «БелВАНС» по адресу: г. Минск, ул. Карбышева, д. 7, корп. 2, со следующей повесткой дня:

1. Об увеличении уставного фонда Общества.
2. О внесении изменений в устав Общества.
3. О проведении открытой подписки на акции Общества дополнительного выпуска.
4. Об утверждении «Краткой информации об открытой подписке на акции» и «Проспекта эмиссии акций».

Созыв повторного общего собрания акционеров ОАО «БелВАНС» осуществляется на основании решения наблюдательного совета ОАО «БелВАНС» от 08.11.2013 г.

Дополнительная информация по тел. +375 17 281 80 27.

Утерянный страховой полис обязательного страхования гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории государств-членов системы «Зеленая карта» серии BY/12 № 9307298 СООО «Белкоопстрах» **считать недействительным.**

УНП 100706519

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

1	Дата, время и место проведения аукциона, организатор торгов	Аукцион состоится **3 декабря 2013 г. в 11.00,** по адресу: **г. Жлобин, ул. Петровского, 45,** КУП «Жлобинский центр управления районной коммунальной собственностью»
2	Срок приема документов	с 9.00 до 17.00 по рабочим дням по 28 ноября 2013 года
3	**Номер лота**	**1**
4	Адрес земельного участка	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, пересечение улиц Ленинградской и Полевой
5	Кадастровый номер участка	321850100001001703
6	Площадь, га	0,0627 га
7	Целевое назначение	для строительства и обслуживания торгового комплекса (для размещения объектов розничной торговли)
8	Срок аренды	50 (пятьдесят) лет
9	Характеристика территории и расположенных на участке инженерных коммуникаций; строений и сооружений; инженерно-геологические условия	Участок свободен от застройки (инженерно-геологические условия будут определены на стадии производства проектно-изыскательских работ)
10	**Условия и ограничения**	1. победителю либо единственному участнику несостоявшегося аукциона в течение 10 рабочих дней с даты утверждения протокола результатов аукциона (либо признания аукциона несостоявшимся): - внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы в случае предоставления рассрочки ее внесения в установленном порядке); - возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документов, необходимых для его проведения, формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении этих участков; 2. после совершения победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона действий, названных в п. 1, но не позднее 2 рабочих дней, заключить с Жлобинским районным исполнительным комитетом договор аренды земельного участка и осуществить в двухмесячный срок со дня подписания договора аренды государственную регистрацию прав, ограничений прав на земельный участок; 3. получить в установленном порядке архитектурно-планировочное задание и технические условия для инженерно-технического обеспечения объекта строительства, разрешение Жлобинского райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ, разработку проекта благоустройства территории в сроки, определенные законодательством; 4. приступить к занятию земельного участка в течение шести месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной документации; 5. снять на занимаемом земельном участке плодородный слой почвы и использовать его согласно проектной документации; 6. завершить строительство объекта в сроки, определенные проектной документацией.
11	Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	Подключение к общим сетям и сооружениям инженерной инфраструктуры выполняется по техническим условиям эксплуатирующих организаций с учетом нагрузок, определенных при разработке ПСД.
12	Начальная стоимость, рублей	51 344 443
13	Сумма задатка, рублей	5 000 000
14	Затраты по изготовлению землеустроительной документации, рублей	3 579 880
15	Стоимость расходов по организации и проведению аукциона (ориентировочно), рублей	1 000 000

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь 26.03.2008 г. № 462.

Организатор торгов – КУП «Жлобинский центр управления районной коммунальной собственностью».

Документы принимаются по адресу: г. Жлобин, ул. Петровского, 45 (подъезд 2, 1 этаж) по рабочим дням **по 28 ноября 2013 года (с 9.00 до 17.00).**

Перечисление суммы задатка осуществляется на расчетный счет Организатора аукциона № 3012006530013 в филиале №312 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Жлобин, код МФО 151501673, УНН 490317354, сумма задатка победителя аукциона засчитывается при оплате им стоимости предмета аукциона.

Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) подает необходимые документы для участия в аукционе.

Всем желающим представляется возможность предварительно ознакомиться с документами по объекту и с объектом в натуре. Контактные телефоны: 8 (02334) 3 14 08, 2 18 18.

Объявления о проведении предыдущих аукционов были опубликованы в газете «Звязда» № 146 от 01.08.2012 года и № 223 от 20.11.2012 года.

Полный текст извещения о проведении аукциона размещен на сайте Жлобинского райиспокома gisp.by

---

МОГИЛЕВСКИЙ ГОРОДСКОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ В г. МОГИЛЕВЕ

Аукцион состоится 28 ноября 2013 года в 16.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, зал заседаний

Заявления и документы принимаются уполномоченной организацией (МГУКПП «Проектное специализированное бюро») по адресу: **г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 206** в рабочие дни **с 08.00 до 17.00**. Последний день приема заявлений – **22.11.2013** года до 17.00.

Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов. Условия проведения аукциона – **наличие не менее двух участников**.

При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон, желающие принять участие в аукционе представляют в сроки, указанные в извещении: а) документ, подтверждающий **внесение суммы задатка (задатков)** на расчетный счет Могилевского городского исполнительного комитета **№ 3641017440554** в филиале 700 МОУ ОАО «СБ «Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 (разовый платеж), **с отметкой банка**; б) документ, удостоверяющий личность **(паспорт и его копию)** покупателя, а в случае участия в аукционе его представителя – **паспорт, копию паспорта и нотариально заверенную доверенность**.

Порядок осмотра на местности земельного участка: выезд по желанию, предварительное ознакомление с земельно-кадастровой документацией всем желающим. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: строительство инженерных коммуникаций будет осуществлено в соответствии с проектно-сметной документацией за счет бюджета города. Продажа земельных участков производится без изменения целевого назначения. Граждане, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят **задатки** в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

В предусмотренных законодательством случаях участниками аукциона уплачиваются штрафы, составляющие: 100 базовых величин (начальная цена предмета аукциона менее 500 базовых величин) и 20 процентов от начальной цены предмета аукциона (начальная цена предмета аукциона более 500 базовых величин). Конкретные размеры штрафов прописываются в соглашениях о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, заключаемых с участниками аукциона.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона обязан в течение **10 рабочих дней** со дня утверждения протокола о результатах аукциона или признания аукциона несостоявшимся внести плату за **земельный участок** (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения) (задаток засчитывается при внесении платы), **возместить затраты на организацию и проведение аукциона**, в том числе **расходы**, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона. Ориентировочная сумма затрат на организацию и проведение аукциона (на всех победителей) составляет 22 миллиона рублей.

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Кадастровый номер	Стоимость землеустроительного дела (руб.)	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
№ 1	переулок Вильчицкий 5-й,17 (ограничения – водоохранная зона р. Днепр)	0,1430	740100000005004790	2 701 612	85 663 200	16 276 000
№ 10	в районе проспекта Шмидта, участок № 78	0,1061	740100000007005039	928 003	62 863 000	11 944 000
№ 11	в районе проспекта Шмидта, участок № 79	0,1113	740100000007005040	966 194	65 944 000	12 529 000
№ 13	в районе проспекта Шмидта, участок № 89	0,1062	740100000007005045	964 422	62 922 000	11 955 000
№ 14	в районе проспекта Шмидта, участок № 90	0,1061	740100000007005046	928 003	62 863 000	11 944 000
№ 15	в районе проспекта Шмидта, участок № 91	0,1113	740100000007005047	928 310	65 944 000	12 529 000

Контактный телефон в г. Могилеве (8 0222) 22 11 63.

МОГИЛЕВСКИЙ ГОРИСПОЛКОМ СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В г. МОГИЛЕВЕ

Аукцион состоится 28 ноября 2013 года в 16.30 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, зал заседаний

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Срок аренды	Целевое назначение земельного участка (назначение в соответствии с единой классификацией)	Кадастровый номер	Стоимость землеустроительного дела (руб.)	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
№ 2	улица Заречная, в районе жилого дома № 49 (ограничения – водоохранная зона р. Днепр, водопровод)	0,0056	2 года	установка и обслуживание торгового павильона (код 1 16 03, земельный участок для размещения объектов розничной торговли)	740100000005004809	6 636 880	882 400	168 000
№ 8	улица Челюскинцев, в районе дома № 149 (ограничения – газоснабжение, ЛЭП)	0,3529	50 лет	строительство и обслуживание станции технического обслуживания автомобилей (код 1 16 04, земельный участок для размещения объектов по ремонту и техническому обслуживанию автомобилей (в том числе автомобильных заправочных и газонаполнительных станций))	740100000003006179	3 792 298	671 068 000	127 503 000

Принимать участие в аукционе имеют право граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица.

При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон желающими принять участие в аукционе представляется **паспорт**, а также следующие документы:

Документ, подтверждающий внесение **суммы задатка (задатков)** на расчетный счет Могилевского городского исполнительного комитета **№ 3641017440554** в филиале 700 МОУ ОАО «СБ «Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 (разовый платеж), **с отметкой банка**;

Гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; **представителем гражданина** – нотариально удостоверенная доверенность;

Индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя; **представителем индивидуального предпринимателя** – нотариально удостоверенная доверенность.

Представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица; копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица; документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

Представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

Представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

1) Условия инженерного развития инфраструктуры: земельный участок для установки торгового павильона расположен на застроенной территории, в непосредственной близости имеются инженерные коммуникации, земельный участок для нового строительства – в соответствии с проектно-сметной документацией.

2) Условие проведения аукциона – наличие не менее двух участников.

3) Условие предоставления земельного участка в аренду под установку торгового павильона: согласование типа павильона с управлением архитектуры и градостроительства Могилевского горисполкома.

4) Порядок осмотра на местности земельных участков: выезд по желанию, предварительное ознакомление с материалами землеустроительного дела всем желающим.

5) **Победитель** аукциона либо **единственный участник** несостоявшегося аукциона **обязан** в течение **10 рабочих дней** со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона или признания аукциона несостоявшимся **внести плату за право заключения договора аренды земельного участка** (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения)**, возместить затраты на организацию и проведение аукциона**, в том числе **расходы**, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона. Ориентировочная сумма затрат на организацию и проведение аукциона составляет 22 миллиона рублей.

6) В предусмотренных законодательством случаях участниками аукциона уплачиваются штрафы: 100 базовых величин (начальная цена предмета аукциона менее 500 базовых величин) и 20 процентов от начальной цены предмета аукциона (начальная цена предмета аукциона более 500 базовых величин). Конкретные размеры штрафов прописываются в соглашениях о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, заключаемых с участниками аукциона.

Заявления и документы принимаются уполномоченной организацией (МГУКПП «Проектное специализированное бюро») по адресу: **г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 206** в рабочие дни с 8.00 до 17.00. **Последний день приема заявлений – 22.11.2013 года до 17.00**.

Контактный телефон в г. Могилеве (8 0222) 22 11 63.

ДОБРУШСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 13 декабря 2013 г. проводит открытый аукцион по продаже земельного участка в частную собственность граждан Республики Беларусь в г. Добруше Гомельской области

		ЛОТ № 1
1	Адрес земельного участка	г. Добруш, ул. Янки Купалы, д. 24
2	Кадастровый номер	321250100001003187
3	Площадь земельного участка	0,0925 га
4	Целевое назначение	для строительства и обслуживания одноквартирного блокированного жилого дома
5	Инженерная инфраструктура*	электричество, газ, водопровод
6	Наименование ограничений	водоохранная зона реки Ипуть, охранная зона ЛЭП 10 кВ
7	Расходы по подготовке документации (рублей)	6 394 745
8	Начальная цена земельного участка (рублей)	24 148 050
9	Задаток (рублей)	4 800 000

Аукцион состоится **13 декабря 2013 г. в 10.00.** Место проведения аукциона: г. Добруш, ул. князя Ф.И. Паскевича, 9, малый зал райисполкома.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются с 9:00 до 17:00 по адресу: г. Добруш, ул. князя Ф.И. Паскевича, 9, каб. 4 (землеустроительная служба). Окончание приема заявлений и документов: 9 декабря 2013 г. в 17:00.

Контактные телефоны в г. Добруше: 8 02333 3 29 94, 8 02333 3 03 48.

Задаток на участие в аукционе перечисляется на расчетный счет **Добрушского районного исполнительного комитета № 3642400009069, ОКПО 04063380, УНН 400006257 в ЦБУ № 309 филиала № 300 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Добруш.**

К участию в аукционе допускаются физические лица, подавшие в комиссию в указанные сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в объявлении расчетный счет задаток в размере, порядке и срок, определенные в извещении.

Документы необходимые для участия в аукционе:

1. Заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка.
2. Документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий счет с отметкой банка.
3. Гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования (ксерокопия паспорта);

3.1. представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Все желающие могут обратиться в землеустроительную службу Добрушского райисполкома для ознакомления с документацией и земельным участком.

Аукцион признается несостоявшимся в случаях, если: ни один из участников аукциона в соответствии с решением комиссии не был признан победителем; заявление об участии в аукционе подано менее чем двумя участниками аукциона (в этом случае земельный участок предоставляется в частную собственность единственному участнику несостоявшегося аукциона, при его согласии, с внесением платы за земельный участок в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов).

Внесение платы за предмет аукциона и возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, осуществляется в установленном порядке победителем аукциона в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.

Добрушский районный исполнительный комитет не позднее 2 рабочих дней после внесения победителем аукциона платы за предмет аукциона, возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения и выполнения условий, предусмотренных в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлению победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, выдает ему выписку из названного решения, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона.

**** в разделе «инженерная инфраструктура» указаны коммуникации к которым возможно подключение.***

ДОБРУШСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 22 ноября 2013 г. повторно проводит открытый аукцион по продаже земельного участка в частную собственность граждан Республики Беларусь в г. Добруше Гомельской области

		ЛОТ № 1
1	Адрес земельного участка	г. Добруш, ул. Щорса, 14А
2	Кадастровый номер	321250100001003210
3	Площадь земельного участка	0,1352 га
4	Целевое назначение	для строительства и обслуживания одноквартирного блокированного жилого дома
5	Инженерная инфраструктура*	электричество, газ, водопровод
6	Наименование ограничений	0,1352 га в водоохранной зоне реки Ипуть
7	Расходы по подготовке документации (рублей)	4 667 368
8	Начальная цена земельного участка (рублей)	35 565 036
9	Задаток (рублей)	7 100 000

Аукцион состоится **22 ноября 2013 г. в 10.00.** Место проведения аукциона: г. Добруш, ул. князя Ф.И. Паскевича, 9, малый зал райисполкома.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются с 9:00 до 17:00 по адресу: г. Добруш, ул. князя Ф.И. Паскевича, 9, каб. 4 (землеустроительная служба). Окончание приема заявлений и документов: 18 ноября 2013 г. в 17:00.

Контактные телефоны в г. Добруше: 8 02333 3 29 94, 8 02333 3 03 48.

Задаток на участие в аукционе перечисляется на расчетный счет **Добрушского районного исполнительного комитета № 3642400009069, ОКПО 04063380, УНН 400006257 в ЦБУ № 309 филиала № 300 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Добруш.**

К участию в аукционе допускаются физические лица, подавшие в комиссию в указанные сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в объявлении расчетный счет задаток в размере, порядке и срок, определенные в извещении.

Документы необходимые для участия в аукционе:

1. Заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка.
2. Документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий счет с отметкой банка.
3. Гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования (ксерокопия паспорта);

3.1. представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Все желающие могут обратиться в землеустроительную службу Добрушского райисполкома для ознакомления с документацией и земельным участком.

Аукцион признается несостоявшимся в случаях, если: ни один из участников аукциона в соответствии с решением комиссии не был признан победителем; заявление об участии в аукционе подано менее чем двумя участниками аукциона (в этом случае земельный участок предоставляется в частную собственность единственному участнику несостоявшегося аукциона, при его согласии, с внесением платы за земельный участок в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов).

Внесение платы за предмет аукциона и возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, осуществляется в установленном порядке победителем аукциона в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.

Добрушский районный исполнительный комитет не позднее 2 рабочих дней после внесения победителем аукциона платы за предмет аукциона, возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения и выполнения условий, предусмотренных в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлению победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, выдает ему выписку из названного решения, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона.

**** в разделе «инженерная инфраструктура» указаны коммуникации к которым возможно подключение.***

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ
на территории Барановичского района Брестской области

Сведения о предмете аукциона на право заключения договора аренды земельного участка для размещения объекта строительства	Условия развития инфраструктуры застраиваемой территории, характеристика расположенных на земельном участке инженерных сооружений	Условия предоставления земельного участка победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
Лот №, кадастровый номер, адрес земельного участка, размер, срок аренды и его назначение				в % от начальной цены продажи
ЛОТ № 1 120488700001000004 Барановичский район, 250 км а/д М-1/Е30 Брест – Минск – граница РФ, площадь 4,9981 га; срок аренды 50 лет; для строительства объекта придорожного сервиса (кафе, стоянка для большегрузных и легковых автомобилей, СТО, АЗС, мойка, гостиница, торговая точка); (размещение объектов иного назначения)	участок сформирован на пахотных землях в границах населенного пункта д. Петковичи, свободен от строений и сооружений; проезд к земельному участку предусмотрен по существующей автодороге с асфальтированным покрытием. На земельном участке имеются ограничения в охранной зоне линии электропередачи 10 кВ на площади 0,0230 га, в охранной зоне силового подземного кабеля 0,4 кВ на площади 0,0112 га.	внести плату за предмет аукциона; возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с формированием земельного участка и государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; возместить убытки и упущенную выгоду в сумме 63 601 759 (шестьдесят три миллиона шестьсот одна тысяча семьсот пятьдесят девять) рублей (для лота № 1); заключить с райисполкомом договор аренды земельного участка и осуществить в 2-месячный срок со дня подписания договора аренды земельного участка, но не позднее трех месяцев со дня подписания протокола аукциона государственную регистрацию права на земельный участок; получить в установленном порядке разрешение райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработать строительный проект на строительство объекта в срок, не превышающий двух лет с момента государственной регистрации прав на земельный участок, снять на занимаемом земельном участке плодородный слой почвы и использовать его на благоустройство территории; осуществить строительство объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; приступить к освоению земельного участка в течение 6-ти месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство объекта, возвратить земельный участок по окончании срока аренды или заключить договор аренды на новый срок.	50 386 366	7 557 955
				15 %
ЛОТ № 2 120400000001001055 Барановичский район, 8 км автодороги Р-99 Барановичи – Волковыск – Пограничный – Гродно, площадью 2,4998 га; срок аренды 50 лет; для строительства и обслуживания складов для хранения сельскохозяйственной продукции и пищевых продуктов; (размещение объектов иного назначения)	участок сформирован на землях частично покрытых древесно-кустарниковой растительностью, свободен от строений и сооружений, проезд к земельному участку предусмотрен по существующей автодороге с асфальтированным покрытием. На земельном участке имеются ограничения в водоохранной зоне р. Мышанка на площади 2,4998 га, в охранной зоне линий электропередач напряжением 0,4 кВ на площади 0,0020 га, напряжением 10 кВ на площади 0,4533 га, в придорожных полосах (контролируемых зонах) автодорог на площади 0,2750 га.		161 993 530	24 299 029
				15 %

Условия подключения объектов строительства на земельных участках к сетям электроснабжения, газоснабжения, водоснабжения будут оговариваться в каждом конкретном случае организациями, обслуживающими сети.

Примечание:

1. Аукцион состоится 17 декабря 2013 г. в 14.30 по адресу: г. Барановичи, ул. Советская, 79, каб. 310, 3-й этаж.

2. Для участия в аукционе необходимо подать:

а) заявление об участии в аукционе;

б) документ, подтверждающий внесение на расчетный счет РАЙФО 3602211000017 в филиале 802 АСБ «Беларусбанк», код банка 245, УНН 200046874, назначение платежа 04002 суммы задатка (задатков) с отметкой банка;

в) гражданину – копию документа, содержащего его идентификационные сведения (паспорт), без нотариального засвидетельствования;

индивидуальными предпринимателями – копию свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованное в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность;

г) заключить с Барановичским райисполкомом соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения вышеназванного аукциона.

3. Аукцион проводится при наличии двух и более участников по каждому лоту.

4. Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену.

5. Результаты аукциона в день проведения аукциона оформляются протоколом.

6. Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договора аренды земельного участка, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. №462 с учетом требований Указа Президента Республики Беларусь от 27 декабря 2007 г. №667 «Об изъятии и предоставлении земельных участков».

При необходимости желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с земельным участком на местности.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Барановичи, ул. Советская, 79, каб. 624 с 8.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00 по рабочим дням. **Начало приема заявлений об участии в аукционе – 19 ноября 2013 г. с 8.00, окончание – 11 декабря 2013 г. в 17.00.**

Контактные телефоны: 42 33 12, 42 16 43.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»
28 ноября 2013 года проводит 1А повторный аукцион от 28 июня 2013 года

Номера лотов	Наименование имущества	Износ %	Начальная цена торгов, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
4	Станок для заточки круглых плашек, модель МФ-27А	39,5	1 510 000	151 000
5	Станок для заточки круглых плашек, модель МФ-27А	39,6	3 020 000	302 000
7	Станок токарно-револьверный, модель 1К341	39,6	12 700 000	1 270 000
8	Станок фрезерный, модель 6Р12	54,8	13 650 000	1 365 000
9	Электроагрегат АД 30 Т-400 М 2	99	1 821 000	182 100
18	Домкрат автомобильный	99,5	38 000	3 800
20	Домкрат гидравлический, ДГ-30 ОСТ 133-2626-75	100	1 210 000	121 000
21	Домкрат гидравлический, ДГ-30 ОСТ 133-2626-75	100	1 210 000	121 000
22	Домкрат гидравлический	100	575 000	57 500
23	Домкрат гидравлический	100	575 000	57 500
24	Домкрат гидравлический	100	730 000	73 000
31	Прибор 134 Н	52,9	5 860 000	586 000
32	Противопожарная колонка КПА	62,3	1 440 000	144 000
33	Строп специальный АС 847000	54,2	590 000	59 000

Адрес нахождения имущества: г. Минск, ул. Карвата, 88.

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж **28 ноября 2013 г. в 11.00.**

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток и подавшие заявление на участие в аукционе, учредительские и другие необходимые документы до **17.00 25 ноября 2013 года**.

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи **28 ноября 2013 г.**
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение **5**-ти банковских дней, нерезиденты Республики Беларусь – в течение **10**-ти банковских дней со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток и денежные средства победителем лота перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: 3012244970018 в ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр. Машерова, 29, код 153001739, УНП 101099370, БИК 153001369. **Без НДС**.

Справки по тел.: (017) 398 07 81, факс (017) 398 07 81.

Наш адрес в интернете: www.belspeckontrakt.by.

SEX—БАЛЯСЫ

А СУДДЗІ ХТО?..

Вось гляджу я, шаноўнае спадарства, на гэтую восеньскую шэрасць за акном, і такая туга мяне бярэ... Не выратуюць, пэўна, і бялюткае снежнае покрыва, і марозныя сонечныя дні... У міжсезонную спячку ўпадаем. У галаву толькі і прыходзіць, што словы аднаго вядомага персанажа добрай кінакамедыі: «Усё! Кіна не будзе: электрычнасць скончылася!» Гэта я да таго, што на вуліцы яшчэ можна сустрэць прыгожыя дзявочыя ножкі, але колькі там засталося цешыць вочы?.. Не саступіш ужо месца ў транспарце якой німфе, каб потым патануць у яе дэкальтэ... Лічаныя дні мінуць, і нашы прыгажуні канчаткова пяройдуць на зімовую форму адзення... Дзе прастора для фантазіі, дзе гармону разгуляцца?!. Хіба толькі што і застаецца — на канапу, да тэлевізара: хоць бы які конкурс прыгажосці паглядзець, каб ад суму выратавацца. Аднак і з гэтых «франтоў» апошнім часам прыходзяць нярадасныя весткі...

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Трэба, вядома, разумець, што падобныя дзеі — гэта не толькі і не столькі ўцеха для мужчынскіх вачэй. Судзім конкурсы прыгажосці не толькі мы, гледачы, не толькі журы. Датычныя да іх і арганізатары, спонсары, для якіх такія мерапрыемствы — бізнес, дзе, як той казаў, усе сродкі падыходзяць. А хоць бы сабе і скандал! Вось, напрыклад, скажыце, чым думалі арганізатары, калі першапачаткова запланавалі правядзенне конкурсу «Міс Свету-2013» у мусульманскай Інданезіі? Няўжо не было зразумела, чым усё лагічна скончыцца? Затое якая ўвага, якая, як раней казалі, прэса! А нам, гледачам, што рабіць? Пра нас хто-небудзь думаў? У галаве не ўкладваецца: конкурс прыгажосці прайшоў без дэфіле ў купальніках! Ага, як быццам ніхто не ведае, што галоўнае ў купальніку — яго змесціва. Праўда, па чутках, такі паказ усё ж быў — закрыты, для журы. Вось я і пытаюся: а суддзі хто?.. Амаль як у тым анекдоце. «Дарагі, ніяк не магу вырашыць, які купальнік набыць — адкрыты ці закрыты?» — «Зразумела, закрыты. Толькі з дзірачкамі для вачэй!»

Далей — болей. У процівагу «Міс Свету-2013» праводзіцца конкурс «Мусульманка Свету». Самай прыгожай сярод дзяўчат у хіджабах была прызнана тая, якая лепш за ўсіх ведала Каран. Не трэба здзіўляцца ўголас, спадарства, будзем паважаць чужыя погляды і традыцыі. Конкурсы — яны розныя бываюць... Справа ў іншым. Губляецца нейкі сэнс, «эталоннасць», скажам так, мерапрыемства...

Памятаеце конкурс прыгажосці «Міс Мінск-2013»? Калі пасля яго правядзення ў інтэрнэце з'явіліся досыць «адкрытыя» фотаздымкі пераможцы? Калі высветлілася, што і яшчэ некалькі ўдзельніц, таксама ўшанаваных каронамі, працавалі хто go-go-танцоркай, хто стрыптызёркай? Быў скандал... Асабіста мне спадабалася выказванне ў сецібе аднаго з карыстальнікаў з гэтай нагоды: «Гэта быў ТАКІ конкурс, гэта была ТАКАЯ пераможца». Думаецца, гэта вельмі правільныя, разумныя словы. Можна адабраць тытулы, пакараць арганізатараў мерапрыемства... Але ж дзея ўжо адбылася. Якой яна застанецца ў нашай памяці? У маёй — ТАКОЙ. І ставіцца да названага «конкурсу» і яго пераможцаў трэба адпаведным чынам. Гэтак жа, як да «Міс Расіі-2012» Іны Жырковай (памятаеце, я пісаў ужо пра яе ў нататцы «Калі прыгажосць змаўкае...»), якая ў інтэрв'ю расійскаму тэлеканалу не здолела адказаць на элементарныя, можна сказаць, дзіцячыя пытанні кшталту «Сонца кружыцца вакол Зямлі ці наадварот?». А між іншым, мэтай таго конкурсу было выяўленне самай актыўнай, адукаванай, духоўна развітай і прыгожай жанчыны-маці...

Конкурсы — яны розныя бываюць... Справа ў іншым. Губляецца нейкі сэнс, «эталоннасць», скажам так, мерапрыемства...

Цяпер вось новая навала. Стала вядома, што ад Аўстрыі прадстаўніком на міжнародным песенным конкурсе «Еўрабачанне-2014» будзе выканаўца-трансвестыт. Яго, дарэчы, выбіралі не гледачы, а грамадскае тэлебачанне гэтай краіны — барадатага, падфарбаванага і з упрыгажэннямі «дзядзечку» ў жаночым строі на абцасах... У нас, як паведамлялася, быў арганізаваны збор подпісаў за ўвядзенне забароны на трансляцыю «Еўрабачання-2014» у Беларусі. Што тут сказаць?..

Як прадстаўнік пакуль яшчэ, на шчасце, сексуальнай большасці сярод мужчын, прынамсі, нашай краіны, магу падтрымаць ідэю забароны. З іншага боку — ці не занадта сур'ёзна мы ўвогуле ставімся да гэтага конкурсу? Штогод рыхтуемся да яго, як да «смяротнай бітвы», каб потым, падводзячы вынікі, традыцыйна сказаць, што, маўляў, не вельмі і хацелася. Можа, прасцей адразу ставіцца да «Еўрабачання» проста як да нейкага шоу, відовішча, як, дарэчы, даўно робяць многія краіны-ўдзельніцы? Давайце дачакаемся. Можа, якраз выступленне аўстрыйскага выканаўцы пераканае нас канчаткова ў гэтым? Памятаеце стары анекдот? Размаўляюць два мужчыны. Адзін кажа: «А ты ведаеш, мне стрыптыз не падабаецца!» — «О, ты хадзіў на стрыптыз?!» — «Не зусім. Але мая жонка хадзіла, калі ездзіла за мяжу. Вярнулася, надзела камбінацыю, уключыла магнітафон і паказала ў спальні...»

Галоўныя суддзі — найперш мы з вамі. Мне вельмі хацелася б у гэта верыць. Каб і ад нашага з вамі густу ў тым ліку залежала, што варта ўвагі, а што — не, што сапраўды прыгожае, а што толькі падробка пад прыгажосць. Таму я — за празрыстыя конкурсы прыгажосці, дзе вынікі залежаць толькі ад нас! Вось толькі б міжсезонне гэтае перачакаць і зноў выйсці на шпацыр у горад! Удыхнуць свежага паветра і пашырэй раскрыць вочы... Падчас такіх «конкурсаў сімпатый» прайграўшых у выніку дакладна ніколі не бывае!..

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

Друкуецца ў «Маладосці»

Самы восеньскі нумар «Маладосці» традыцыйна «берасцейскі», а значыць, яго дэбютантка Ганна Асіпук — берасцейскае адкрыццё. Нарадзілася на Століншчыне, працуе ў сярэдняй школе № 5 Брэста, выкладае мову і літаратуру. Аб чым марыць? Каб беларуская гаворка стала мовай яе сям'і. Няхай спраўдзіцца. Пакуль жа — пра каханне. Спецыяльна для чытачоў «Чырвонкі».

Ганна АСІПУК (Сенькавец)

SOS

Чатыры дні, як ЯНА не чула ЯГО голасу. Сама забараніла ЯМУ званіць. Гледзячы па ўсім, ЁН ад гэтага толькі ўзрадаваўся. Цяпер у ЯГО поўная воля, нават тэлефон не давядзецца адключаць! Ніхто не будзе назаляць абавязковымі званкамі, мараллю, рэўнасцю, бо цяпер ЁН для ўсіх і... не для каго. А мо і нейкай іншай кралі? Той, што з метро, напрыклад. Дужа спадабалася ЯМУ.

Учора сабрала ў пакет і схавала ў далёкі куток шафы ўсё, што нагадвала пра ЯГО: паштоўкі з прызнаннямі, кнігі, мяккага ката, кубачак для гарбаты, ксеракопію пашпарта (была патрэбна для ЗАГСа), пустыя каробачкі ад заручальнага пярсцёнка і завушніц (іх яна вярнула адразу). Менавіта гэтыя каробачкі былі самым балючым этапам. Дотык да іх прынасіў не толькі маральны, але і фізічны боль, адчуванне агіды і здрады. Усё. Скончана... Заўтра пачнецца новае жыццё — БЕЗ ЯГО.

Балюча... Горкі камяк у горле. Калі б цяпер пазваніў і паклікаў — пабегла б, БО ЎСЁ ДАРАВАЛА. Сёння з'явілася спадзяванне, што чалавек не можа вось так, у адзін момант, закрэсліць гады пачуццяў. «Не верыцца. Не можа каханне так хутка памерці!» — крычала нямым крыкам ЯЕ сэрца.

Як апантаная цэлы дзень правярала тэлефон (раптам званіў, калі выходзіла?), нібы заклінала яго высвеціць дарагое імя.

Не... Не пазвоніць і не напіша СМС, нават не зойдзе на ЯЕ старонку «УКантакце», бо баіцца. Баіцца ўласнага сумлення, якое ЁН так паспяхова пачаў вытраўляць. Мне шкада ЯГО. Шкада, што ЁН ніколі не будзе шчаслівы, што прынясе боль многім жанчынам. У ІМ так шмат зла. Нейкага бясконцага зла на ўвесь свет. ЯНА думала, што зможа перамагчы гэтае зло, але Гасподзь палічыў інакш. На ўсё Воля Яго. ЯНА — не змагла. Не прабіла браню каменнага сэрца.

Дык чаго ж чакаць?

Цяпер кожны ЯЕ ранак пачынаецца адным і тым жа ўспамінам. Ім жа заканчваецца і вечар, калі ЯНА, абяссіленая ўласным душэўным болем, пабачыць бязглуздыя сны ў стылі постмадэрну. Колькі ні імкнулася змагацца з памяццю — не атрымліваецца. Як фонавы малюнак рабочага стала, вісіць перад вачыма сцэна на пероне. Толькі, на жаль, змяніць застаўку не выходзіць. Як да болю знаёмы трэк Kato, у галаве пракручваецца IX апошні дыялог, нібы яго нехта паставіў на паўтор і пайшоў па свае справах.

— Ведаеш, што самае страшнае?.. Тое, што я разумею: так мяне кахаць больш ніхто не будзе ніколі ў жыцці і сам, добраахвотна і свядома, адпрэчваю цябе, — гаварыў ЁН, не гледзячы ЁЙ у вочы.

Пасля было маўчанне. У ЯЕ — напоўненае нейкай надзеяй, што ўсё можа змяніцца. У ЯГО — жаданнем хутчэй з гэтым скончыць і пачаць новае жыццё БЕЗ ЯЕ.

— Мне будзе вельмі цяжка... Я прывыкла клапаціцца пра цябе, чакаць цябе. Я не магу спаць, калі не ведаю, ці ўсё добра з табой. Давядзецца балюча адвыкаць, — з нейкім спадзяваннем, хоць і кволым, сказала ЯНА.

Да апошняй хвіліны ЯНА чакала, што замест лютасці і суцэльнай нянавісці ў ЯГО вачах засвеціцца ранейшая цеплыня і каханне. Чакала, што чалавек зразумее сваю страшэнную памылку, бо не ўяўляла жыцця БЕЗ ЯГО. Лічыла ЯГО сваім працягам, больш праўдзіва, СЯБЕ ЯГО працягам. Навучылася кахаць без параўнання і была ад гэтага бязмежна шчаслівай. Уяўляла ў сваіх марах сумесную шчаслівую старасць. Была гатова жыццё пражыць на здымнай кватэры, абы толькі з ІМ. Згаджалася на ўсё, бо разумела, што ЯМУ патрэбна моцная жанчына, якая была б ЯГО тылам.

Толькі ЁН лічыў інакш...

— З рэстаранам разбірайцеся самі. Я пазваню фатографу і ў ЗАГС, адмяню ўсё, — з надрывам у голасе прамовіла ЯНА. Вельмі хацелася плакаць, але ЯНА трымалася: ЯНА Ж МОЦНАЯ!

Доўгае маўчанне. Кроў ажно ў вушах пульсуе. Тысячы адчайных думак праносяцца ў галаве вокамгненна. Адчай. Нямы адчай... Ніхто не абароніць. Ніхто не хоча зразумець ЯЕ. Хутчэй дадому. Зачыніцца ў пакоі і стаць слабай, плакаць моцна-моцна, аж пакуль слёзы не скончацца.

— Ідзі ўжо. Я дачакаюся цягніка сама. Табе ж дадому далёка дабірацца, ты стаміўся за дзень — адпачывай. Даруй, што ноччу не давала табе спаць. Усё ўжо сказана... — з пачуццём бязмежнай стомы выціснула ЯНА словы.

Не пайшоў. Зацята маўчаў, толькі напружана рухаліся сківіцы. Проста стаяў і глядзеў пад ногі на выстылы за дзень брук перона, час ад часу пераводзячы на ЯЕ злы і бязлітасны позірк. Глядзеў шклянымі вачыма звера. Вецер злосна біў ЁЙ у твар калючымі сакавіцкімі сняжынкамі-іголкамі, нібы імкнуўся дадаць болю.

Прыбыў цягнік. Як ні дзіўна, ЁН упершыню рушыў вельмі павольным крокам да шостага вагона. Занёс сумку. Выйшлі на перон.

— Пазвані мне, як дабярэшся, — ЁН паспрабаваў сказаць звычайным тонам, здаецца, і цеплыні крыху напусціў.

— Не. Не пазваню. І ты гэта ведаеш, — сказала ЯНА і ледзь стрымалася, каб не зарыдаць. Ліпкі камяк засеў у горле. Вочы заблішчэлі вільгаццю.

Зацятае сухое маўчанне. Трымценне напружаных нерваў. ЁН быў падаўся крыху насустрач, зварухнуў рукой, нібы хацеў зрабіць нешта звыклае, але ўстрымаўся ў апошні момант.

— Можна я цябе абдыму?.. — неяк нерашуча спытаў ЁН. Мабыць, хацеў нацягнуць звыклую маску міласэрнасці і спагады. Толькі цяпер яна была замалая — не лезла на звярыны твар.

— Нельга. Навошта, каб зрабіць мне больш балюча?

ЁЙ хацелася забыцца на ўсё і кінуцца, моцна абняць і крычаць, што не пусціць, не аддасць нікому. Неймаверная сіла цягнула да ЯГО няголенай шчакі. Але...

Крута павярнуліся і разышліся назаўсёды, нават не азірнуўшыся. ЯНА — у цягнік на Брэст, ЁН — у абдымкі мільённага горада, дзе ЯГО чакае шмат іншых жанчын.

— Госпадзі, памілуй. На ўсё Воля Твая! — шапталі ЯЕ вусны на верхняй паліцы вагона № 6. А слёзы настырна засцілі вочы, цяклі ў вушы, па шыі, толькі ЁЙ было ўсё роўна. ЯЕ ЗАРАЗ НЕ БЫЛО... Засталася на мінскім пероне ў гэтым дні — дваццаць шостага сакавіка дзве тысячы дванаццатага года.

ЧЫРВОНКА Чырвоная змена
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12
ад 19 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі газеты — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»; грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
Адказныя за выпуск: першы намеснік галоўнага рэдактара Наталля КАРПЕНКА, рэдактар аддзела Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.
Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
Кантактны тэлефон: 292 44 12.
e-mail: posts@tut.by; info@zvyazda.minsk.by
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
Тыраж 22.434.
Нумар падпісаны ў 19.30 30.10.2013 г.

СВЕДКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

БУРАКІ 1941-ГА

Генадзю АРЛОВУ было 11 гадоў, калі пачалася вайна. Яго сям'я жыла ў раёне Верхняга Замка. Там жа знаходзілася гарадская бальніца, вядомая як «Чырвоная бальніца», з якой да прыходу немцаў не паспелі эвакуіраваць раненых байцоў і камандзіраў 22-й арміі. У ліпені немцы абнеслі тэрыторыю бальніцы калючым дротам і з боку Запалаці паставілі вышку для вартавога. Раненых было настолькі шмат, што яны не ўмяшчаліся ў памяшканнях, ляжалі на зямлі, пад адкрытым небам — на ўсёй тэрыторыі ад бальніцы да Заходняй Дзвіны. Генадзь Уладзіміравіч згадвае, як ён з іншымі такімі ж хлопцамі з дзіцячай цікаўнасці падпоўз да дроту і як чырвонаармейцы папрасілі іх прынесці з агародаў хаця б што-небудзь ядомае. Хлопцы прынеслі буракоў і былі ўражаны тым, як палонныя елі гэтыя буракі — прагна, разам з зямлёй і лісцем…

Большая частка раненых памерла да наступлення халадоў. Тых, хто выжыў, адправілі ў «Дулаг-125».

Праз два гады, 1 студзеня 1944 года ў дом Арловых прыйшоў чалавек у цывільным і загадаў Генадзю ісці за ім. Яго і іншых хлопцаў з гэтага раёна абвінавацілі ў крадзяжы зброі з трупаў забітых немцаў (маўляў, каб аддаць яе партызанам). Фронт быў ужо недалёка, і забітых салдат вермахта звозілі ў кірху паблізу Верхняга Замка. Адтуль і знікла нямецкая зброя і вопратка.

— Мы былі хлапцамі 13—14 гадоў. Арыштавалі, напэўна, таму, што не было ўжо каго арыштоўваць, — расказвае Генадзь Арлоў. — Пасля катаванняў нас адправілі ў лагер Грамы. Адтуль за Палатой добра было відаць урочышча Пяскі. Яно было за паўтара-два кіламетры, але паміж намі і гэтым месцам не было ніякіх пабудоў. Мы кожную раніцу бачылі, як туды вязуць трупы, згружаюць у ямы, якія былі выкапаны загадзя. У Грамах я прабыў больш за тры месяцы…

ЛАХМАТАЯ БУХАНКА

Сям'я **Зоі МУШЫНСКАЙ** не паспела эвакуіравацца.

— Брата паслалі займаць месца ў цягніку, а самі дома рэчы складвалі, — расказвае яна. — Як толькі выйшлі, пачалася бамбёжка і… Ці мы спазніліся, ці цягнік раней пайшоў. Мы засталіся тут, а брат — у цягніку. Ён прайшоў потым усю вайну.

Мінула больш за 70 гадоў, а Зоя Уладзіміраўна дагэтуль не можа спакойна расказваць пра эпізод, які здарыўся ў першыя месяцы акупацыі. Яна плача так горка, нібы гэта адбылося толькі што. На вуліцы Пушкіна быў аднапавярховы драўляны магазін, дзе новыя ўлады горада выдавалі жыхарам хлеб па картках — бохан на тыдзень. Аднойчы Зоя з сяброўкай неслі гэты хлеб. Буханка была ўся лахматая ад аўсяных асцюкоў. Раптоўна дзяўчатам прыйшлося саступіць дарогу калоне савецкіх палонных. Дзяўчаты стаялі на абочыне, насупраць цяперашняга Дома быту і з жахам глядзелі на знясіленых людзей. У канцы калоны два чырвонаармейцы вялі пад рукі свайго таварыша, які зусім аслабеў. Зоя кінула ў іх бок сваю буханку. Хвост калоны на імгненне скалануўся, людзі пацягнуліся да хлеба, але тут жа пачуліся стрэлы. Дзяўчаты пабеглі. На дарозе застаўся ляжаць чалавек…

— Маці мая разам з Хрысцінай Нікіфараўнай Вайшонак варыла ячную кашу з круп, якія засталіся з даваеннага часу, калі ў вёсцы свіней адкормлівалі, — згадвае Зоя Уладзіміраўна. — Гэтую кашу мы елі самі, таму што нічога больш не было, і маці з Хрысцінай Нікіфараўнай насіла яе ваеннапалонным. Маці расказвала пра дрот вакол лагера, пра вышкі, на якіх былі немцы з аўтаматамі і сабакамі.

Зоя Уладзіміраўна добра ведае ўрочышча Пяскі. Да вайны яна хадзіла ў ваенны гарадок на танцы і ў кіно. Ад ваеннага гарадка быў перакінуты невялікі мост на левы бераг Палаты, дзе размяшчаўся летні палатачны лагер 15-га стралковага палка 5-й стралковай дывізіі імя Чэхаслаўскага пралетарыяту, з кухняй і сталовай. Трошкі далей было палкавое стрэльбішча… Падчас акупацыі Зоя Уладзіміраўна чула з таго боку стрэлы. Яна ведала, што там расстрэльвалі людзей.

— Аднойчы я з бацькамі сядзела на лаве каля свайго дома ў Спаскай Слабадзе. Было лета. На вуліцы было цёмна, але нам добра было відаць урочышча, бо ўсё там асвятляла вялікае вогнішча. Мы бачылі, як на насілках насілі трупы і кідалі ў агонь, — расказвае яна.

Пасля вызвалення Полацка жыхары горада ўбачылі ўздоўж Палаты з боку былога стрэльбішча насып — вялізную магілу.

Зоя Уладзіміраўна Мушынская са сваёй пенсіі пералічыла паўтара мільёна на пабудову мемарыяла ва ўрочышчы Пяскі. Напэўна, ніводны чалавек, які перажыў у Полацку акупацыю, не мог і не можа жыць са спакойным сэрцам, ведаючы, што гэтае месца дагэтуль так і застаецца кінутым. Што астанкі людзей, якія там ляжаць, агаляе вецер і дождж… Але такіх людзей застаецца ўсё менш.

Уладзімір Пятровіч і Ніна Нікіфараўна БАЛЬШАКОВЫ жывуць у тым жа самым доме, дзе жыла сям'я Ніны падчас вайны.

«ДВАЦЦАЦЬ ДЗЯВЯТЫ»

Ніна і Уладзімір БАЛЬШАКОВЫ жывуць у тым жа доме, у якім жыла Ніна ў гады вайны. Тады яны не ведалі адно аднаго. Але ўжо былі побач. У нейкі час — па розныя бакі калючага дроту.

— Мне было 12 гадоў, — расказвае Ніна Нікіфараўна. — Немцы ў гэтым доме жылі тры з паловай гады. Яны сядзяць за сталом, п'юць, а мы на печы ў кутку… Бачыла, як машына ва ўрочышча прыязджала, немцы прывозілі скрываўленых людзей, потым у іх стралялі…

Уладзімір прыехаў у Полацк з Сібіры ў 1941 годзе. У 1943-м патрапіў у «Дулаг-125», прабыў там каля тыдня. Яму тады было 15 гадоў.

— Мы жылі ў казармах. Шмат людзей памерла ад слабасці і тыфу. Двух маіх стрыечных братоў расстралялі ў Пясках. Адзін 1923 года нараджэння, другі — 1925-га… — пры гэтых словах стары мужчына плача і не можа далей гаварыць.

З ім у лагеры былі хлопцы са Смаленска і з вёскі Цюлькі, што за Баравухай. Ён не запомніў прозвішчы. Бо, па-першае, не мясцовы, па-другое, іх часцей называлі не па прозвішчы, а па гадах нараджэння. Нехта сказаў, што тых, хто з 1930 года, адпусцяць, і Уладзімір Пятровіч адняў сабе два гады (тры не асмеліўся), сказаў, што ён з 1929-га. Яго так і называлі: «Дваццаць дзявяты». Не адпусцілі.

— Праз тыдзень нас, хлопцаў, больш моцных за астатніх, пагрузілі ў крытую машыну і пад канвоем павезлі ў бок Расонаў. Там ужо фронт стаяў. Нас запрагалі ў бароны і прымушалі баранаваць дарогу, секчы кусты. Абапал — сабакі і аўтаматчыкі. Потым нас павезлі ў бок Латвіі. Потым — у Польшчу. Увесь час каля лініі фронту трымалі. У Польшчы я захварэў на сыпны тыф. Там жа з лістовак даведаўся, што Полацк вызвалены. Калі паздаравеў, уцёк з беластоцкімі хлопцамі — нас было шасцёра. Яны ведалі польскую мову і правялі мяне прасёлачнымі дарогамі да мяжы. Там мы развіталіся. А па гэты бок ужо былі нашы, — расказвае Уладзімір Пятровіч.

Яшчэ ён згадвае, як пасля вайны ў Полацк прыехала жанчына з Расіі, якая даведалася, што яе муж, ваеннапалонны, загінуў у лагеры «Дулаг-125». Нехта перадаў ёй яго дакументы. Так у нямецкіх лагерах ваеннапалонныя спрабавалі пакінуць пра сябе хаця б нейкую вестку родным. Жанчына гэта за ўласныя сродкі паставіла помнік ва ўрочышчы — жалезны крыж і агароджу. Але пазней помнік падчапілі экскаватарам, пагрузілі і звезлі…

Яўгенія Анатольеўна ТРАПЕЗНІКАВА адчувае вялікі боль, калі прыязджае ў Пяскі.

КЛЁНАДУБ

Дом Бальшаковых стаіць па суседстве з урочышчам. Усё жыццё гэтыя людзі вымушаны мірыцца з тым, што на месцы масавага пахавання дзеці гуляюць у футбол, палачане выгульваюць сабак…

На працягу 70 гадоў было некалькі спроб абазначыць гэтае месца. Але і зараз не адусюль відаць іржавую таблічку з інфармацыяй, валун з надпісам, стэнд і Сцяну памяці. Дагэтуль з першых крокаў тут натыкаешся на чалавечыя косткі, а побач з імі — на сабачыя сляды, сляды ад веласіпедаў і машын…

— Гэтае месца мае моцную энергетыку, — дзеліцца ўражаннямі **Рыгор СКВАРЦОЎ**, які прыехаў з Масквы ў Полацкі манастыр у жніўні 1992 года ў якасці аднаго з кіраўнікоў міжнароднага лагера скаўтаў. — Падлеткі выконвалі работы на тэрыторыі манастыра і ва ўрочышчы выпадкова натрапілі на астанкі савецкіх салдат, якія ляжалі на паверхні зямлі амаль непрыкрытыя. Мы знайшлі і перапахавалі астанкі 482 чалавек. На месцы перапахавання ўсталявалі крыж, адслужылі паніхіду. Пасадзілі каля крыжа куст руж…

Вясной наступнага года ва ўрочышча прыйшлі вучні **Яўгеніі ТРАПЕЗНІКАВАЙ** з горада Наваполацка, члены клуба «Разведчыкі воінскай славы». Па просьбе Віцебскага абласнога гісторыка-патрыятычнага аб'яднання «Пошук» падлеткі ўдакладнялі межы знаходжання астанкаў загінулых.

— Тут была абласная вахта памяці, — згадвае Яўгенія Анатольеўна. — Мы павінны былі прабіць шурфы і высветліць памеры пахавання. Мы вызначылі, што памер — 200 на 160 метраў. Вырашылі абазначыць межы дрэвамі. Сабралі грошы, купілі саджанцы і на восеньскія Дзяды пасадзілі іх. Быў снег з дажджом, холадна… А праз год прыехалі і ўбачылі, што амаль усе дрэвы нехта выкапаў. Летам з Ленінграда сюды прыехаў былы вязень лагера, але я не змагла глядзець яму ў вочы; мне было сорамна. Я схавалася. Цяпер магу пра гэта сказаць, бо гэты чалавек, напэўна, ужо памёр…

Засталося некалькі бяроз і дрэва невядомага гатунку — з лістамі, аднолькава падобнымі і на клён, і на дуб. Клёнадуб. Яно было першым. Пасадзіць яго дзеці даверылі сваёй настаўніцы.

— Увогуле, людзі сюды прыязджалі, — дадае Яўгенія Трапезнікава. — Напрыклад, у 1947 годзе былы вязень са Смаленска… А калі мы шурфы білі, да нас падышла зусім згорбленая старая. У яе немцы тут расстралялі дачку, зяця, унучку і мужа. Яна ўвесь час падыходзіла да хлопцаў і пыталася, ці не знаходзілі яны маленькія сандалі…

Потым Яўгенія Анатольеўна хадзіла з былымі вязнямі лагера і іх сваякамі ў гаркам партыі, пісала артыкулы ў газету «Віцебскі рабочы»… Яна з дзецьмі таксама спадзявалася, што мемарыял тут будзе. Яны і зараз спадзяюцца, што памяць тых, хто тут ляжыць, будзе ўшанавана.

Мясцовая выканаўчая ўлада добра ведае пра Пяскі і падтрымлівае ідэю стварэння тут мемарыяла. Яна неаднойчы выступала з хадайніцтвам вылучыць сродкі з абласнога бюджэту ў рамках дзяржаўнай праграмы. Аднак гэтых сродкаў недастаткова, каб да 70-годдзя Перамогі мемарыял, нарэшце, пабудаваць і добраўпарадкаваць гэтае месца. Таму «Звязда» прапануе збор грошай па ўсёй Беларусі на ажыццяўленне праекта. Гэта — доўг кожнага з нас.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА,
г. Полацк.
Фота Надзеі БУЖАН

Генадзь Уладзіміравіч АРЛОЎ са сваёй жонкай Лукер'яй Карпаўнай шукаюць у кнізе «Памяць. Полацкі раён» звесткі пра полацкія лагеры.

Грашовыя сродкі на стварэнне мемарыяла «Урочышча Пяскі» можна пералічваць у Віцебскае абласное аддзяленне ГА «Беларускі фонд міру» на рахунак
№3015411066026 (у беларускіх рублях),
№3135411066502 (у доларах),
№3135411066805 (у расійскіх рублях)
у дырэкцыі ААТ «Белінвестбанк» па Віцебскай вобласці, код 153001739, АКПА 0583697

Пасля першай публікацыі ў «Звяздзе», якая была прысвечана полацкаму ўрочышчу Пяскі, на спецыяльны рахунак паступіла 12 496 900 рублёў.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ АУКЦИОНЕ
по продаже земельного участка в частную собственность

Наименование объекта	Лот № 1
Целевое назначение	Строительство и обслуживание жилого дома
Местонахождение объекта	г. Малорита, ул. Олесика, 130
Продавец объекта	Малоритский районный исполнительный комитет
Организатор торгов	Малоритский районный исполнительный комитет
Начальная цена продажи, руб.	15 624 000
Сумма задатка, руб.	2 343 600
Характеристика объекта, площадь земельного участка (га), решение об отводе земельного участка, кадастровый номер	0,0857 га, решение Малоритского районного исполнительного комитета от 25.07.2013 г. № 843, кад. № 125281302601002987
Ограничения в использовании земельного участка	Охранная зона линий электропередачи напряжением до 1000 вольт на площади 0,0050 га.
Вещное право, срок аренды земельного участка	Частная собственность
Размер расходов, связанных с проведением аукциона и подготовкой документации, руб.	9 135 250
Условия продажи	1. Внесение платы за земельный участок. 2. Возмещение затрат, связанных с организацией и проведением аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, формированием земельного участка, государственной регистрацией создания этого участка. 3. Осуществление в двухмесячный срок государственной регистрации прав, ограничений прав на земельный участок. 4. Получение в установленном порядке технической (проектной) документации и разрешения на строительство одноквартирного жилого дома. 5. Снятие плодородного слоя почвы из-под строящихся зданий и использование его для благоустройства отводимого участка. 6. Занятие (освоение) земельного участка не позднее одного года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации прав на него.

Аукцион состоится 12 декабря 2013 года в 11.30 по адресу: г. Малорита, ул. Красноармейская, 1.

Контактные телефоны в г. Малорита: (8 01651) 2 30 01, 2 30 17, 2 28 03.

Для участия в аукционе представляются:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение с райисполкомом.

2. Заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на расчетный счет № 3602223000219 ЦБУ № 120 АСБ «Беларусбанк» МФО 150501246, код платежа 04002, получатель платежа – районный бюджет, УНН 200077623.

3. Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в установленный в извещении о проведении аукциона срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить по результатам аукциона, а также представляет документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка.

Кроме того, в комиссию или организацию представляются:

гражданином* – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность.

Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из предметов аукциона.

4. Условием проведения аукциона является наличие не менее 2 участников.

– для аукциона по продаже земельных участков в частную собственность для строительства жилого дома.

Заявления об участии в аукционе принимаются по 6 декабря 2013 года (включительно) по адресу: г. Малорита, ул. Красноармейская, 1, каб. 54, землеустроительная служба Малоритского райисполкома с 8.00 до 17.00 по рабочим дням.

ДОБРУШСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
22 ноября 2013 года повторно проводит открытый аукцион на право заключения договоров аренды земельного участка в Добрушском районе Гомельской области

		Лот № 1
1	Адрес земельного участка	Добрушский район, Рассветовский сельсовет, У-1
2	Кадастровый номер	321286600016000132
3	Площадь земельного участка	0,0100
4	Срок аренды (лет)	25
5	Целевое назначение	для строительства торгового павильона
6	Инженерная инфраструктура *	электричество*
7	Наименование ограничений	отсутствуют
8	Расходы по подготовке документации (рублей)	4 666 576
9	Начальная цена права заключения договора аренды	185 430
10	Задаток (рублей)	35 000

Аукцион состоится по адресу: г. Добруш, ул. Князя Ф.И. Паскевича, д. 9. **Дата проведения:** 22 ноября 2013 г. в 10:00. **Заявления на участие и необходимые документы принимаются с 9:00 до 17:00 по адресу:** г. Добруш, ул. князя Ф.И. Паскевича, д. 9, каб. №7. **Окончание приема заявлений и документов:** 18 ноября 2013 г. в 17:00.

Контактные телефоны в г.Добруш: 8 02333 3 03 48; 8 02333 3 29 94.

Задаток за участие в аукционе перечисляется на расчетный счет **Добрушского районного исполнительного комитета № 3642400009069 в ЦБУ № 309 филиала № 300 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Добруш, ОКПО 04063380, УНН 400006257.**

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанные сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в объявлении расчетный счет задаток (задатки) в размере, порядке и сроки, определенные в извещении.

Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из предметов аукциона.

Документы, необходимые для участия в аукционе на право заключения договоров аренды земельных участков:

1. Заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков.

2. Заверенные банком копии платежных поручений о внесении задатка на расчетный счет.

Кроме того, в комиссию представляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность.

Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельным участком.

Аукцион признается несостоявшимся в случаях, если: ни один из участников аукциона в соответствии с решением комиссии не был признан победителем; заявление об участии в аукционе подано менее чем двумя участниками аукциона (в этом случае земельный участок предоставляется в аренду единственному участнику несостоявшегося аукциона, при его согласии, с внесением платы за предмет аукциона в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов).

Внесение платы за предмет аукциона и возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, осуществляются в установленном порядке победителем аукциона в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.

Местный исполнительный комитет не позднее 2 рабочих дней после внесения победителем аукциона платы за предмет аукциона, возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения и выполнения условий, предусмотренных в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона, и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, заключает с ним договор аренды земельного участка, выдает ему выписку из названного решения, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона.

**** в разделе «инженерная инфраструктура» указаны коммуникации, к которым возможно подключение в указанном населенном пункте.***

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ

Наименование объекта	Лот № 1	Лот № 2	Лот № 3	Лот № 4
Целевое назначение	Строительство и обслуживание жилого дома			
Местонахождение объекта	г. Малорита, ул. Олесика, 136	г. Малорита, ул. Олесика, 138	г. Малорита, ул. Олесика, 140	г. Малорита, ул. Олесика, 142
Продавец объекта	Малоритский районный исполнительный комитет			
Организатор торгов	Малоритский районный исполнительный комитет			
Начальная цена продажи, руб.	20 838 000	20 819 800	22 059 500	21 931 900
Сумма задатка, руб.	3 125 700	3 123 000	3 308 950	3 289 800
Характеристика объекта, площадь земельного участка (га), решение об отводе земельного участка, кадастровый номер	0,1143 га, Решение Малоритского районного исполнительного комитета от 25.07.2013 г. № 846, кад. № 125250100001002990	0,1142 га, Решение Малоритского районного исполнительного комитета от 25.07.2013 г. № 847, кад. № 125250100001002991	0,1210 га, Решение Малоритского районного исполнительного комитета от 25.07.2013 г. № 848, кад. № 125250100001002992	0,1203 га, Решение Малоритского районного исполнительного комитета от 25.07.2013 г. № 849, кад. № 125250100001002993
Ограничения в использовании земельного участка	Нет			
Вещное право, срок аренды земельного участка	Частная собственность			
Размер расходов, связанных с проведением аукциона и подготовкой документации, руб.	4 108 850	4 108 850	4 427 450	5 260 750
Условия продажи	1. Внесение платы за земельный участок. 2. Возмещение затрат, связанных с организацией и проведением аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, формированием земельного участка, государственной регистрацией создания этого участка. 3. Осуществление в двухмесячный срок государственной регистрации прав, ограничений прав на земельный участок. 4. Получение в установленном порядке технической (проектной) документации и разрешения на строительство одноквартирного жилого дома. 5. Снятие плодородного слоя почвы из-под строящихся зданий и использование его для благоустройства отводимого участка. 6. Занятие (освоение) земельного участка не позднее одного года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации прав на него.			

Аукцион состоится 12 декабря 2013 года в 11.00 по адресу: г. Малорита, ул. Красноармейская, 1.

Контактные телефоны в г. Малорита: (8 01651) 2 30 01, 2 30 17, 2 28 03.

Для участия в аукционе представляются:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение с райисполкомом.

2. Заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на расчетный счет № 3602223000219 ЦБУ № 120 АСБ «Беларусбанк», МФО 150501246, код платежа 04002, получатель платежа – районный бюджет, УНН 200077623.

3. Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в установленный в извещении о проведении аукциона срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить по результатам аукциона, а также представляет документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка.

Кроме того, в комиссию или организацию представляются:

гражданином* – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность.

Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из предметов аукциона.

4. Условием проведения аукциона является наличие не менее 2 участников.

– для аукциона по продаже земельных участков в частную собственность для строительства жилого дома.

Заявления об участии в аукционе принимаются до 6 декабря 2013 года (включительно) по адресу: г. Малорита, ул. Красноармейская, 1 каб, 54, землеустроительная служба Малоритского райисполкома с 8.00 до 17.00 по рабочим дням.

ЗАВЕРЕНО
Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
____________________ С.А.Сушко
29.10.2013

БЕЛАРУСБАНК

УТВЕРЖДЕНО
Протокол заседания
Наблюдательного совета
ОАО "АСБ Беларусбанк"
14.10.2013 № 80

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций Открытого акционерного общества «Сберегательный банк Беларусбанк» сто пятьдесят седьмого – сто пятьдесят восьмого выпусков

Раздел 1
ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ЭМИТЕНТЕ

1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках)

Наименование эмитента на белорусском языке:
полное: Адкрытае акцыянернае таварыства «Ашчадны банк «Беларусбанк»;
сокращенное: ААТ «Акцыянерны Ашчадны банк «Беларусбанк» (ААТ «ААБ Беларусбанк»);
наименование эмитента на русском языке:
полное: Открытое акционерное общество «Сберегательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемое «Банк»);
сокращенное: ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк» (ОАО «АСБ Беларусбанк»).

2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес

Место нахождения Банка: Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18;
телефон: (017) 309 09 59; телефон/факс: (017) 222 26 26;
e-mail: info@belarusbank.by.

3. Номера расчетного и/или валютного счетов эмитента, на которые будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи облигаций

Денежные средства от открытой продажи облигаций Банка сто пятьдесят седьмого – сто пятьдесят восьмого выпусков будут поступать на соответствующие балансовые счета 4940, открытые в филиалах Банка, а также в центральном аппарате Банка.

4. Наименование периодического печатного издания, в котором будет публиковаться бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном законодательством, и сроки ее публикации

В соответствии с пунктом 15 Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19, годовой отчет Банка за 2013 год будет опубликован в газете «Звязда» не позднее 25.04.2014.

Кроме того, в газете «Звязда» публикуется следующая информация:
- о принятом решении о реорганизации или ликвидации Банка – в течение 2-х месяцев с момента принятия такого решения;
- о возбуждении в отношении Банка производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) – в течение 5 дней с момента получения соответствующего судебного постановления;
- о внесенных изменениях в проспект эмиссии Облигаций – в срок не позднее 7 дней после регистрации указанных изменений Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь.

5. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента

Депозитарием эмитента является депозитарий Банка (номер государственной регистрации Банка – 056, код депозитария Банка – 005), расположенный по адресу: Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18, действующий на основании специального разрешения (лицензии) на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/5200-1246-1089 (срок действия – до 29.07.2022).

6. Размер уставного фонда эмитента

Уставный фонд Банка составляет 16.188.787.859.000 белорусских рублей.

7. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии облигаций

С Проспектом эмиссии облигаций сто пятьдесят седьмого – сто пятьдесят восьмого выпусков Открытого акционерного общества «Сберегательный банк «Беларусбанк» можно ознакомиться в период открытой продажи Облигаций на официальном сайте Банка по адресу: http://www.belarusbank.by. С копией указанного Проспекта можно ознакомиться визуально в филиалах, центрах банковских услуг Банка, структурных подразделениях Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также в ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно (кроме выходных и нерабочих праздничных дней) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

Раздел 2
СВЕДЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ
ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖИ ОБЛИГАЦИЙ

8. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение

Решение о сто пятьдесят седьмом – сто пятьдесят восьмом выпусках облигаций Банка в соответствии с п.п. 10.2 Устава Банка принято Наблюдательным советом Банка 14.10.2013, № 80.

9. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество и номинальная стоимость облигаций

Банк осуществляет эмиссию процентных, неконвертируемых облигаций на предъявителя сто пятьдесят седьмого – сто пятьдесят восьмого выпусков в документарной форме (в дальнейшем именуемых совокупно «Облигации»):

№ вып.	Объем эмиссии по номинальной стоимости	Количество облигаций, штук	Серия, номера облигаций	Номинальная стоимость облигации
157	20.000.000 долларов США	20.000	ЕН157, 000001 – 020000	1.000 долларов США
158	50.000.000 долларов США	10.000	ЕО158, 000001 – 010000	5.000 долларов США

10. Цель выпуска облигаций и направления использования средств, полученных от размещения облигаций

Выпуск Облигаций осуществляется в целях привлечения временно свободных денежных средств физических лиц – резидентов и нерезидентов Республики Беларусь, приобретающих Облигации не в целях предпринимательской деятельности (в дальнейшем именуемых «Физические лица»), и направления полученных средств на пополнение ресурсной базы Банка.

11. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям

Облигации выпускаются в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг» в пределах 80 процентов нормативного капитала Банка по согласованию с Национальным банком Республики Беларусь.

12. Период проведения открытой продажи облигаций

После опубликования в газете «Звязда» Краткой информации об открытой продаже облигаций Открытого акционерного общества «Сберегательный банк «Беларусбанк» сто пятьдесят седьмого – сто пятьдесят восьмого выпусков, заверенной в установленном порядке Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь (в дальнейшем именуемый «Регистрирующий орган»), Банк проводит открытую продажу Облигаций с 21.11.2013 по 21.11.2014, если иной срок до окончания открытой продажи Облигаций не будет определен Правлением и Наблюдательным советом Банка. Период проведения открытой продажи Облигаций может быть сокращен также в случае полной реализации всего объема эмиссии Облигаций.

13. Место и время проведения открытой продажи облигаций

Открытую продажу Облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

Облигации продаются по их номинальной стоимости в валюте номинала. Приобретать Облигации на первичном рынке могут Физические лица.

14. Срок обращения облигаций

Срок обращения Облигаций – 556 календарных дней (с 21.11.2013 по 31.05.2015). День начала размещения и день начала погашения Облигаций считаются одним днем.

15. Дата начала погашения облигаций

Дата начала погашения Облигаций – 31.05.2015.

16. Размер или порядок определения размера дохода по облигациям, условия его выплаты

По Облигациям установлен постоянный процентный доход (в дальнейшем именуемый «доход») в виде фиксированного процента к номинальной стоимости Облигации в размере 7 (Семи) процентов годовых.

Величина дохода по Облигации рассчитывается по следующей формуле:

$$Д = \frac{Нп \times Пп}{100} \times \left(\frac{Т365}{365} + \frac{Т366}{366}\right),$$ где:

Д – доход по Облигации;
Нп – номинальная стоимость Облигации;
Пп – ставка дохода, равная 7 процентам годовых;
Т365 – количество дней периода начисления дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 365 дней;
Т366 – количество дней периода начисления дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 366 дней.

Расчет осуществляется по каждой Облигации с округлением второго знака после запятой в соответствии с правилами округления, изложенными в пункте 59.1 Инструкции по признанию в бухгалтерском учете доходов и расходов в Национальном банке Республики Беларусь и банках Республики Беларусь, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь 30.07.2009 № 125. Проценты начисляются за каждый календарный день года.

Выплата дохода производится:
- периодически в соответствии с графиком начисления и выплаты дохода, указанным в пункте 18 настоящего документа;
- при условии предъявления Физическим лицом оригинала Облигации в Банк;
- филиалами, центрами банковских услуг Банка, структурными подразделениями Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка (независимо от места продажи Облигации) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка;
- в валюте номинала Облигации: в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь либо наличными денежными средствами. При выплате дохода по Облигации наличными денежными средствами Банк покупает у владельца Облигации часть дохода в размере менее минимального номинала банкноты иностранной валюты по обменному курсу покупки иностранной валюты, установленному в обменном пункте (кассе), осуществляющем(ей) покупку, на момент совершения операции выплаты дохода.

В случае предъявления Облигации к досрочному погашению на условиях, изложенных в пункте 19 настоящего документа, сумма неполученного дохода рассчитывается по дату ее досрочного погашения включительно.

17. Период начисления процентного дохода по облигациям

Начисление дохода по Облигации осуществляется за период со дня, следующего за днем продажи Банком Облигации, по дату начала погашения Облигации, указанную в пункте 15 настоящего документа, включительно (за исключением случая предъявления Облигации к досрочному погашению). Со дня, следующего за днем истечения срока обращения Облигации, доход не начисляется.

Первый доход по соответствующей Облигации начисляется со дня, следующего за днем ее продажи Банком, по дату начала выплаты дохода, указанную в пункте 18 настоящего документа, за период начисления дохода (далее – период), в котором была продана Облигация, включительно. Последующие доходы, включая последний, начисляются со дня, следующего за датой начала выплаты дохода за предшествующий период, по дату начала выплаты дохода за данный период (по дату начала погашения Облигации) включительно.

18. Даты выплаты периодически выплачиваемого процентного дохода.

График начисления и выплаты дохода

ПЕРИОДЫ НАЧИСЛЕНИЯ ДОХОДА			
номер периода	**начало периода**	**конец периода, дата начала выплаты дохода**	**продолжительность периода, дней**
1	22.11.2013	31.05.2014	191
2	01.06.2014	30.11.2014	183
3	01.12.2014	31.05.2015	182
		ИТОГО	556

Доход за соответствующий период выплачивается, начиная с установленной в вышеуказанном графике даты начала выплаты дохода за соответствующий период. В случае если дата начала выплаты дохода выпадает на нерабочий день, фактическая выплата дохода начинается с первого рабочего дня, следующего за нерабочим днем. При этом проценты на сумму дохода по Облигациям за нерабочие дни, предшествующие дню выплаты дохода, не начисляются и не выплачиваются.

19. Условия и порядок досрочного погашения облигаций

Облигация может быть предъявлена к досрочному погашению, но не ранее рабочего дня, следующего за днем истечения шести месяцев со дня ее фактической продажи Банком. При этом предъявителю оригинала Облигации выплачивается ее номинальная стоимость и неполученный доход по дату досрочного погашения Облигации включительно. При досрочном погашении Облигации выплата части номинала Облигации и/или части дохода не производится.

В период обращения Облигаций Банк может принять решение об аннулировании досрочно погашенных Облигаций и/или Облигаций, не размещенных Банком на момент принятия такого решения. В случае принятия такого решения Банк в установленном порядке письменно уведомляет Регистрирующий орган о необходимости исключения из Государственного реестра ценных бумаг (аннулирования) соответствующего количества Облигаций.

20. Порядок погашения облигаций

Погашение Облигаций осуществляется Банком, начиная с 31.05.2015, в отношении лиц, предъявивших оригиналы этих Облигаций к погашению, независимо от сроков обращения собственника или иного законного владельца Облигации.

Погашение Облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка (независимо от места продажи Банком Облигации).

При погашении Облигации предъявителю Облигации – Физическому лицу возмещается номинальная стоимость Облигации, а также уплачиваются все неполученные доходы наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

21. Информация о порядке конвертации облигаций данного выпуска в облигации другого выпуска с более поздней датой погашения

Банком не предусматривается конвертация Облигаций в облигации других выпусков с более поздней датой погашения.

22. Условия и порядок возврата средств инвесторам при запрещении выпуска облигаций

В случае запрещения Регистрирующим органом сто пятьдесят седьмого и/или сто пятьдесят восьмого выпусков облигаций Банк:
- возвращает инвесторам средства, полученные в оплату размещенных облигаций, а также накопленный по этим облигациям доход в месячный срок с момента получения уведомления о запрещении выпуска(ов);
- письменно уведомляет Регистрирующий орган о возврате указанных средств инвесторам в полном объеме.

23. Порядок обращения облигаций

Обращение Облигаций осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь. Банк может принимать Облигацию в качестве обеспечения исполнения обязательств физических лиц (залог) или погашения обязательств физических лиц (отступное). Принятие Облигации в качестве отступного осуществляется не ранее следующего рабочего дня по истечении шести месяцев со дня ее фактической продажи Банком.

24. Условия отказа в продаже облигаций

Операции с Облигациями, подлежащие особому контролю в соответствии с законодательством Республики Беларусь о предотвращении легализации доходов, полученных преступным путем, и финансирования террористической деятельности, осуществляются при условии предъявления Физическим лицом – участником операции документа, удостоверяющего его личность.

25. Дата и номер государственной регистрации облигаций

Облигации зарегистрированы Регистрирующим органом 29.10.2013. Номер государственной регистрации облигаций:
сто пятьдесят седьмого выпуска – 5-200-02-2017;
сто пятьдесят восьмого выпуска – 5-200-02-2018.

Первый заместитель Председателя
Правления Открытого акционерного общества
«Сберегательный банк «Беларусбанк» Г.С. Господарик

Главный бухгалтер
Открытого акционерного общества
«Сберегательный банк «Беларусбанк» И.П. Лысоковская

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

■ Нефармат

МЫ — НЕ ПЕРШАБЫТНЫЯ...

Напрыканцы папярэдняга свайго «Нефармату» я нагадала, як многа ў сабе заключае банальная на першы погляд фраза «Беражыце сябе». А цяпер з гэтай фразы варта было б пачынаць. Бо нейкая татальная абыякавасць тых, хто бярэ ў рукі зброю, да правілаў бяспекі часта каштуе ім жыцця. Кажу пра апошнія здарэнні на паляванні. Другі тыдзень пайшоў, як у Маларыцкім раёне загінуў чалавек. Многія СМІ паведамілі скупую навіну аб тым, што падчас палявання егер аднаго з лясгасаў стрэліў па машыне, што ішла міма. Куля прабіла задняе шкло і трапіла ў шыю пасажыру. Раненне аказалася смяротным.

Загінуў 36-гадовы бацька траіх дзяцей. У следчым ізалятары знаходзіцца 31-гадовы жыхар Кобрынскага раёна. Паводле інфармацыі Следчага камітэта па Брэсцкай вобласці, заведзена і расследуецца крымінальная справа па артыкуле «Забойства». У ёй шмат незразумелага. Трэба спадзявацца, следства знойдзе адказы на многія і многія пытанні. Першае з іх: што прымусіла націшнуць на курок не навічка ў паляванні, калі зброя была накiравана на машыну? Цалкам верагодна, што проста здалі нервы. Ужо стала вядома, што ў машыне былі не проста аматары начных падарожжаў, а звычайныя браканьеры. Бо супрацоўнікі міліцыі, якія прыбылі па выкліку, знайшлі ў машыне пацярпелых незарэгістраванае ружжо. Пазней высветлілася, што адзін з тых, хто знаходзіўся ў аўто, раней прыцягваўся да адказнасці за факт незаконнага палявання. Вось і ў той ракавы дзень яны, хутчэй за ўсё, не на прагулку ў лес прыехалі. Але як бы там ні было, нічога не можа апраўдаць забойства чалавека. І гэты фактар трэба дзесяць разоў улічваць таму, хто бярэ ў рукі зброю.

Няшчасныя выпадкі кожны год становяцца нязменнымі спадарожнікамі палявання. Паводле інфармацыі Брэсцкай абласной інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету, кастрычніцкі выпадак — чацвёрты з пачатку гэтага года ў вобласці. Праўда, папярэднія, на шчасце, мелі не такі трагічны фінал: людзі атрымалі раненні. Хаця якое тут шчасце: з агнястрэльным раненнем трапіць у бальніцу? Так, летам няўдала скончыўся выезд у лес для двух паляўнічых. Аднаму прастрэлілі руку, другому — нагу. У абодвух выпадках можна назіраць наступныя супадзенні: інцыдэнты адбыліся недалёка ад вёскі Раздзялавічы Ганцавіцкага раёна; мужчыны прыехалі на начное паляванне, якое дазволена летам у цёмны час сутак, і ўвогуле гаворка ідзе аб неасцярожным абыходжанні са зброяй. Выпадковы стрэл у згаданых выпадках стаў прычынай ранення, а мог бы каштаваць жыцця. Бо куля, як вядома, дурніца, ёй не пакіруеш, калі ўжо націснуў на курок.

І ўсе гэта як быццам ведаюць. На кожным паляванні ёсць кіраўнік, усе праходзяць неабходны інструктаж, але ўсё ж недаравальна ігнаруюць правілы. Мне цяжка зразумець амаль першабытную страсць сучаснага чалавека да забойства. Але ж паляванне ў нашай краіне, як у многіх іншых, справа дазволеная і легальная. Адзінае, не магу не пагадзіцца з выказваннем намесніка начальніка згаданай інспекцыі Сяргея Штыка, што начное паляванне — абсурд, які трэба забараняць.

...І ўсё ж, што днём, што ноччу — раней палявалі не так. Успамінаю сваю даўнюю гутарку з кіраўніком драгічынскага ансамбля паляўнічай рагавой музыкі Мікалаем Шаўчуком. Мікалай Аляксандравіч гадзінамі можа расказваць пра традыцыі палявання ў нашым краі, пачынаючы з эпохі Вялікага Княства Літоўскага. Гэта быў абрад, свята, да якога доўга рыхтаваліся. На загадзя падрыхтаваную паляну ехалі з паненкамі, з музыкай, з пачастункамі. Кожны этап палявання суправаджаўся сваёй мелодыяй. Фінал быў «Расклад», калі на агледзіны выкладвалі трафеі, а музыка азначала развітанне звера з лесам-домам і з яе дапамогай аддавалі даніну павагі звеу. Нешта падобнае праводзяць у суседніх краінах, як расказваюць нашы ўдзельнікі, якія выязджаюць на конкурсы паляўнічых трафеяў.

А што засталося ў нас? Першабытная прага здабыць кавалак мяса? Якая падрыхтоўка, якая музыка? Хіба пара пляшак гарэлкі з сабой. А правілы захоўваць — дык да гэтага многія не прывучаны і ў паўсядзённым жыцці. Калі садзімся за руль, то нярэдка едзем па прынцыпе: «Знакі не для нас!» Калі выгадна самім — ігнаруем інтарэсы суседа, калегі, выпадковага спадарожніка ў транспарце. У мяне ёсць сяброўка, вадзіцель са стажам. Дык вось яна не зрушыць з месца, калі вы не прышпілены рэменем бяспекі. Яна не ханжа і не зануда — проста ў яе такія прынцыпы. Калі няма прынцыпаў у чалавека, які бярэ ў рукі зброю, зброя гэтага не даруе. Хацелася б, каб пра герояў сумнай нядаўняй драмы хоць раз падумаў кожны, хто збіраецца на паляванне. Для таго, хто ў следчым ізалятары, відаць, найвялікшым шчасцем уяўляецца сустрэць Новы год дома. А для сям'і бацькі траіх дзяцей было б шчасцем, каб ёлку прынёс у дом бацька. Кавалак жа мяса можна купіць і на базары альбо ў краме...

Святлана ЯСКЕВІЧ

■

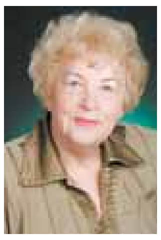

■ Тэатральнае паляванне

НОВАЕ Ў СТАРЫМ

Віртуальны свет поўны новай, не заўсёды зразумелай інфармацыі

Справа нават не ў тым, што ў камп'ютарнай сетцы з'явіліся новыя словы, мноства замежных тэрмінаў, а нярэдка — скажэнне звыклага сэнсу. Спрасаванасць інфармацыі і яе імклівае нарастанне не дазваляе людзям розных пакаленняў адчуваць сябе роўнымі, як у вядомай прымаўцы: «Што рускаму добра, тое для немца — смерць». Адны лягчэй і хутчэй запамінаюць. Іншыя засвойваюць з цяжкасцю або наогул аказваюцца глухімі да новай рэальнасці. Крыўдней за ўсё іншае. Людзі адной нацыянальнасці, калі яны належаць да розных пакаленняў, перастаюць разумець адно аднаго і гаварыць на адной мове.

Вельмі сур'ёзнае маральнае разыходжанне заключаецца ў тым, што наша айчынная культура ніколі не любіла карыслівых людзей. Савецкія часы выхавалі старэйшае пакаленне на героях — бяссрэбраніках. Сённяшнія маладыя ў масе сваёй не ідэалісты. Не рамантыкі, а прагматыкі. Гэтае разыходжанне ў ідэалах спарадзіла адну цікавую з'яву.

Масавы плагіят, які распаўсюдзіўся ў творчым асяроддзі дзякуючы камп'ютару, сёння ўжо мала каго здзіўляе. Брытанскія даследчыкі зрабілі цікавую выснову. Паразітаванне на свежых ідэях, якія генеруюць іншыя — самы выгадны спосаб выжывання. Адкрывальнікі, вынаходнікі страчваюць сілы і нічога не атрымліваюць. Іх добрасумленныя капіршчыкі маюць усё.

Цяпер дзясяткі мастакоў пішуць «пад Шагала» і нядрэнна жывуць. Сотнямі малююцца на палатне мадонны. І наш брат-журналіст пашнарыць па камп'ютары, не выходзячы з кабінета — і вось ужо на стол рэдактара кладзецца «свежая» інфармацыя. Яе здабываў хтосьці і застаўся невядомым. А яна пачынае пераможнае прасоўванне па газетных старонках з дзясяткамі розных прозвішчаў.

Панацэя справядлівасці — не аб'ектыўнасць. Яно залежыць ад пункту гледжання. Добра, калі гэта пункт гледжання. А не купіна. Здараецца і такое. Многія пачынаюць лічыць, што ступень уздзеяння на розумы і пачуцці залежыць выключна ад формы, а не ад зместу. Тады літаральна ўсё ёсць казка, міф, у лепшым выпадку — легенда.

Крыўдна, што ў відовішчных відах мастацтва літаратурны тэкст ужо нікім не ўспрымаецца як абсалютная велічыня. З ім можна рабіць што заўгодна: скарачаць, дапаўняць чужымі тэкстамі, перарабляць, скажаць.

У тэатральным мастацтве апошняга дзесяцігоддзя гэта стала асабліва прыкметным. І гэта называецца аўтарскім выказваннем рэжысёра. Рэдка цяпер у тэатры сустрэнеш арыгінальную самастойную п'есу. Усё больш рэмейкі, парафразы, перарабкі пад свой сённяшні настрой. Тыя, хто прывык любіць і вывучае класічную літаратуру, аказваецца ў становішчы старамодных анахранізмаў нашага часу, якія дрэнна валодаюць камп'ютарам.

Ім, сапраўды, незразумела, чаму героі фанвізінскага «Недарослі» ўсе крымінальнікі або сучасныя чыноўнікі — карупцыянеры. Чаму гогалеўскі сябар Хлестакова з «Рэвізора» Трапічкін раптам стаў праўдалюбам і выкрывальнікам язваў сённяшняга грамадства. Чаму сельскія героі «Раскіданага гнязда», што ваюючь за кавалак зямлі, сталі гарадскімі жыхарамі, якія жывуць як бамжы на памыйніцы. Чаму шэкспіраўскі «Кароль Лір» — жанчына, якая спявае рускія народныя песні, а Гамлет — агрэсіўны маньяк?

Я расцэньваю гэта як форму гвалту над творчай асобай драматурга ў сусветнымі імёнамі. Але хтосьці думае інакш. Усё ранейшае — сумна. Паставім усё з ног на галаву і гэтым прыцягнем увагу. Ставіць дыягназ і граматна лячыць — доўгі працэс. Лепш прыменім хірургію: хутка і вынік у наяўнасці. А можа, пражывае чалавек без аднаго або двух органаў, убудаваных у цела Богам.

Магчымы і іншы пункт гледжання. Вучоныя-фенаменолагі лічаць, што мастацкі твор не можа быць зразумелым ніколі. Ён перасяляецца ў свядомасць чытача або гледача і ператвараецца там у залежнасці ад узроўню іх адукаванасці, падрыхтоўкі, уплыву асяроддзя і часу. Калі не бачны, не прадвызначаны боскі ідэал або хаця б сацыяльны кантэкст, пачынаем капацца ў саміх сабе і выводзіць на ўсеагульны агляд свой унутраны свет.

Чыя праўда? Пакажа час.

Таццяна АРЛОВА

■

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.33	17.14	8.41
Віцебск —	8.28	16.58	8.30
Магілёў —	8.23	17.04	8.41
Гомель —	8.14	17.06	8.52
Гродна —	8.47	17.30	8.43
Брэст —	8.42	17.37	8.55

Месяц

Першая квадра 10 лістапада.
Месяц у сузор'і Авена.

Імяніны

Пр. *Аляксандры, Аляксея, Анатоля, Івана, Сяргея, Якава.*
К. *Валянціны, Станіславы, Хрысціны, Мікалая, Станіслава, Аркадзя.*

ЗАЎТРА

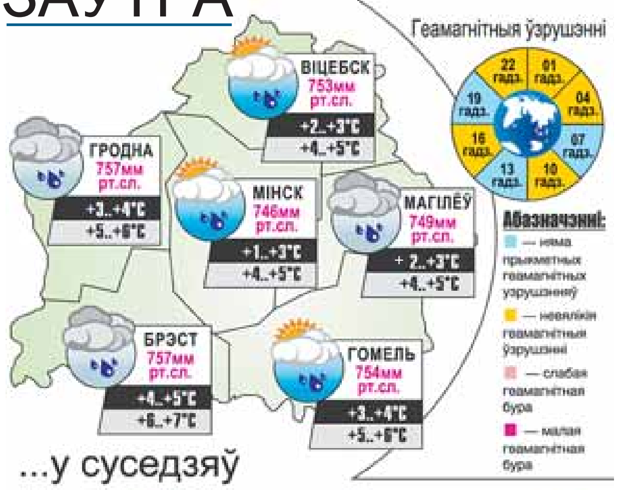

...у суседзяў

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Даты | Падзеі | Людзі

1246 год — праваліўся план Папы Рымскага ахрысціць Вялікае мангольскае ханства. Пасля асабістай сустрэчы італьянскага манаха-францысканца Джавані дэль Плана Карпіні з унукам Чынгіз-хана, Вялікім ханам Гуюкам у яго стаўцы ў Каракаруме, пасланцу Папы Рымскага быў уручаны пісьмовы адказ пантыфіку. Адмаўляючыся разглядаць папскі заклік стаць хрысціянінам, Гуюк прапанаваў Папу і каралям асабіста з'явіцца да яго двара, выяўляючы пакору, бо «сілаю Бога, усе землі, пачынаючы ад тых, дзе ўзыходзіць сонца, і заканчваючы тымі, дзе яно заходзіць», дараваны Чынгіз-хану і яго нашчадкам. У апошняй фразе знайшла адлюстраванне ідэалогія Чынгізідаў, якія прэтэндавалі на сусветнае панаванне. Хоць задумы Папам Інакенціем IV план заключэння саюзу з Мангольскай імперыяй не меў поспеху, місія Карпіні сама па сабе атрымала велізарнае значэнне: яна стала першай з вялікіх падарожжаў еўрапейцаў у Азію.

1806 год — нарадзілася Эмілія Францаўна Плятэр, беларуская фалькларыстка, удзельніца паўстання 1830-1831 гадоў. Збірала і апрацоўвала беларускія народныя песні, пісала вершы. У 1831-м узначаліла паўстанне ў мястэчку Дусетас (Літва), арганізавала партызанскі атрад, які ў чэрвені пасля шматлікіх баёў уліўся ў рэгулярные войска. Эмілія была ўключана ў яго штаб, прызначана ганаровым камандзірам роты і атрымала званне капітана. У тым жа годзе восенню захварэла і памерла. Пра яе напісаны вершы паэтамі розных краін Еўропы, у тым ліку і Адамам Міцкевічам. Імя Плятэр насіў асобны жаночы батальён 1-й пяхотнай дывізіі імя Т. Касцюшкі Войска Польскага, сфарміраваный у 1943 годзе ў СССР.

1941 год — нарадзіўся Ігар Аляксандравіч Малевіч, беларускі вучоны ў галіне радыёэлектронікі, інфармацыйных тэхналогій, публіцыст, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па радыёфізіцы, статыстычнай оптыцы, квантавай электроніцы, лазернай тэхніцы. Распрацаваў лазерныя лакатары для вывучэння паверхні Месяца; лідарныя сістэмы касмічнага, падводнага і наземнага базіравання. Аўтар кніг публіцыстыкі «Увага, Кітай», «Калі ў Еўропе яшчэ ўчора, у Карэі ўжо заўтра: Загадкавая Паўднёвая Карэя — шлях наперад» і іншых. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

Было сказана

Янка БРЫЛЬ, народны пісьменнік Беларусі:

«Баяцца за другіх — не баязлівасць».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, С. ПРОТАС (першы намеснік дырэктара—галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.

Тыраж 22.434. Індэкс 63850. Зак. № 4968.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 12 лістапада 2013 года.